

LEST WE FORGET

The Enterprise and Its Soul

FERDINANDO FREGA

KÍ A MÁ BAÀ GBÀGBÉ

SEMANTIC REALITY 2026 · SHAREHOLDERS · 05

Ọjà nàà, iwé-ẹrí ihùmò, kòòdù ìpele, àwọn àyèwò afójú, iye owó ifiránṣé, èrè iṣé, pínpin èrè. Gbogbo ẹwọn ilé-iṣé iṣelópò tí a tò títi dé ọpin rẹ, tí ó parí pèlú létà sí àwọn onípín tí ó kò láti rọ ikankan nínú rẹ.

Àkóónú

Èniyàn maa n pàdé èniyàn nígbà gbogbo. Òun ni òfin àkókó, sáájú gbogbo òfin miiran. Sáájú owó, sáájú agbára, sáájú gbogbo ilé-iṣé tí yóò kó ara rẹ lé òfin yìi láidárúko rẹ rí.

Nínú ipàdé àìlòpin yìi, àyànmọ oríṣiríṣi n gbé ìrísí. Àwọn kan wà tí wọn di ẹni-ńlá, àti àwọn tí wọn dúró láti maa lá àlà rẹ láti òkèèrè, tí wọn kò sọdà ẹnu-òna yẹn rí. Lẹyin nàà ni àwọn tálákà n bọ, tí wọn n lá àlà ọrọ bí ẹni pé ilẹ̀kùn tí a ti pa ni tí a gbòdò fipá sí. Àwọn ọlórò sì dé, tí wọn jẹ pé lẹ̀kan tí wọn bá wọlé kojá ilẹ̀kùn yẹn, wọn rí ebi miiran: wọn n lá àlà agbára, èyí tí í ṣe ọrọ àwọn tí kò nílò owó mọ sùgbọn tí wọn kò tì mọ bí a ṣe n jáwọ nínú àìní.

Èni-ńlá, ọ̀sì, ọ̀rò, agbára: wọn dàbí àyànmọ mērin tó yàtò, ọ̀nà mērin tí kò pàdé ara wọn lácé. Sùgbọn níkeyin, ẹni tí ó bá rìn gbogbo wọn yóò rí i pé ibi kan nàà ni wọn n lọ, níbẹ̀ ohun kan ṣoṣo ló sì kù, ohun kan ṣoṣo tí a kò jẹ tán lácé tí a kò sì rọ̀pò lácé: èniyàn.

Àwọn èniyàn tí a fí gbogbo ayé wa jòwọ ara wa fún — bàbá, iyá, ọmọ, ẹni tí ó kọ wa láimọ́mọ́, ẹni tí ó dúró dè wá láìsọ — kì í ṣe ìpele kan nínú ìrìn-àjò. Àwọn ni ohun tí ó kù nígbà tí ìrìn-àjò bá parí, àwọn nàà sì ni ohun tí, láìjẹ pé a kiyèsí, sọ wá di ẹni tí a jẹ, ọjọ kan lẹyin ọjọ kan, kòdà sáájú kí a tó yan ẹni tí a fẹ̀ jẹ.

Láti inú èyí ní ikéde yíí tí bí. Kì í ẹ̀se láti inú èrò àìrí nípa àseyorí, sùgbón láti inú ìmò pé gbogbo ẹ̀ni-ńlá, gbogbo ọ̀rò, gbogbo agbára tí ọ̀mọ ẹ̀niyàn kò ní àmì ẹ̀lòmíràn nínú — ẹ̀ni kan tí a jòwọ ara wa fún, nígbà púpọ̀ láimò, nígbà púpọ̀ ní àkókò tí ó tí pé jù láti sọ ọ.

Ẹ̀ni tí ó bá gbàgbé ọ̀fin yíí ń kò ilé-iṣẹ́, ijoba, ọ̀rò tí ó dàbí tirẹ̀ sùgbón tí kì í ẹ̀se tirẹ̀ ní tòótọ́ láé. Ẹ̀ni tí ó bá rántí rẹ̀ ń kò nńkan kan tí, ohunkóhun tí orúkọ rẹ̀ ibáà jẹ́, yóò máa jẹ́ ifọkànsìn tí a dá padà nígbà gbogbo.

Ilé-iṣẹ́ kì í bí láti inú olú-owó. Láti inú èrò-ọkàn ní ó tí ń bí.

Ẹ̀ni kan, ní àkókò kan, pinnu pé nńkan kan gbódò wà — kì í ẹ̀se nítorí pé ọjà béèrè fún un, sùgbón nítorí pé ifẹ́-inú kan tí í wá sí ayé. Ifẹ́-inú yẹn ní onípín tòótọ́ àkókò, kí ẹ̀nikẹ̀ni tó ka owó pàápàá.

Nńkan yíí, ní kété tí ó bá gbé irísí, ní orúkọ nígbà gbogbo: ọjà ní a ń pé é. Kódà nígbà tí a bá ń pé é ní iṣẹ́-iṣìn, kókó rẹ̀ kò yí padà. Iṣẹ́-iṣìn kì í ẹ̀se nńkan mǐràn ju ọjà tí a ń lò tán ní iṣẹ́jú kan náà tí a fí í fúnni — bóyá a kò rí i, bóyá a kò lè fowọ̀ kàn án, sùgbón èyí kò dín bí ó ẹ̀se jẹ́ ohun gidi nínú ètẹ̀ rẹ̀ kù. Yálà ohun èlò tí ó wà ní ọ̀wọ̀ ẹ̀ni tí ó gbà á ní, tàbí iṣẹ́ kan tí a ẹ̀se tí ó sì parí ní iṣẹ́jú kan náà tí ó ẹ̀lẹ̀, ilàna kò yí padà: irísí kan wà nígbà gbogbo, irísí yẹn sì máa ń dojú kọ ẹ̀lòmíràn nígbà gbogbo. Kò sí ọjà tí kì í ẹ̀se, níkeyìn, iṣẹ́-iṣìn tí a ẹ̀se. Kò sì sí iṣẹ́-iṣìn tí kì í fí nńkan kan sílẹ̀ lódò ẹ̀ni tí ó gbà á tí ó jọ ọjà: irántí, ànfààní, àmì.

Èyí ní ètẹ̀ tí a fí bí ilé-iṣẹ́. Kì í ẹ̀se èrè — èyí tí í ẹ̀se àbájáde, kì í ẹ̀se okùnfà — sùgbón fífí irísí yíí lé ẹ̀ni tí ó nílò rẹ̀ tàbí tí ó rí iye nínú rẹ̀ lówọ̀.

Gbogbo ohun tí ó tẹ̀lé e — àwọn ètò, àwọn ipò àṣẹ, àwọn ìwé ìṣìrò owó, àwọn àmì-ọjà — jẹ́ igi ikólé. Ó pọ̀n dandan, nígbà mǐràn ó tilẹ̀ lẹ̀wà, sùgbón nígbà púpọ̀ a máa ń sì í mú fún ilé fúnra rẹ̀. Igi ikólé kì í ẹ̀se ilé. Ilé ní ètẹ̀ náà: ọjà yẹn, iṣẹ́-iṣìn yẹn, tí a fí lé lówọ̀ pẹ̀lú èrò-ọkàn kan náà tí a fí kókó ro ó.

Ète kò sì n ń sàkóso ara rẹ. Ó máa n yẹ níwòn ìgbà tí ẹni kan — ẹniyàn kan, tàbí ju ẹyọ kan lọ — bá n gbé e lọ, tí ó n rántí idí tí a fi ẹse ìpinnu àkókó, àti idí tí irísí yẹn fi gbódò dé ọdò ẹlómíràn. Ní iṣẹ́jú tí ifẹ-inú yẹn bá pòórà, ilé-iṣẹ́ n bá a lọ láti máa rìn, sùgbón kò mọ ibi tí ó n lọ mọ. Ó n bá a lọ láti máa ẹse ojà, sùgbón kò mọ ẹni tí ó n ẹse é fún mọ. Ó di aláṣeyorí láìsì ẹmí.

Èyí ni idààmú tí kò pariwo tí ọpọlọpọ àjọ n ní: kì í ẹse àító ohun èlò, sùgbón àító irántí. Ifẹ-inú ìpilẹ́ n rò fúnra rẹ, iran lẹyin iran, igbanisíṣẹ́ lẹyin igbanisíṣẹ́, tití ohun tí ó kù yóò fi jẹ ẹrọ tí n ẹse àwọn iṣe tí idí wọn ti sọnu — tí ó n bá a lọ láti ẹse ojà tàbí láti sìn, láimọ mọ idí tí nńkan yẹn, nńkan yẹn gan-an, fi gbódò wà. A kọ ikéde yíi fún ẹni tí, nínú ètò yòówù tí ó n gbé, n bá a lọ láti bèèrè pé: kí ló dé tí nńkan yíi fi wà, ta ni a ẹse é fún, ẹse mo ẹi n sìn idí yẹn — àbí ọ̀jìjì rẹ nńkan?

Kì í ẹse ti ilé-iṣẹ́ kan, ẹka kan, àsikò kan. Ó jẹ ti ẹnikẹni tí ó ti ní imọlára àláfó lááárín ohun tí àjọ kan n ẹse àti ohun tí a bí i láti ẹse rí — tí ó sì ti pinnu, ní idákéjéjẹ tàbí ní ariwo, láti dí i.

N kò kọ iwé yíi láti bá àwọn olùdarí àgbà sọrọ, tàbí àwọn ààrẹ. Ọ̀ṣiṣẹ́ ni wọn — kódà nígbà tí wọn bá ní orúkọ oyè tí ó dún bí agbára, wọn n jábọ́ fún ẹlómíràn, wọn n mú àṣẹ tí wọn kò yàn nńkan ẹse, èyí tí wọn lè padánù ní ọ̀wúrọ̀ ọ̀là. Bíbá wọn sọrọ́ tùmọ́ sí bíbá àwọn tí n sàkóso sọrọ́, kì í ẹse àwọn tí ó ni ète nàà.

Mo kọ iwé yíi fún àwọn onípín. Kì í ẹse fún iṣẹ́ wọn — ibò ní ipàdẹ ọdọdún, pínpin èrè tí wọn n retí, ipín nínú àpọ̀ idókòwò — sùgbón fún ẹniyàn tí ó dúró lẹyin iṣẹ́ yẹn, ẹni tí ètò nàà ti wò ní aṣọ ipò kan kí ó tó jẹ kí ó sọrọ́ rí.

Nítorí àwùjọ, ti ọrọ-ajẹ àti ti ilú, n fún gbogbo ẹniyàn ní àwòṣe kí ó tó mọ wọn rí. Fún onípín, ó fún un ní àwòṣe olùdókòwò onílàákàyè, ẹni tí n wo àwọn nọ́nbà nńkan tí ó sì ka gbogbo ohun míràn sí ariwo. Fún ọ̀ṣiṣẹ́, ó fún un ní àwòṣe ẹni tí n ẹse ohun tí a pàṣẹ. Fún olùdásílẹ́, ó fún un ní

àwòṣe aríran, tí a sáà maa n kùn ní òróró tẹ̀lẹ̀ nínú itàn ìgbésí ayé tí àwọn ẹ̀lòmíràn kọ. Aṣọ tí a ti ránṣọ tẹ̀lẹ̀ ni wọn, tí a rán ní ọ̀pọ̀lopọ̀, tí a wò kí èniyàn tó yàn bóyá ó bá òun mu.

Mo fẹ́ bá ẹni tí ó dúró nísàlẹ̀ àwòṣe yẹn sọrọ̀. Nítorí òtítọ̀, èyí ti gidi, yàtò pátápátá sí ohun tí àwòṣe náà jẹ́ kí o rí. Onípín tí ó dàbí ẹni pé nọ́nbà nìkan ni ó n wò sáà maa n gbé, tí a sin sí ibi kan, ibéèrè aláilólhùn kan náà tí ẹni tí ó dá ilé-iṣẹ́ silẹ̀ ní: kí ló dé tí nìkan yíi fi wà, ṣé mo ṣi n sin idí yẹn? Àyàfi pé kò sí ẹni tí ó jẹ́ kí ó béèrè rẹ̀ rí, nítorí ipò tí a yàn fún un yàtò.

Ìwé yíi kò gba àwọn ọ̀nà àṣe ti agbára — kí í ṣe láti ọ̀dọ̀ àwọn tí n ṣàkóso, kí í ṣe láti ọ̀dọ̀ àwọn tí n sọrọ̀ fún àwọn ẹ̀lòmíràn, kí í ṣe láti ọ̀dọ̀ àwọn tí n sẹ̀ iròyìn kí ó tó dé ọ̀dọ̀ ẹni tí n fi olú-owó tirẹ̀ pinnu. Ó n lọ tààrà. Láti ọ̀dọ̀ ẹni tí ó gbé kókó náà láyẹ̀ dé ọ̀dọ̀ ẹni tí ó ni ètè náà, lórí iwé.

Nítorí bí onípín kan ṣoṣo pére, nígbà tí ó bá n ka èyí, bá dẹkun jìjẹ iṣẹ́ kan fún iṣẹ́jú kan tí ó sì padà di èniyàn tí ó n béèrè idí tí ó fi dókòwò ohun tí ó dókòwò — nígbà náà iwé yíi ti ṣe ohun tí a kọ ọ̀ láti ṣe.

Ìwé yíi kò ní itàn tí ó n tẹ̀lẹ̀ ara wọn. Kò sọ itàn tí ó ní ibèrẹ̀, àárín, àti ọ̀pin, kò sì béèrè pé kí a kà á ní ètò kan pátó. Àwọn orí kúkúrú ni ó fi ṣe, ọ̀kọ̀ọkan ní í ṣe pẹ̀lú ọ̀rọ̀ kan, èrò kan, èyà kan nínú ẹ̀rọ ilé-iṣẹ́ ìgbàlódé — ọ̀jà, iwé-ẹ̀rì ihùmò, iṣàkóso, iwé iṣirò owó, ọ̀jà ipín — ọ̀kọ̀ọkan, tí a bá mú un nìkan, sì ṣeé kà bí èrò tí ó pé.

Ṣùgbón nísàlẹ̀ ipínnya tí ó hàn yíi, okùn kan ṣoṣo wà tí ó gba gbogbo ojú-ewé kojá, láti àkókó dé ikeyin: àláfó tí n pọ̀ sí i láàárín èrò-ọkàn tí ó bí ilé-iṣẹ́ àti ètò tí èrò-ọkàn yẹn, fẹ́rẹ́ nígbà gbogbo, maa n kó yí ara rẹ̀ ká níkeyin. Orí ọ̀kọ̀ọkan n wo àláfó yíi láti igun miiran — nígbà miiran ti imò-ẹ̀rọ, nígbà miiran ti èniyàn, nígbà miiran tí ó fẹ́rẹ́ jẹ́ aláiláánú nínú òtítọ̀ rẹ̀ — ṣùgbón ibéèrè ipilẹ̀ kan náà ló wà níbi gbogbo: ṣé nìkan yíi ṣi wà fún idí tí a fi bí i?

O kò ní rí, nínú àwọn ojú-ewé wònyí, orúkọ ilé-iṣẹ gidi kankan. Èyí kì í ṣe èèsì, kì í tilẹ̀ ṣe iṣọra òfin: yíyàn ni. Ìwé yìi kò sọrò nípa ilé-iṣẹ kan pàtó nítorí pé ó ń sọrò nípa gbogbo wọn, kò sì sọrò nípa èyíkẹyí ní pàtó — nípa gbogbo ètò tí ọmọ ènìyàn ti fẹ́ mú wá sí ayé rí, tí ó sì ti wà nínú ewu, bí àkókò ti ń lọ, láti gbàgbé idí tí a fí bí i. Èni tí ó ti ṣiṣe nínú ilé-iṣẹ fún ọpọ̀ ọdún, ní èka yòówù, yòò dá nṁkan kan mò nínú àwọn orí wònyí tí òun fúnra rẹ̀ ti gbé láyé. Kì í ṣe nítorí pé ìwé náà ń sọrò nípa ilé-iṣẹ̀ tirẹ̀ ní pàtó, ṣùgbọ̀n nítorí pé ó ń sọrò nípa ilàna tí ó ń gba, pèlú ìyàtò diẹ̀, fẹ́rẹ́ gbogbo wọn kojá.

A kò kọ̀ ìwé yìi fún àwọn tí ń ṣàkóso ilé-iṣẹ̀ láti òkè — àwọn olùdarí, àwọn ààrẹ, àwọn olùdarí àgbà — bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé àwọn náà lè kà á kí wọn sì rí ara wọn nínú ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ojú-ewé rẹ̀. A kọ̀ ọ̀, ju gbogbo rẹ̀ lọ, fún èni tí ó ni apá kan nínú nṁkan kan láìrí gbogbo kókó rẹ̀ rí: àwọn onípín, nílá àti kékeré, tí wọn ń gba nọ́nbà kan tí wọn kì í sáà gba itàn tí ó wà lẹ́yìn nọ́nbà yẹn. Àwọn ni, ju ènikẹ̀ni miiran lọ, tí ìwé yìi ń bè pé kí wọn dúró fún iṣẹ́jú kan kí wọn sì wo gbogbo èwọn náà — láti ọjà tí tí dé pín pín èrè tiwọn — kí wọn tó máa bá a lọ láti ni nṁkan kan láimọ̀ ohun tí wọn ní gan-an.

Èyí kì í ṣe ìwé tí ó ń fúnni ní ojútúú tí ó rọ̀rùn, kì í ṣe ìwé itọ̀sọ̀nà tí ó ṣèlérí láti tún ohun tí ó ṣàpẹ̀júwe ṣe. Ó jẹ́, pèlú irẹ̀lẹ̀ diẹ̀ sí i, ipè láti béèrè ibéèrè kan — ọ̀kan náà, tí a tún sọ ní ọ̀gbọ̀n ọ̀nà oríṣíríṣi — kí o sì gbé e lọ, nígbà tí ó bá tún ń wo ìwé iṣirò owó, tí ó ń ka ikéde fún àwọn akọ̀ròyìn, tí ó ń gba pín pín èrè, tàbí tí ó kàn ń wọ̀ ọ̀fìsì ní òwúrò: ṣe nṁkan yìi sì wà fún idí tí a fí bí i, àbí ọ̀jìjì rẹ̀ nṁkan ni mo ń sìn, láimò?

Ọjà Náà

Gbogbo ilé-iṣẹ̀, tí a bá bọ̀ ohun gbogbo miiran kúrò lára rẹ̀, ń dínkù sí nṁkan kan ṣoṣo: ọjà.

Kò ṣe pàtàkì ohun tí o ń pé é. Iṣẹ̀-ìsìn, irírí, ojútúú, iye àfikún — ọ̀rọ̀ ni wònyí tí èdè ipolówó ọjà ti sọ̀ di púpọ̀ láti fí ohun tí ó dàbí tuntun ṣe láti

inú ohun tí ó ti jẹ یشه àtijó kan náà nígbà gbogbo: ẹ̀nì kan ẹ̀ nńkan kan, ẹ̀lòmíràn sì gbà á. Ojà ni pàsípààrò yìí tí a sọ di dídúró, tí a lè tún ẹ̀, tí a lè dá mọ̀. Òun ni èrò-ọ̀kàn ipilẹ̀ tí ó ti gbé irísí kan tí ó lè yè kojá àkókò tí a bí i.

Şùgbón ojà, ní kété tí a bá bí i, wà nínú ewu kan tí olùdásílẹ̀ kankan kò rí tẹ̀lẹ̀ ní ibèrẹ̀: ó bèrẹ̀ sí í gbé ayé tirẹ̀. Ó di nónbà kí a tó rántí rẹ̀ bí یشه. Ó di ipín nínú ojà kí a tó rántí rẹ̀ bí ilérí. Níbí ni iwà-òdàlẹ̀ àkókó tí kò pariwo ti gbogbo ilé-یشه tí n dàgbà ti ẹ̀lẹ̀: ojà dẹkun jíjẹ idáhùn sí àìní, ó sì di àwáwí fún ètò kan tí, báyii, kàn gbódò máa bá a lọ láti tà kí ó lè máa bá a lọ láti wà.

Eni tí ó n یشه nínú ilé-یشه fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún, kì í ẹ̀ ọ̀şù, n wo iyípadà yìí ní tòsí. Ó rí ojò tí ipadé kan dẹkun síşòrò nípa ẹ̀ni tí yòò gba ojà náà tí ó sì bèrẹ̀ sí í şòrò nípa iye tí a lè ẹ̀ nńkan. Kì í ẹ̀ ojò tí a sàmì sí lórí kàlẹ̀ndà kankan. Kò sí ẹ̀ni tí ó kéde rẹ̀. Şùgbón láti ojò yẹn lọ, ojà ti dẹkun jíjẹ ẹ̀bùn tí a lè fowó kàn, ó sì ti di àwáwí.

Síbẹ̀ ojà tòótọ̀ şì ní àmì èrò-ọ̀kàn àkókó nínú — kódà nígbà tí ètò tí ó n ẹ̀ é ti gbàgbé rẹ̀. Ohun èlò tí a ẹ̀ dáadáa, یشه tí a ẹ̀ dáadáa, n bá a lọ láti gbé nínú irísí rẹ̀ àmì ẹ̀ni tí ó kókó ronú rẹ̀, kódà nígbà tí ẹ̀ni tí ó n ẹ̀ é nísinsinyí kò mọ̀ ẹ̀ni tí ó jẹ̀ mọ̀.

Dídá ojà padà sí ipò rẹ̀ ipilẹ̀ — kì í ẹ̀ ohun tí a ẹ̀ jáde, kì í ẹ̀ owó tí ó wọ̀lé, şùgbón idáhùn sí àìní gidi ti ọ̀mọ̀ èniyàn gidi — bóyá ni یشه iyípadà-ńlá kan şoşo tí ó şì wà fún ẹ̀nikẹ̀ni tí n یشه nínú àjọ èyíkẹ̀yìí lóníí. Kò sí idí láti yí ojà padà. Idí wà láti rántí ẹ̀ni tí a ronú rẹ̀ fún.

Ìwé-ẹ̀rì Ihùmọ̀

A bí iwé-ẹ̀rì ihùmọ̀ láti dáàbò bo èrò kan. Şùgbón ní tòótọ̀ irísí rẹ̀ nńkan ní ó n dáàbò bọ — kì í ẹ̀ èrò-ọ̀kàn tí ó bí i láé.

O lè gba iwé-ẹ̀rì fún ẹ̀rọ kan, ilàna àdàlú kan, ọ̀nà یشه kan. O kò lè gba iwé-ẹ̀rì fún idí tí ẹ̀ni kan fí fẹ̀ hùmọ̀ rẹ̀. Sibẹ̀ idí yẹn gan-an, kì í ẹ̀ ẹ̀rọ

nàà, ni apá tí ó ẹ iyebíye jù lọ tí ó sì rọrùn láti fọ jù lọ nínú gbogbo ihùmọ — òun sì ni ohun kan soṣo tí ọ́fìsì iwé-ẹrì ihùmọ kankan ní ayé kò mọ bí a ẹ n kọ sínú iwé.

Èyí n dá itànje eléwu kan sílẹ: ẹni tí ó ní iwé-ẹrì ihùmọ gbà pé òun ni òun ni èrò nàà. Sùgbón ẹtọ ọ́fin láti dá àwọn ẹlòmíràn dúró kí wọn má ẹ dà á kọ nikan ni ó ní — kì í ẹ ẹtọ iwà láti sọ pé òun bí i fún àwọn یدی kan nàà tí a fi lóyún rẹ. Ilé-iṣẹ kan lẹ jogún iwé-ẹrì ihùmọ nipa ríra ilé-iṣẹ, nipa isopọ, nipa ríra lásán ní ojà, kí ó sì máa sọrọ nipa ihùmọ nàà bí tirẹ láti isẹjú yẹn lọ — nígbà tí ifẹ-inú tí ó bí i sáà máa n wà nínú orí ẹniyàn kan soṣo tí kò ẹṣẹ níbẹ mọ, tàbí tí kò sí láàyè mọ.

Èyí ni àdìtú tí kò pariwo ti gbogbo ètọ tí ó n dàgbà nipa kíkó jọ dípò itẹsílẹwájú: ó n kó iwé-ẹrì ihùmọ jọ bí a ẹ n kó ife-ẹyẹ jọ, sùgbón ó n pàdánù, ọkan lẹyin ẹkejì, àwọn یدی tí a fi gba ife-ẹyẹ wọnyẹn. Iwé-ẹrì ihùmọ wà níbẹ. Írántí یدی rẹ kò sí.

Ìyàtò tí ó mú hán-ún wà láàárín ẹni tí ó ní iwé-ẹrì ihùmọ àti ẹni tí ó ẹṣẹ fún un. Èkíní ra ẹtọ kan. Ẹkejì gbé pẹlú isọro nàà pé tó láti ní ẹtọ láti yanjú rẹ. Àwọn ilé-iṣẹ tí ó n da méjèèjì pọ máa n parí sí gbígbèjà, lábẹ ọ́fin, ohun kan tí wọn kò lẹ ṣàlàyé mọ ní èdè ẹniyàn — ihùmọ tí ẹnikẹni kò lẹ ṣàlàyé mọ, bí a ti wù kí a dáàbò bọ ó tó, ti kú lábọ́dẹ.

Bóyá iwé-ẹrì ihùmọ tòótọ, èyí tí ọ́fin kankan kò lẹ forúkọ sílẹ, ni agbára láti rántí یدی tí a fi hùmọ nńkan kan. Ẹni tí ó bá pàdánù rẹ ẹ lẹ borí ní ilé-ẹjọ. Sùgbón ó ti pàdánù ohun tí ó ẹ pàtàkì.

Kóòdù, Ìpele, Ilé-iṣẹ Ìṣelọpọ

Lọ́jọ kan ẹni kan pinnu pé gbogbo ohun tí a bá ẹ gbọdọ ní nọ́nbà. Kí í ẹ orúkọ, nọ́nbà. Ẹyọ-nọ́nbà mètálá, tí ẹrọ n kà ní idá-mẹwáá isẹjú-ááyá kan, tí ó lẹ sọ ohun gbogbo àyàfi یدی tí nńkan yẹn fi wà.

Kóòdù onílà kì í purọ: bóyá òun ni olóòótọ jù lọ nínú àwọn ihùmọ igbàlódẹ, nítorí kò díbón pé òun jẹ nńkan míràn ju ohun tí ó jẹ. Kò sọ

itàn kankan. Ó n dá mò, ó n kọ sínú àkọsílẹ̀, ó n jẹ kí ohun èlò kan rìn kiri ayé láìsì pé ẹnìkẹni gbòdò béèrè ẹni tí ó ẹ é tàbí idí. Àìlórúkọ ni tí a sọ di aláṣeyọrí, èrò-ọkàn ipílẹ̀ tí a tùmọ̀ sí ọwọ̀ nọ́nbà tí ẹrọ nìkan lè kà — kí í ẹ ojú ẹniyàn láé.

Léyìn nàà ipele wà. Ìpele ni irántí tí ó kéré jù lọ tí ilé-iṣẹ́ gbà láti tójú: kò rántí ẹniyàn tí ó ẹ́ṣẹ́ lójó yẹn, kò rántí àsikò iṣẹ́, làálàá, àṣiṣe tí a rí mú ní àkókò tàbí èyí tí a rí nígbà tí ó ti pé jù. Ó rántí nìkan pé, ní àkókò kan, àkójopọ̀ ǹnkan kan jáde láti inú ilà iṣẹ́ kan nàà papọ̀. Ọ̀un ni irísí itàn kan soṣo tí ètò ilé-iṣẹ́ iṣelọpọ̀ gbà láàyè láti kọ nípa ara rẹ: itàn tí a fí nọ́nbà tí n tẹ́lẹ̀ ara wọn ẹ, tí ó wúlò nìkan fún pípẹ̀ padà nígbà tí àbùkù bá wà, kí í ẹ fún síso nígbà tí àṣeyọ́rí bá wà láé.

Àti ilé-iṣẹ́ iṣelọpọ̀, níkẹyìn, ni ibi tí gbogbo èyí ti gbé ara ojúlówó wọ. Ọ̀giri, ẹ̀rọ, àsikò iṣẹ́, ilé-ipamọ̀. Ilé-iṣẹ́ iṣelọpọ̀ ni ibi tí èrò-ọkàn ipílẹ̀ ti dẹkun jíjẹ èrò tí ó sì di ariwo, oorun, ọ̀rùn irin tàbí ike, ọwọ̀ tí n rìn bákan nàà ní egbẹ̀egbẹ̀rùn iḡbà. Ọ̀un ni ibi tí ó sún mọ̀ ọ̀títọ̀ ilé-iṣẹ́ jù lọ — nítorí nìbẹ̀ ọjà kò lè díbọ̀n mọ̀ pé èrò ni ọ̀un: ó gbòdò wà, kí ó ní iwọn, kí ó jáde lẹnu ọ̀nà lórí pákó ikẹrù.

Kóòdù, ipele, ilé-iṣẹ́ iṣelọpọ̀: ọ̀nà m̀eta ni wònyí tí ilé-iṣẹ́ fí n fí ara rẹ̀ lókàn balẹ̀ pé ọ̀un ní àkóso lórí ohun tí ọ̀un n ẹ. Ní ọ̀nà kan ó ní in — ó mọ̀ ibi, iḡbà, iye. Sùgbọ̀n kò sí èyíkẹ́yí nínú àwọn m̀eta tí ó lè sọ idí. Kò sí kóòdù onílà tí ó ní èrò-ọkàn àkókò nínú. Kò sí nọ́nbà ipele tí ó rántí ifẹ́-inú tí ó mú ilà iṣẹ́ yẹn wá sí ayé. Kò sí ilé-iṣẹ́ iṣelọpọ̀, bí ó ti wù kí ó pé tó, tí ó rántí fúnra rẹ̀ ẹni tí ó fẹ́ kí ó wà.

Eni tí ó ẹ́ṣẹ́ nínú ayé m̀eta wònyí fún gbogbo ayé rẹ̀ kọ̀ ǹnkan kan tí iwé itósọ̀nà kankan kò kọ̀ni: àkóso lórí àwọn nọ́nbà kí í ẹ àkóso lórí itumọ̀ láé. O lè mọ̀ ohun gbogbo nípa ipele kan kí o má sì mọ̀ ǹnkan kan mọ̀ nípa idí tí ọjà yẹn fí gbòdò wà. Níbi ni ilé-iṣẹ́ ti wà nínú ewu láti sọ ara rẹ̀ nù — kí í ẹ nítorí àipéye, sùgbọ̀n nítorí àpọ̀jù rẹ̀, nígbà tí ipéye bá rọ̀pọ̀ irántí dípò kí ó sìn in.

Àmì-ojà, Orúkọ, Aṣọ

A bí àmì-ojà bí ibuwólù. Ó di, fẹ̀rẹ̀ lẹ̀sẹ̀kẹ̀sẹ̀, aṣọ. Ó sì máa ń parí sí, ní ọ̀pọ̀ ìgbà jù, jìjẹ ohun kan ṣoṣo tí ó kù lẹ̀yìn tí ẹ̀ni tí ó wọ ọ̀ ti lọ.

Orúkọ ni ó ti pé jù nínú àwọn mẹ́ta. A yàn án lẹ̀ẹ́kan, láti ọ̀wọ̀ ẹ̀ni kan, fún idí kan pátó — orúkọ idílẹ̀, ọ̀rọ̀ tí ó ní ìtumò, nígbà mìíràn kòdà ihùmò aláìnítumò tí àkókò fi ìtumò kún. Orúkọ, ní ibèrẹ̀, sì so mò ènìyàn kan. O sì lè tọ́ka sí ẹ̀ni tí ó yàn án àti idí.

Àmì-ojà ni ohun tí ó ń ṣẹ̀lẹ̀ sí orúkọ nígbà tí ó bá dẹ̀kun jìjẹ ti ènìyàn kan tí ó sì bèrẹ̀ sí í jẹ́ ti ojà. A ń forúkọ àmì-ojà sílẹ̀, a ń dáàbò bò ó, a ń fi iye lẹ̀ e nínú ìwé ọ̀sìrò owó bí dúkiá — ó ní iye owó, a lè rà á kí a sì tà á, ó ń kọ́já láti ọ̀dọ̀ olówó kan sí òmíràn láìsí pé àmì-idánudúró kan ṣoṣo nínú ìrísí rẹ̀ gbòdò yí padà. Òun ni ọ̀sẹ́jú gan-an tí orúkọ dẹ̀kun jìjẹ ibuwólù tí ó sì di ojú-ita.

Aṣọ, níkẹ̀yìn, ni gbogbo ohun tí a kọ̀ lẹ̀ orí ojú-ita yẹn: àmì-idánimò, àwọn àwọ̀, ìrísí lẹ̀tà, ohùn ipolówó, ọ̀nà tí a gbòdò gbà sí àpò ojà. A ń ya aṣọ, a ń dán an wò, a ń wọn ọ̀n títí dé mǐlímítà — nítorí ó gbòdò ẹ̀ ohun kan ṣoṣo: jẹ́ kí ohun tí ó lè ti sófo nínú tẹ̀lẹ̀ dàbí aláàyẹ̀, ibámu, àmòòmòṣe. Aṣọ tí a rán dáadàa lè bo, fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún, àìsí ifẹ́-inú tí ó yẹ́ kí ó máa gbé inú rẹ̀.

Èyí ni ewu tí ilé-iṣẹ́ kankan kò jẹ́wọ̀ fún ara rẹ̀: o lè yí ohun tí ó wà nínú padà pátápátá — àwọn ènìyàn, olówó, èrò-ọ̀kàn, kòdà ojà — kí o sì fi orúkọ, àmì-ojà, àti aṣọ sílẹ̀ bí wọn ti wà gélẹ̀. Gbogbo ènìyàn yòò máa bá a lọ láti dá wọn mò, láti gbé́kẹ̀lẹ̀ wọn, láti rà wọn nítorí àṣà, láimò pé nínú aṣọ yẹn ifẹ́-inú kan náà tí ó kọ́kọ̀ rán an pò kò rìn mò.

Èyí kí í ẹ̀ ẹ̀tàn dandan. Ohun tí ó ń ṣẹ̀lẹ̀ ni nígbà tí ilé-iṣẹ́ bá wà láàyẹ̀ ju àwọn ènìyàn tí ó fẹ́ kí ó wà lọ. Sùgbón ẹ̀ni tí ó mò èyí — ẹ̀ni tí ó ti rí i tí aṣọ dúró bakan náà nígbà tí ohun gbogbo mìíràn yí padà — ń gbé ojúṣe kan tí àwọn diẹ̀ mìíràn ní: ó mò pé àmì-ojà, bí ó ti wù kí ó lágbára tó, bí a

ti wù kí a fẹ̀ràn rẹ̀ tó, aṣo lásán ni. Àti aṣo, bí ó ti wù kí ó lẹ̀wà tó, kò rìn fúnra rẹ̀ rí. Ènì kan nígbà gbogbo, nínú, ni ó ń mú un rìn.

Àwọn Àyèwò Afọ́jú, Iye Owó, Ojà

Ìṣẹ́jú kan wà, nínú gbogbo ilé-iṣẹ́ tí ó yẹ fún orúkọ rẹ̀, nígbà tí a bọ orúkọ ojà kúrò lára rẹ̀ tí a sì gbé e síwájú àjẹ̀lì kan láísí àmì. A ń pè é ní àyèwò afọ́jú, fún ìṣẹ́jú díẹ̀ nńkan kan tí kò wọ̀pọ̀ sì ń ṣẹ̀lẹ̀: ojà gbòdò dúró fúnra rẹ̀, láísí aṣo, láísí àmì-ojà, láísí itàn tí ẹnì kan kọ̀ yí i ká. Bóyá òun ni ìṣẹ́jú òtítọ̀ kan ṣoṣo tí gbogbo ètò ilé-iṣẹ́ ṣelọ̀pọ̀ fí fún ara rẹ̀ tinútinú — kì í sì í ṣe èèṣì pé inú yàrá-àyèwò ni a tí ń ṣe é, pẹ̀lú àwọn ohun tí a ṣàkóso, bí ẹnì pé òtítọ̀ lẹ̀wu jù láti tú silẹ̀ nínú ayé gidi.

Àyèwò afọ́jú ń sọ ohun kan tí kò rọ̀rùn fún ẹnì tí ó pàṣẹ̀ rẹ̀: nígbà miiran ojà tí ó dára jù lọ kí í ṣe èyí tí ó tà jù lọ, èyí tí ó tà jù lọ kí í sì í ṣe èyí tí ó dára jù lọ. Itowò, imólára, dídára tí a mò nínú òkùnkùn àyèwò kí í sába bá ipò títá mu nínú imólẹ̀ ọ̀sán. Àláfó yí lááárín ohun tí a ó yàn pẹ̀lú ojú dídí àti ohun tí a ń rà pẹ̀lú ojú sí sí ni iwọn gan-an bí àmì-ojà, aṣo, itàn se wúwo ju nńkan náà fúnra rẹ̀ lọ.

Léyìn náà iye owó dé. Iye owó yẹ kí ó jẹ̀ itúmò olóòótọ̀ ti iye sí nńbà tí gbogbo wa gbà. Sùgbón iye owó, fẹ̀rẹ̀ nígbà gbogbo, kì í wọn iye: ó ń wọn bí àwọn èniyàn se múra tán láti gbàgbó pé iye náà wà. Ojà méjì tí ó jáde bakan náà láti àyèwò afọ́jú kan náà lè ní iye owó tí ó yàtò gidigidi, àláfó náà kò sì sọ nńkan kan fún ọ̀ nípa iyàtò nínú dídára — ó ń sọ fún ọ̀ nípa iyàtò nínú itàn. Iye owó, ní ọ̀nà yí, kí í ṣe òtítọ̀ ṣìrò láé. Ẹ̀se ìgbàgbó ni tí a sọ di nńbà.

Àti níkeyìn ojà, ibi tí gbogbo èyí ti dàpọ̀ tí a sì ń dá a lẹ́jọ̀ bí ọ̀kan: ojà, àmì-ojà, iye owó, èrò àwọn èniyàn. Ojà kí í san èrò fún ohun tí ó dára jù lọ dandan. Ó ń san èrò fún ohun tí ó bá ṣàṣeyọ̀rì láti jẹ́ kí a yan òun, èyí tí í ṣe nńkan miiran, nígbà miiran òdikejì. Ilé-iṣẹ́ kan lè ní ojà olóòótọ̀ jù lọ nínú ẹ̀ka rẹ̀ kí ó sì ṣì pàdànu fún orogun tí ó kàn sọ itàn tí ó yíni lẹ̀kàn

padà jù. Ojà kì í ẹ̀ ẹ̀ adájó aláìsẹ̀gbè tí dídára: dígí àjùmòni ní tí bí àwọn èniyàn, lápapò, ẹ̀ mò tàbí kò mò bí a ẹ̀ ẹ̀ n ya kókó sọtò kúrò lára itàn.

Èni tí ó tí ẹ̀ ẹ̀ pé tò nínú ẹ̀ ẹ̀ yìí n gbé imò kan tí ó fẹ́rẹ́ jẹ́ ẹ̀ ẹ̀: ó mò pé àyèwò afójú n sọ ọ̀títọ́, iye owó n sọ ìgbàgbò, ojà sì n sọ fún ọ nikan ẹ̀ni tí ó borí — kì í ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ni tí ó tònà láé. Gbígbe pẹ̀lú iyaṭò yìí, kì o sì sọ gbàgbò pé ojà olóòótọ́ yẹ láti borí, bóyá ni irísí ìgbàgbò-nínú-ohun-rere ikẹyìn tí ó kù fún àwọn tí wọ̀n tí rí ẹ̀tò náà láti inú.

Ìpolówó, Àwọn Àfojúsùn, Ináwó Iṣètò

Ní ọ̀dọ̀dún, ní àkókò kan tí a lè sọ tẹ̀lẹ̀ nínú kàlẹ̀ndà ilé-iṣẹ́, ẹ̀ni kan jókòó sínú yàrà kan ó sì pinnu iye tí yòò ná láti jẹ́ kí a rántí ẹ̀ni.

Èyí, níkẹyìn, ní itumò tòótọ́ tí ináwó ìpolówó: kì í ẹ̀ ẹ̀ iye owó ojà, iye owó tí a san ní láti máa wà nínú ọ̀kàn ẹ̀ni kan tí kò béèrè láti ronú nípa rẹ́ rí. Iṣètò ìpolówó n bí bí imò-ìjìnlẹ̀ — àwọn àtẹ, àwọn ilà iwólé, iye ìgbà tí ó dára jù láti farahàn — sùgbọ̀n nínú kókó rẹ́ tí ó jìnlẹ̀ jù lọ iṣe itenunmọ́ tí a sètò ní. Ó n bẹ́ ayé, pẹ̀lú ilàna àti pẹ̀lú owó, láti fí àyè sílẹ̀ fún èrò kan tí kì bá tí wà rí.

Àwọn àfojúsùn tí a so mò ináwó yẹn fẹ́rẹ́ máa n gbé irísí kan náà nígbà gbogbo: idá-ogórùn-ún idàgbàsókè, ipín ojà láti sẹgun, imò àmì-ojà láti kọ̀ lẹ̀kàn iye èniyàn kan tí a fojú sí. Àfojúsùn tí ó tò ní wọ̀n, tí a lè wọ̀n, tí a lè gbẹ̀jà nínú ipàdẹ̀. Sùgbọ̀n wọ̀n tún jẹ́, fẹ́rẹ́ nígbà gbogbo, àfojúsùn tí ó jẹ́ ọ̀mọ̀ ọ̀rukàn ibéèrè tí ó yẹ́ kí ó sáájú wọ̀n: idàgbàsókè ní ifiwéra pẹ̀lú kì ní, láti dé ibo, láti sin ta ní. Nónbà di ọ̀pín fúnra rẹ́. Ìdí tí nònba yẹn fí yẹ́ kí ó ẹ̀ ẹ̀ pàtàkì n sọ̀nù, onísù-mẹ̀ta lẹyìn onísù-mẹ̀ta, nínú eré-ije láti dé ọ̀dọ̀ rẹ́.

Ináwó iṣètò, níkẹyìn, ní ẹ̀rì olóòótọ́ jù lọ tí àwọn ohun tí ilé-iṣẹ́ kà sí pàtàkì ní tòótọ́ — ó jẹ́ olóòótọ́ ju gbólóhùn iṣẹ́-àpinfúnni èyíkẹyìí tí a tẹ́ sórí ọ̀giri. O lè kọ̀ gbólóhùn yòowù tí o fẹ́ nípa àwọn ilàna-iwà àjo náà, sùgbọ̀n ibi tí owó n lọ ní ó n sọ fún ọ ní tòótọ́ ohun tí ó ẹ̀ ẹ̀ pàtàkì. Ilé-iṣẹ́ tí ó sọ pé ọ̀n gba ojà gbọ́ tí ó sì n ná èyí tí ó pọ̀ jù nínú ináwó rẹ́ láti jẹ́ kí ó

dàbí ohun tí kò jẹ́ ti dáhùn, láìmòòmò, ìbéèrè tí ẹnìkẹ̀ni kò bi í tààrà: kí ni o gbàgbò ní tòótó.

Ìbéèrè kan wà tí a kì í sáàbà béèrè nínú àwọn ipádé wònyí, bóyá òun nikan ló sì ẹ̀ ẹ̀ pàtàkì: bí ojà náà bá jẹ́ ohun tí a ẹ̀lẹ́rí ní tòótó, ẹ̀ a ó nílò láti ná gbogbo èyí láti jẹ́ kí a mò ọ̀n? Ìpolówó, ní írísí rẹ̀ tí ó mò jù lọ, yẹ kí ó jẹ́ ìró-ohùn iye kan tí ó ti wà tẹ̀lẹ̀ nikan. Ó máa ń di, ní ọ̀pọ̀ ìgbà jù, ìgbìyànjú láti ẹ̀ ìró-ohùn fún iye kan tí kò tii pariwo fúnra rẹ̀ rára.

Èni tí ó ti ẹ̀tò ináwó fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún mò pé lẹ́yìn gbogbo nọ́nbà ni tẹ̀tẹ̀ kan tí kò pariwo wà: pé títún nńkan kan sọ ní ìgbà tí ó tó, fún àwọn èniyàn tí ó tó, yóò sọ ọ̀ di òtító. Nígbà mìíràn ó ń ẹ̀sẹ̀. Sùgbón nígbà tí ó bá ẹ̀sẹ̀ láìjẹ̀ pé ojà náà yẹ fún un ní tòótó, àşeyorí yẹn kì í ẹ̀ ẹ̀şegun fún ilé-ışẹ̀. Èrì lásán ni pé ifẹ-inú èniyàn, tí a lò pẹ̀lú itẹ̀numó tí ó tó, lẹ̀ jẹ́ kí ẹnìkẹ̀ni gba ohunkóhun gbó — kódà òun fúnra rẹ̀.

Títà, Ifilólẹ̀, Àşẹ-irajà Şáájú

Kí ojà tó wà ní tòótó lórí pepe ojà pàápàá, nọ́nbà kan ti wà tẹ̀lẹ̀: iye tí a ó tà nínú rẹ̀. Ịşètò títà jẹ́, ní ọ̀nà yí, یشه ìgbàgbò tí a wò ní aşò ìmò-ìjìnlẹ̀ — a ń wo ọ̀jọ-òlẹ̀ bí ẹ̀ni pé ó ti ẹ̀lẹ̀ tán, a sì ń lo iyókú ọ̀dún láti gbìyànjú láti jẹ́ kí òtító bá àşotẹ̀lẹ̀ yẹn mu, ohunkóhun tí ó bá gbà láti jẹ́ kí ó ẹ̀.

Ifilólẹ̀ ni یشه́jú tí ìgbàgbò yí di ti gbangba. Ọ̀jọ̀ kan ni tí a kọ̀ pẹ̀lú یشه́ra kan náà tí a fi ń kọ̀ ayeyẹ̀ — nítorí ní kókó rẹ̀ ayeyẹ̀ ni: ààtò àjùmọ̀şẹ̀ kan nínú èyí tí ilé-ışẹ̀ ń kẹ̀de fún ayé pé nńkan tuntun ti şetán láti gbà. Sùgbón lẹ́yìn imólẹ̀ ifilólẹ̀ ni àníyàn àtijọ̀ kan tí a kò lẹ̀ sọ jade fẹ̀rẹ̀ máa ń wà nígbà gbogbo: láti mò, kódà kí gbogbo èniyàn tó dáhùn, bóyá nọ́nbà tí a sọ tẹ̀lẹ̀ ní oşù diẹ̀ şeyìn nínú yàrà títì yóò dúró tàbí yóò wó lulẹ̀ ní àwọn ọ̀şẹ̀ gidi àkókó.

Lẹ́yìn náà àwọn àşẹ-irajà şáájú — nọ́nbà gidi àkókó, şáájú títà gidi, kí ojà tó fowó kan owó ẹ̀ni tí yóò gbà á ní tòótó pàápàá. Àşẹ-irajà şáájú jẹ́ یشه́n-ẹ̀jẹ̀ tí a wòn ní kùtùkùtù jù: wòn ń sọ fún ọ̀ bí ifẹ̀ ẹ̀ pọ̀ tó şáájú írírí, kì í ẹ̀ bí iye ẹ̀ máa pọ̀ tó lẹ́yìn rẹ̀. Ilé-ışẹ̀ kan lẹ̀ ẹ̀ ayeyẹ̀ nọ́nbà àşẹ-irajà

ṣáájú tí ó ga gidigidi kí ó sì rí í, ní oṣù diẹ lẹyìn nàà, pé ifẹ nàà kò yè lẹyìn tí ó pàdé nṅkan gidi. Òdikejì rẹ, bí kò tilẹ wópò, jẹ òtító bakan nàà: àwọn ojà tí a bí ní idákẹjẹ, láísí àṣe-irajà ṣáájú láti dá wọn láre, tí wọn rí fúnra wọn lẹyìn nàà, dièdiè, igbékẹlẹ tí ọfìsì títà kankan kò sọ tẹlẹ rí.

Nṅkan kan wà tí ó jẹ ti èniyàn gidigidi, tí ó sì jẹ ikà gidigidi ní àkókò kan nàà, nínú gbogbo ẹrọ yì: a n bẹ̀rè pé kí nọ́nbà kan sọ tẹlẹ ifẹ kan tí ó jẹ ti àwọn èniyàn tí kò tii pàdé nṅkan nàà. A n sètò ikíni káàbò kí a tò mò bóyá nṅkan kan yòò wà láti kí káàbò. Nígbà tí nọ́nbà kò bá sì pé, ẹbi kí í sàbà bọ sọrí ẹni tí ó sọ àṣotẹlẹ — ó máa n bọ sọrí ẹni tí ó ṣe ojà, sọrí ẹni tí ó polówó, sọrí ẹni tí ó súnmo nṅkan gidi jù tí ó sì jìnnà sí àtẹ ìṣirò jù.

Ẹni tí ó ti la ifilólẹ tí ó tó kojá láti mò ilù wọn mò pé ojó ifilólẹ kì í ṣe ojó òtító láé. Ó jẹ ojó àkókó péré tí àṣotẹlẹ bẹ̀rẹ, dièdiè, láti pàdé ohun tí àwọn èniyàn fẹ ní tòótó — ipàdé tí ináwó kankan, ètò kankan, nọ́nbà àṣe-irajà ṣáájú kankan kò lè rópò ní tòótó láé.

Iye Owó Ifiránṣẹ, Èrè, Èrè Iṣẹ

Iye owó ifiránṣẹ ni nọ́nbà olóòótó àkókó nínú gbogbo ẹwọn nàà, oun sì ni ó farapamọ̀ jù lọ. Ọun ni ohun tí ilé-iṣẹ́ n gbà ní tòótó fún ẹyọ kòòkan tí ó tà fún olùpínkiri rẹ, kí iye owó títà fún aráàlú tò wú nítorí àfikún, èrè àwọn ẹlómíràn, èrò tí a kọ. Ọun ni nọ́nbà tí ipolówó kankan kò ní fí hàn láé, nítorí kò sọ àlá kankan: ó n sọ ináwó kan, pẹ̀lú èrè kan, pẹ̀lú iwàlààye ètò kan.

Èrè ni ohun tí ó kù nínú nọ́nbà yẹn lẹyìn tí a ti san gbogbo ohun miiran — àwọn èniyàn, àwọn ohun èlò àṣe, owó ilé, àwọn ẹrọ, èlé, owó-orí. Èrè, fúnra rẹ, kò dára bẹ̀ẹ̀ ni kò burú: ẹ̀rì lásán ni pé àjọ kan ná kéré ju ohun tí ó rí lọ, ó sì yè fún ọdún miiran. Ìṣòro kì í ṣe èrè gégé bí èrè láé. Ìṣòro bẹ̀rẹ̀ nígbà tí èrè bá dẹkun jíjẹ àbájáde ojà tí a ṣe dáádáa tí ó sì di àfojúsùn kan ṣoṣo tí ó n dá gbogbo ipinnu tí ó ṣáájú láre — kódà àwọn tí ojà, tàbí àwọn èniyàn tí ó n ṣe é, n san fún ní idákẹjẹ.

Èrè iṣẹ̀ ni èyà tí ó tutù jù lọ tí ó sì jẹ̀ olóòótọ̀ jù lọ nínú gbogbo ọ̀rọ̀ yìí: idá-ogórùn-ún kan, tí a sírò oníṣù-mẹ̀ta léyìn oníṣù-mẹ̀ta, tí ó ń sọ fún ọ̀ bí ilé-iṣẹ̀ ẹ̀ ń yí owó tí ó wọ̀lẹ̀ padà sí èrè dáadáa tó. Òun ni nǹbà tí àwọn olùṣàyèwò ń wò ṣáájú èyíkẹ́yìí mǹràn, nítorí kì í purọ̀ nípa èrò-ọ̀kàn — àbájáde nikan ni ó ń wọ̀n. Sùgbón fún idí yìí gan-an, èrè iṣẹ̀ lè di ijegàba tí kò pariwo jù lọ: idá-ogórùn-ún kan tí a gbòdò gbèjà oníṣù-mẹ̀ta léyìn oníṣù-mẹ̀ta, kòdà nígbà tí gbígbèjà rẹ̀ tùmọ̀ sí gígé ohun tí kò farahàn lésẹ̀kẹ̀sẹ̀ nínú nǹbà — dídára, ìtójú, àwọn èniyàn, àkókò tí ojà yóò nílò láti ẹ̀ é dáadáa dípò kí a ẹ̀ é kíákíá.

Ìbèèrè kan wà tí àwọn nǹbà mèta wọ̀nyí, tí a bá mú wọ̀n papọ̀, kì í bèèrè láé: èrè tí à ń gbèjà — ẹ̀ é à ń gbèjà rẹ̀ láti máa bá a lọ láti ẹ̀ ohun tí a bí wa láti ẹ̀, àbí láti máa bá a lọ láti wà gégé bí ètò lásán? Ìdáhùn mèjì tí ó yàtò ni wọ̀nyí, èkejì, nígbà tí ó bá borí láísí pé ẹ̀nikẹ̀ni kíyèsí, sì ni ìpele ikeyìn tí idààmú tí kò pariwo tí ìwé yìí ń sọrọ̀ nípa rẹ̀: ilé-iṣẹ̀ tí ó ti dẹkun bíbèèrè idí tí òun fí wà, tí ó sì ń fí ara rẹ̀ mọ̀ sí dídààbò bo, oníṣù-mẹ̀ta léyìn oníṣù-mẹ̀ta, ètò láti máa bá a lọ bẹ̀.

Eni tí ó ti rí àwọn nǹbà wọ̀nyí ní tòsí, fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún, mọ̀ nǹkan kan tí a kì í sàbà sọ sókè: iye owó ifiránṣẹ̀, èrè, èrè iṣẹ̀ máa ń sọ ilera ètò kan fún ọ̀ nígbà gbogbo. Wọ̀n kì í sọ fún ọ̀ láé, fúnra wọ̀n, bóyá ètò yẹn sì ń sin idí tí a fí bí i. Ìdáhùn yẹn kò sí nínú ìwé ọ̀sìrò owó kankan. A gbòdò wá a nǹbòmíràn — lódò àwọn èniyàn tí ó dúró pé tó láti rántí rẹ̀, tí ó sì jẹ̀ olóòótọ̀ tó láti sọ ọ̀.

Àwọn Ilé-iṣẹ̀ Ìṣelọ̀pọ̀ àti Ẹ̀ṣe Ohun Tí A Tí Tà Tán

Ìyàtò kan wà tí àwọn diẹ̀ léyìn ọ̀de ilé-iṣẹ̀ mọ̀, tí ẹ̀ni tí ó ń ṣiṣẹ̀ nínú rẹ̀ kó ní kùtùkùtù tí ó sì fí ara rẹ̀ san: o kì í ẹ̀ ohun tí a nílò, o máa ń ẹ̀ ohun tí a ti tà tán. Ilé-iṣẹ̀ ìṣelọ̀pọ̀ kì í lé àìní. Ó ń lé àṣẹ-irajà tí a ti fowó sí, nǹbà tí a ti ṣẹ̀lérí fún oníbaàrà, olùpínkiri, ojà tí ó ti sọ pé bẹ̀ni kí a tó ẹ̀ ẹ̀yọ̀ àkókó rí.

Èyí n yí ìtumò ìṣelòpò fúnra rẹ dà ní idákéjéjé. Ojà, tí ó jẹ ní ìpilèsè rẹ idáhùn sí àìní tí a rò, di nínú ilé-ìṣẹ ìṣelòpò àbájáde ẹrọ ti àdéhùn tí a ti parí. Ìbèèrè tí ó n darí gbogbo àsikò ìṣẹ, gbogbo ilà ìṣẹ, gbogbo ètò ọ̀sẹ̀ kí í ṣe “kí ni ayé nílò” mò bí kò ṣe “ìye wo ni a ti ṣèlérí láti fi jíṣẹ.” Ilé-ìṣẹ ìṣelòpò kò ní àkókò bèè ni kò ní àṣẹ láti bèèrè nńkan miiran.

Nínú ẹrọ yìí, ṣíṣe ohun tí a ti tà tán di eré-ilépa àìlópín: a n ṣe ojà láti bọ̀wọ̀ fún ohun tí a ti tà tán, a sì n tà jù bèè lọ nítorí ilé-ìṣẹ ìṣelòpò, ní kété tí a bá ti gbé e kalẹ̀ ní ìrìn, nílò láti máa rìn kí ó lè dá ara rẹ láre. Ilà ìṣẹ̀ tí ó dúró jẹ́ n nání tò èyí tí ó n ṣíṣẹ̀ — nígbà púpọ̀ jù bèè lọ — èyí sì n dá ifúnpa aláìlòhùn kan sílẹ̀, tí a kò sọ rí nínú iwé àṣẹ kankan, láti tà kí í ṣe nítorí pé ayé nílò rẹ, sùgbọ̀n nítorí pé ilé-ìṣẹ ìṣelòpò nílò láti máa bá a lọ láti ṣe ojà.

Níbi ni ojà ti wà nínú ewu iwà-òdàlẹ̀ rẹ kejì, lẹ̀yìn èyí tí a ti sọ níbòmíran nínú àwọn ojú-ewé wònyí: kò tò mò pé kí ó dáhùn sí àìní gidi. Ó gbọ̀dọ̀ dáhùn, sáájú ohun gbogbo, sí àìní láti jẹ́ kí ilé-ìṣẹ ìṣelòpò máa ṣíṣẹ̀. Èni tí ó n ṣíṣẹ̀ nínú ètò yìí fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún kó láti dá ìṣẹ́jú tí ètò nńkan yí padà mò — nígbà tí a kò tà nńkan mò nítorí pé a ṣe nńkan tí ó wúlò, sùgbọ̀n a n ṣe nńkan nítorí pé a ti ta nńkan kan tí ètò náà, bá yí, kò lè fi ara rẹ sílẹ̀ láti má fi jíṣẹ̀.

Èyí kí í ṣe idálẹ̀bí fún ilé-ìṣẹ ìṣelòpò fúnra rẹ. Ilé-ìṣẹ ìṣelòpò, tí a bá mú un nńkan, jẹ ara tí n gbọ̀ràn sí àṣẹ lásán. Iwà-òdàlẹ̀, nígbà tí ó bá ṣẹlẹ̀, n ṣẹlẹ̀ lókè jù bèè lọ — nínú aláfo tí n pọ̀ sí i lááárín èni tí ó n pinnu iye tí a ó tà àti èni tí, nínú ilé-ìṣẹ ìṣelòpò, gbọ̀dọ̀ tùmọ̀ ìpinnu yẹn sí wákàtí, ohun èlò, àsikò ìṣẹ, ààrẹ gidi ti àwọn ènìyàn gidi. Nónbà tí a tà máa n dé bí àṣẹ láti òkè nígbà gbogbo. Iye owó ènìyàn tí ó n ná láti ṣe é máa n dúró, dípò bèè, nísàlẹ̀ nígbà gbogbo — níbi tí àtẹ̀ títà kankan kò fi hàn láé.

Títà, Ìnàwó, àti Ànfààní

Lósooṣù, nínú gbogbo ilé-ìṣẹ̀ tí ó bọ̀wọ̀ fún ara rẹ, èni kan n tún sí àtẹ̀ ìṣirò kan náà tí ó sì n fi ọ̀wọ̀n méjì wé ara wọn: ohun tí ó wọ̀lé, ohun tí ó

jáde. Ààtò ni tí a tún ẹ lópò ìgbà débi pé ó dàbí aláìsègbè, ó fẹrẹ̀ dàbí ìmò-ìjìnlẹ̀. Sùgbón nínú ìfiwéra yẹn ni ọkan nínú àwọn yíyàn tí kò pariwo jù lọ tí ó sì ẹ ipinnu jù lọ ti ọ̀jọ̀ èyíkẹyìi farapamọ̀ sí: ohun tí a kà sí ináwó, àti ohun tí a kà sí ànfààní.

Ìsàyèwò títá n sọ, pèlú ipéye, ohun tí ó rìn: ẹyọ mélòó, fún ta ni, níbo, ìgbà wo. Ìsọfúnni olóòótó ni lójú-ita rẹ — kò fí àyè sílẹ̀ fún ìtumò, àwọn nǫ́nbà jẹ ohun tí wón jẹ. Sùgbón ọ̀títọ kan náà tí ó jẹ kí isofunni gbékèlẹ̀ tún sọ ọ̀ di afọjú: isàyèwò títá kì í ya ẹni tí ó rà nítorí àìní gidi sọtò kúrò lára ẹni tí ó rà nítorí àṣà láé, láàárín ẹni tí yòò padà wá àti ẹni tí kì yòò wá láé, láàárín oníbààrà tí a jèrè ní tòótọ̀ àti oníbààrà tí kò tii ní ìjákulẹ̀ lásán.

Léyìn náà isàyèwò ináwó àti ànfààní dé, tí ó sèlérí láti jẹ yàrá onílàákayẹ̀ jù lọ nínú gbogbo ilé-iṣẹ̀ — ibi tí a ti dín gbogbo ipinnu kù níkeyìn sí ifiwéra láàárín àwọn nǫ́nbà tí a lè fí wé ara wọn. Sùgbón làákayẹ̀ yìi n fí yíyàn kan tí ó ṣáájú pamọ̀, èyí tí a fẹrẹ̀ má jíròrò ní gbangba rí: ta ló n pinnu ohun tí ó wọ ọ̀wọ̀n ináwó àti ohun tí ó wọ ọ̀wọ̀n ànfààní. A lè ka àkókò èniyàn sí ináwó. Ìdààmú ọkàn rẹ, fẹrẹ̀ kò sí ìgbà. A lè ka ìbàjẹ orúkọ rere fún ìgbà pípẹ̀ sí ànfààní tí a pàdánù. Ìbàjẹ èniyàn tí a yera fún nípa dídènà rẹ, fẹrẹ̀ kò sí ìgbà. Ìsàyèwò náà dàbí aláìsègbè nítorí ó n lo nǫ́nbà, sùgbón àwọn nǫ́nbà n wón ohun tí ẹni kan, ṣáájú, pinnu pé ó ẹe wón nìkan.

Èyí ni ibi afọjú tí ó léwu jù lọ nínú gbogbo ètò ilé-iṣẹ̀: o lè kọ isàyèwò tí ó bọgbón mu pátápátá, tí ó bá ara rẹ mu nínú, tí a lè gbẹ̀jà níwájú ìgbimọ̀ olùdarí èyíkẹyìi — kí o sì ti yọ, láti ìbẹ̀rẹ̀ gan-an, ohun tí ó ẹ pàtàkì jù lọ kúrò, nítorí pé ohun náà kò ní àpótí tí a ti pèsè sílẹ̀ nínú àtẹ̀ ìṣirò. Iye owó èniyàn ti ipinnu kan, ànfààní pípa ilérí mọ kòdà nígbà tí kò mowó wọlẹ̀ mọ, iye ibàṣepọ̀ tí a kọ fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún tí a sì pa run nínú oníṣù-mẹ̀ta kan ṣoṣo: kò sí ikankan nínú àwọn nṁkan wònyí tí ó rọ̀rùn láti wọ inú ọ̀wọ̀n. Ohun tí kò bá sì wọ inú ọ̀wọ̀n, nínú ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ilé-iṣẹ̀ jù, kò sí rárá.

Èni tí ó ti ẹ àwọn isàyèwò wònyí fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún mọ pé nǫ́nbà ikeyìn, bí ó ti wù kí ó le koko tó, máa n sọ itàn tí kò pé nígbà gbogbo — kì í ẹ nítorí

pé iró ni, sùgbón nítorí pé ó ti pinnu tẹlẹ, kí kíkà tó bèrẹ pàápàá, ohun tí ó yẹ láti kà. Ìsàyẹwò ináwó àti ànfààní tòótó, èyí tí àtẹ isirò kankan kò lè ẹe fúnra rẹ, ni bíbèrẹ ohun tí o yàn láti má wò, àti idí.

Àbájáde àti Èrè

Ojọ kan tí a ti dá máa n wà lórí kàlẹ̀ndà nígbà gbogbo tí a n ka àbájáde sókè. Yára kan, ojú-ibòjú kan, ọwọ nọ́nbà tí a fí hàn lórí ògiri tí ó n pinnu, ní ìsẹ́jú diẹ, bóyá ọdún nàà jẹ àseyọrí tàbí ikùna — láika gbogbo ohun tí ó ẹlẹ ní tòótó nínú oṣù méjìlá tí nọ́nbà yẹn n ẹ̀kópò sí.

Àbájáde títà ní agbára kan tí nọ́nbà ilé-iṣẹ miiran kankan kò ní: wọn n pa àyíkà rẹ. Wọn kò sọ fún ọ iye igbà tí ènìyàn kan yanjú isòro tí iròyìn kankan kò ní wọn láé, wọn kò sọ fún ọ nípa oníbààrà tí ó dúró ẹ̀sin láika àṣiṣe kan sí, wọn kò sọ fún ọ nípa làáláá tí a ná kí a má baà rú ilérí tí a ẹe ní ọpọ ọdún sẹyin. Wọn n sọ fún ọ nikan bóyá nọ́nbà gòkè tàbí sòkalẹ ní ifiwéra pẹ̀lú nọ́nbà miiran — ti ọdún tí ó kojá, tàbí èyí tí ó wà nínú ináwó isètò. Gbogbo ohun miiran, bí ó ti wù kí ó jẹ òtítító tó, bí ó ti wù kí ó jẹ ti ènìyàn tó, kì í farahan lórí àwòrán ifihan láé.

Léyìn nàà èrè, tí a n kà lẹ̀sẹ̀kẹ̀sẹ̀ léyìn rẹ, èyí tí ó yẹ kí ó jẹ àkópò gbogbo èyí — sùgbón tí ó jẹ ní tòótó irò-ohùn ikeyin lásán ti ẹgbẹ̀rún ipinnu tí a ẹe ní oṣù diẹ sáájú, àwọn kan dára, àwọn kan burú, àwọn kan tònà fún idí tí kò tònà, àwọn kan kò tònà fún idí tí ó tònà. Èrè ọdọdún ní àṣe kan nàà bí idájọ àti ifọjú kan nàà bí idájọ: ó n dá àbájáde lẹ́jọ, kì í ẹe ọ̀nà. Ilé-iṣẹ kan lè ní ọdún èrè tí ó dára gidigidi tí a kọ lé àwọn yíyàn tí yòò nání púpọ ní ọdún méta, àti ọdún èrè tí ó já ni kulẹ́ tí a kọ lé àwọn yíyàn tí yòò mú iye wá tí ẹnikẹni kò tii mọ bí a ẹe n dá mọ.

Nnkan kan wà tí ó fẹrẹ́ jẹ ti ẹ̀sìn nínú ọ̀nà tí a fí n dúró de àwọn nọ́nbà méjì wònyí — títà àti èrè — lódoṣọdún: àwọn ni idájọ ikeyin, idájọ tí ó n dá gbogbo àjọ kan silẹ̀ tàbí tí ó n dá a lẹbi, nígbà púpọ láika iye isẹ olóòótó, iye làáláá gidi, iye isòtítító sí idí ipilẹ́ tí ó gba ọdún tí ó ẹ̀sẹ̀ parí kojá sí. Ilé-iṣẹ́ tí ó ti dalẹ̀ ète ara rẹ ní idákéjéjé lè gbé àbájáde tí ó dára

gidigidi jáde. Ilé-iṣẹ́ tí ó ti dúró Ẹ̀ṣín tì í lè gbé àbájáde tí ó já ni kulẹ́ jáde. Nónbà nikan kì í ya méjèèjì sọtò láá.

Eni tí ó ti dúró de àbájáde wònyí ní ọ̀dún lẹ̀yìn ọ̀dún, yàrá lẹ̀yìn yàrá, mò pé ọ̀jọ́ tí a n kà wòn kì í ẹ̀ ọ̀jọ́ tí a n rí ọ̀tító ilé-iṣẹ́ láá. Ó jẹ́ ọ̀jọ́ lásán tí o n rí bí ọ̀tító yẹn, ohunkóhun tí ó jẹ́, ẹ̀ n yí padà sí nònba tí gbogbo ènìyàn lè kà bákan náà — kòdà nígbà tí nònba yẹn, fúnra rẹ̀, kò lè sọ ohun kan ọ̀so tí ó ẹ̀ pàtàkì ní tòótó rí: bóyá ilé-iṣẹ́ náà ẹ̀ n ẹ̀ ohun tí a bí i láti ẹ̀.

Èrè, Àwọn Onípín, àti Pínín Èrè

Ní ọ̀pín gbogbo ẹ̀wòn — ọ̀jà, ilé-iṣẹ́ ẹ̀sẹ̀lọ̀pọ̀, títà, èrè — ẹ̀sẹ̀jú tí a n pín owó tí a rí n dé. Kì í ẹ̀ gbogbo rẹ̀ ni a n ná tán, kì í ẹ̀ gbogbo rẹ̀ ni a n dókòwò padà: a n dá apá kan padà fún eni tí ó fí olú-owó sílẹ̀, ní ẹ̀rísí pínín èrè. Ọ̀un ni ọ̀rúka ẹ̀kẹ̀yìn nínú ẹ̀wòn, ọ̀un sì ni ó dákẹ́ jù lọ ní àkókò kan náà, nítorí fẹ̀rẹ́ kò sí eni tí ó wà lẹ̀yìn ọ̀de yàrá ẹ̀gbimò tí ó mò ní tòótó bí a ẹ̀ n dé ọ̀dò nònba yẹn.

Pínín èrè yẹ kí ó jẹ́, ní ẹ̀rísí rẹ̀ tí ó mò jù lọ, ọ̀pẹ́ tí a fí nònba sọ: eni kan gba èrò-ọ̀kàn kan gbọ́ kí ó tó so ẹ̀so, ó fí owó sínú ewu láísí ẹ̀dánílọ̀jú, ó sì n gba ẹ̀pín nínú ohun tí èrò-ọ̀kàn yẹn mú jáde báyi. Sùgbón láàárín èrò-ọ̀kàn ẹ̀pílẹ̀ àti pínín èrè ti ọ̀nì, nígbà púpọ̀, kò sí okùn tààrà kankan mò. Onípín tí ó n gba sọ̀wédowó lè má mò rí, tàbí kí ó má fẹ́ mò, ẹ̀dí tí a fí bí ilé-iṣẹ́ yẹn. Ó ra ẹ̀pín, kì í ẹ̀ itàn. Ó n gba ẹ̀so láìmọ́ ẹ̀gí rí.

Èyí n dá àlàfo kan sílẹ̀ tí ẹ̀wé ẹ̀sírò owó kankan kò kọ sílẹ̀: àlàfo láàárín eni tí ó n ẹ̀sẹ́ láti mú owó jáde àti eni tí ó n gbà á láìrín kojá ilé-iṣẹ́ ẹ̀sẹ̀lọ̀pọ̀, làáláá, ẹ̀sẹ̀tító ojoojúmọ́ sí ẹ̀dí ẹ̀pílẹ̀ rí. Èyí kì í ẹ̀ àìsòdodo fúnra rẹ̀ — olú-owó ti ní àdéhùn yí pẹ̀lú àkókò nígbà gbogbo: ó n fí ara rẹ̀ wewu lónìí, ó n gbówó lẹ̀lẹ̀, kòdà láísí níbẹ̀ ní ọ̀lẹ̀ tí ó mú ẹ̀sẹ́. Sùgbón àdéhùn ni tí, tí a bá tún un ẹ̀ fún ọ̀pọ̀ ẹ̀wádún, láàárín iran àwọn onípín tí ó n tẹ̀lẹ̀ ara wòn láìbèèrè ẹ̀bèèrè náà rí, máa n parí sí fífa ẹ̀tẹ̀mọ́ ẹ̀pílẹ̀ owó náà gbẹ. Ó di owó-ẹ̀dásílẹ̀ àìlọ̀pín. Owó-ẹ̀dásílẹ̀ àìlọ̀pín, ní ẹ̀tẹ̀mọ́ rẹ̀, kò bèèrè ẹ̀dí mò — ó n bèèrè iye nikan, àti ẹ̀gbà.

Síbè ibí gan-an, ní ibi tí a fẹ̀rẹ̀ gbàgbé nínú ẹ̀wọ̀n yíi, ni iwé náà ń bè láti padà sí. Kì í ẹ̀se láti fẹ̀sùn kan ẹ̀ni tí ó ń gba pínpin èrè pé kò yẹ fún ohun tí ó ń gba. Ẹ̀gbọ̀n láti rán an létí — òun, Ẹ̀ájú ẹ̀nikẹ̀ni mǐrà̀n — pé lẹ̀yìn nǒnbà yẹn ifẹ̀-inú ẹ̀niyàn kan ẹ̀i wà, nǐbì kan, tí ó fẹ̀ kí nńkan kan wà fún idí kan pàtó. Onípín tí ó dúró fún isẹ́jú kan láti bèèrè ohun tí idí yẹn jẹ, kí ó tó wo nǒnbà tí a fí sí àkàntì nikan, yóò máa ẹ̀se ohun kan tí ipàdẹ̀ ọ̀dọ̀dún kankan kò bèèrè lówọ̀ rẹ̀ ní tòótọ̀ rí: yóò máa padà di ẹ̀niyàn, kí í ẹ̀se ẹ̀ni tí ó di ipín mú nikan.

Èyí ni, níkẹ̀yìn, ẹ̀ni tí iwé yíi ń bá sọ̀rọ̀ ní ikẹ̀yìn. Kì í ẹ̀se àwọ̀n ọ̀sìsẹ̀ tí ń ẹ̀se ohun tí a pàṣẹ, kí í ẹ̀se àwọ̀n olùdarí tí ń Ẹ̀àkóso — Ẹ̀gbọ̀n ẹ̀ni tí ó ni, lóri iwé, ẹ̀te tí gbogbo èyí fí bèrẹ̀. Tiwọ̀n ni, ju ti ẹ̀nikẹ̀ni mǐrà̀n lọ, ibèèrè tí pínpin èrè kankan kò lè dàhùn fúnra rẹ̀ lác: ẹ̀se mo ẹ̀i ń sin idí tí a fí bí nńkan yíi, àbí ẹ̀so rẹ̀ nikan?

Ìròyìn Onísù-mẹ̀ta

Ní gbogbo oṣù mẹ̀ta, ilé-iṣẹ́ kan ń dúró ó sì ń sọ itàn ara rẹ̀. Kì í ẹ̀se ní ọ̀rọ̀ òmìnira, Ẹ̀gbọ̀n nínú ìrísí kan tí a ti dá, tí ó jọra fún gbogbo ilé-iṣẹ́ ní ayé tí ó ń jábọ̀ fún ojà gbangba: owó tí ó wọlé, ináwó, èrè, àsọtẹ̀lẹ̀ fún oṣù mẹ̀ta tí ó tẹ̀lẹ̀ e. Ààtò ni tí ó kúrú tó bèẹ̀ — ọ̀sẹ̀ diẹ̀ imúrasílẹ̀, wákàtí kan ifihàn — débì pé ó fẹ̀rẹ̀ dàbí aláilẹ̀wu. Ẹ̀gbọ̀n bóyá òun ni ààtò tí ó ti yí padà, ju èyíkẹ̀yíi mǐrà̀n lọ, bí ilé-iṣẹ́ ẹ̀se ń ronú nípa ara rẹ̀ bí àkókò ti ń lọ.

Kí ojúṣe yíi tó wà, ilé-iṣẹ́ ọ̀wò lè ronú nípa ara rẹ̀ ní ẹ̀wádún. Olùdásílẹ̀ lè gbin irúgbìn kan ní mímò pé yóò so ẹ̀so ní ọ̀dún mẹ̀wáá, ẹ̀nikẹ̀ni kò sì ní bèèrè lówọ̀ rẹ̀ ní gbogbo oṣù mẹ̀ta bí ó ti dàgbà tó. Ìròyìn onísù-mẹ̀ta yí iwọ̀n àkókò ilé-iṣẹ́ padà: láti ọ̀dún sí oṣù, láti isẹ́-àkànṣe sí àyíká, láti iran sí àsọtẹ̀lẹ̀ tí a lè yẹ̀wò lèsẹ̀kẹ̀sẹ̀. Èyí kì í ẹ̀se iyípadà aláìsẹ̀gbè. Iyípadà ni nínú ọ̀nà gan-an tí a gba ifẹ̀-inú ẹ̀niyàn láàyè láti ronú nípa ojọ-ọ̀la.

Nítórí ipinnu tí yóò nílò ọ̀dún mẹ̀ta láti so ẹ̀so tòótọ̀ rẹ̀ di, nínú ilù onísù-mẹ̀ta, èyí tí ó fẹ̀rẹ̀ má ẹ̀sẹ̀ gbẹ̀jà: ẹ̀ni tí ó ẹ̀se é gbódò dá a láre ní gbogbo ojọ̀ áádọ̀rùn-ún, kí ó fí itẹ̀síwájú tí a lè wọ̀n hàn kòdà nígbà tí iwà ipinnu

nàà fúnra rẹ yòò béèrè sùúrù, idákéjéé, àkókò tí kàlèndà ìṣúná kò fúnni. Nítorí nàà, dièdiè, àwọn ilé-iṣẹ́ n kọ láti yan ohun tí a lè fí hàn ní àkókò fún iròyìn tí ó kàn nìkan — kì í ṣe ohun tí a nílò ní tòótó dandan, ṣùgbón ohun tí a lè sọ lóri àwòrán ifihàn kan láàárín oṣù mèta.

Ìròyìn oníṣù-mèta, ní ọ̀nà yìí, kò wọ̀n àbájáde nìkan: ó n kọ, oníṣù-mèta lẹ̀yìn oníṣù-mèta, irú irònú tí ilé-iṣẹ́ kan sì lè ní. Èni tí ó n gbé nínú ilù yìí fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún n kọ láti ronú ní fẹ̀rẹ̀sẹ̀ ọ̀jọ̀ àádórùn-ún, kòdà nígbà tí apá rẹ tí ó jẹ olóòótọ̀ jù mò pé àwọn ǹnkan kan — ọ̀jà tí a ṣe dáadáa, ibáṣepọ̀ pẹ̀lú oníbaára tí a kọ bí àkókò ti n lẹ, irántí idí tí a fí bí ilé-iṣẹ́ — a kì í wọ̀n wọ̀n bẹ̀e ni a kì í kọ wọ̀n ní oṣù mèta.

Ìbéèrè kan wà tí kì í sáàbà wọ inú àwọn iròyìn wọ̀nyí, bóyá ọ̀n nìkan sì ni iwé yìí n bá a lẹ láti béèrè láti inú àwọn ọ̀jú-ewé rẹ: kí ni a ó máa ṣe lónà miiran, ní oṣù mèta yìí, bí ẹ̀nikẹ̀ni kò bá béèrè pé kí a fí í hàn láàárín ọ̀jọ̀ àádórùn-ún? Ìdáhùn sí ibéèrè yẹn, tí a fẹ̀rẹ̀ máa fí sílẹ̀ láisọ nígbà gbogbo, n sọ púpọ̀ sí i nípa ẹ̀mí ilé-iṣẹ́ ju nónbà èyíkẹ̀yìí tí a ti tẹ̀ jade lẹ.

Ìṣàkóso

Ìṣàkóso n bí bí ọ̀rọ̀ ìmọ̀-ẹ̀rọ̀, ó sì di, fẹ̀rẹ̀ láisí ẹ̀ni tí ó kiyèsí, ẹ̀gbẹ̀ kan fúnra rẹ. Kì í ṣe iṣe ìṣàkóso nìkan mó — ṣiṣètò ohun èlò, ṣiṣe àkóso àwọn ènìyàn, ṣiṣe ipinnu sí ète kan tí gbogbo wa jọ ní. Ó di idánimọ̀, iṣẹ́-ayé, èdè tirẹ̀ tí a kọ ní àwọn ilé-ẹ̀kọ̀ tí a yà sọ̀tọ̀ fún un kí a tò fí ọ̀wọ̀ ara ẹ̀ni kan ọ̀jà tí a ó ní láti ṣàkóso lójọ̀ kan rí.

Èyí ni àdiùtú tí kò pariwo ti ìṣàkóso ìgbàlódé: o lè di ògbònkangí gidigidi nínú ìṣàkóso láijẹ pé o fẹ̀ràn rí, tàbí mò ní tòótó pàápàá, ǹnkan tí ò n ṣàkóso. Alákòóso kan lè kúró ní ẹ̀ka kan lẹ sí òmíràn — láti ọ̀unjẹ̀ sí ìṣúná, láti aṣọ̀ ìgbàlódé sí oògùn — tí ó n gbé ogbón kan nàà, àtẹ̀ ìṣirò kan nàà, èdè àfọ̀júsùn àti àmì-iwọ̀n kan nàà, nítorí ìṣàkóso, ní ìrísí rẹ̀ tí ó mó jù lẹ, ti yí ara rẹ̀ lókàn padà pé ìmọ̀-ìjìnlẹ̀ àgbáyé ni ọ̀n, tí a lè lò fún ohunkóhun láika ohun tí ó túmọ̀ sí fún àwọn tí n gbé e sí.

Ṣùgbòn ilé-iṣẹ̀ kì í ṣẹ̀ àkójopò ọ̀nà iṣẹ̀ láti mú sunwòn lásán láá. Ìfẹ́-inú ìpilẹ̀ ni, tí ó gbé ara wò nínú ọjà, tí àwọn ènìyàn n gbé síwájú, tí ó jẹ̀ pé, ní ọ̀pọ̀ ìgbà, kò yan ifẹ́-inú yẹn — wòn jogún rẹ̀, wòn gbà á, wòn fowò sí i nínú àdéhùn iṣẹ̀. Ìṣàkóso, nígbà tí ó bá gbàgbé èyí, bèrè sí í darí ilé-iṣẹ̀ bí ẹni pé a lè fi èyíkẹ́yí mǐràn rọ̀pò rẹ̀: àwọn KPI kan náà, àwọn àwòṣe aṣáájú kan náà, àwọn àtúntò kan náà tí a dà kọ̀ láti inú ìwé ìtòsọ̀nà tí ó ṣiṣẹ̀ níbòmíràn, ní àyíká mǐràn, fún idí ìpilẹ̀ mǐràn tí ó yàtò pátápátá.

Alákòóso tí ó moṣẹ̀ jù lọ, nínú ètò yìí, kì í ṣẹ̀ ẹni tí ó lóye idí ìpilẹ̀ ilé-iṣẹ̀ jù lọ nígbà gbogbo. Nígbà púpọ̀ ọ̀un ni ẹni tí ó mọ̀ bí a ṣe n rìn nínú ètò náà fúnra rẹ̀ jù lọ — bí a ṣe n ka ipàdẹ̀, bí a ṣe n rí ewu iṣẹ̀lú tẹ̀lẹ̀, bí a ṣe n gbé àbájáde kalẹ̀ ní imọ̀lẹ̀ tí ó dára jù lọ. Ogbón gidi ni wònyí, nígbà mǐràn ogbón iyebiye. Ṣùgbòn ogbón nípa ètò ni wòn, kì í ṣẹ̀ nípa ète. Nígbà tí àjọ kan bá sì n gbé ẹni tí ó mọ̀ bí a ṣe n rìn nínú ètò ga, iran lẹ́yin iran, ju ẹni tí ó rántí ète lọ, iṣàkóso dẹkun sísin ifẹ́-inú ìpilẹ̀ ó sì bèrè dièdiè láti rọ̀pò rẹ̀.

Ìyàtò tí ó hàn kedere wà, èyí tí àwọn diẹ̀ n kọ̀ láti rí títí wòn fi gbé e láyé ní tòsí, láàárín ṣiṣàkóso ilé-iṣẹ̀ àti sísin ín. Èkíní n mú ohunkóhun tí ó rí sunwòn. Èkejì máa n béèrè nígbà gbogbo, kí ó tó mú nńkan kan sunwòn, bóyá ohun tí ó fẹ̀ tún ṣe sì jẹ̀ olóòótọ̀ sí idí tí ohun gbogbo fi bèrè. Ìṣàkóso, ní ipò rẹ̀ tí ó dára jù lọ, yẹ kí ó máa jẹ̀ ohun kejì yìí tí a wò ní aṣọ̀ ogbón-ẹ̀rọ nígbà gbogbo. Ní ọ̀pọ̀ ìgbà jù, bí àkókò ti n lọ, ogbón-ẹ̀rọ nńkan ló kù — ọ̀mọ̀ ọ̀rukàn ibéèrè tí ó sọ̀ ọ̀ di dandan láti ibèrè.

Àwọn Olùdarí, Àwọn Alábòójútó Áárín, Àwọn Òṣiṣẹ̀

Gbogbo ilé-iṣẹ̀, lẹ́yin tí ó bá kojá iwòn kan, máa n sètò ara rẹ̀ sí ipele-ipele. Lókè, àwọn olùdarí, tí n pinnu ọ̀nà. Láàárín, àwọn alábòójútó áárín, tí n tùmọ̀ ọ̀nà yẹn sí iṣẹ̀ ojúlówó. Nísàlẹ̀, àwọn òṣiṣẹ̀, tí n ṣe iṣẹ̀ náà láifẹ̀rẹ̀ rí, ní kikún, ọ̀nà tí wòn ti wá rí. Pírámídí aláṣeyorí ni, tí àwọn ilé-ẹ̀kọ̀ iṣàkóso àjọ ti kẹ̀kọ̀ rẹ̀ fún èwádún. Ṣùgbòn ó tún jẹ̀, ní idákẹ́jẹ́, ẹ̀rọ tí n sọ̀ àláfó láàárín ẹni tí ó n pinnu àti ẹni tí ó n ru ipinnu di púpọ̀.

Olùdarí sáàbà máá ñ gbé nínú èdè tí ó yàtò sí ti ojà. Ó ñ sòrò nípa oḡbòṇ-iṣètò, nípa ipò-ojà, nípa iran fún igbà pípé — àwọn isòrì tí ó pọ̀n dandan, ṣùḡbòṇ tí ó lè wà ní òfúurufú fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún lókè òtítọ̀ ojúlówó láifowọ̀ kàn án ní tòótọ̀ rí. Olùdarí kàn lè lo gbogbo iṣẹ̀-ayé rẹ̀ láìdì ojà tí ilẹ̀-iṣẹ̀ rẹ̀ ñ tà mú ní ọwọ̀ rẹ̀ rí, láibá ẹ̀ni tí yòò lò ó sòrò rí. Ó ñ pinnu lóri ipilẹ̀ àwọn iròyìn tí àwọn ẹ̀lòmíràn pèsè fún un, lóri àwọn nọ́nbá tí àwọn ẹ̀lòmíràn kó jọ fún un. Àláfọ̀ rẹ̀ sí ilẹ̀ kì í ṣe àbùkù ara ẹ̀ni: àbájáde àdánidá ni ti ipò tí ó wà.

Alábòójútó àárín ni ẹ̀ni tí ó ní ibànújẹ̀ jù lọ nínú pírámídì yìí, nítorí ó ñ gbé gan-an ní ibi tí ifún pá ti pọ̀ jù lọ: ó gbòḡdò túmọ̀ sí àfọjúsùn ojúlówó ọ̀nà kàn tí kì í sáàbà yàn tí kò sì ṣàkóso, ó sì gbòḡdò ṣe é níwájú àwọn èniyàn — àwọn ọ̀sìṣẹ̀ tí ó wà nísàlẹ̀ rẹ̀ — tí yòò fí lááláá ojoojúmọ̀ wọ̀n san fún gbogbo yíyàn tí a ṣe níbòmíràn. Alábòójútó àárín mọ̀ èdè méjèjì, ti oḡbòṇ-iṣètò àti ti imúṣe, fún idí èyí ni ó fí ñ ru ẹ̀rù tí ó wúwo jù lọ: ó mọ̀ ohun tí a ñ béèrè láti òkè, ó sì mọ̀ ohun tí ó ñ ná ní tòótọ̀ láti fí jìṣẹ̀ nísàlẹ̀. Ó ñ gbé nínú ọ̀dèdè tòóró láàárín ayé méjì tí kì í sáàbà bá ara wọ̀n sòrò tààrà.

Ọ̀sìṣẹ̀, níkeyìn, ni ẹ̀ni tí ó ñ fí ọwọ̀ ara rẹ̀ kàn iṣẹ̀ náà lójoojúmọ̀ — ipè fòònú, fọ̀mù, ilà iṣẹ̀, oníbààrà tí ñ dúró. Ọ̀un ni ẹ̀ni tí ó súnmọ̀ kókó gidì ilẹ̀-iṣẹ̀ jù lọ, ó sì jìnnà jù lọ, ní àkókò kàn náà, sí agbára èyíkéyìí láti yí i padà. Àwọn ọ̀sìṣẹ̀ ñ mú ọ̀nà kàn ṣe tí ẹ̀ni kàn pinnu tí, ó fẹ̀rẹ̀ dájú, kò mọ̀ orúkọ̀ wọ̀n. Bí ọ̀nà yẹn bá sì ti pàdánù ibàṣepọ̀ pẹ̀lú idí ipilẹ̀ ilẹ̀-iṣẹ̀, ọ̀sìṣẹ̀ ni ó kòkọ̀ rí i, lójoojúmọ̀, nínú iṣe ojúlówó tí a ní kí ó máá tún ṣe — láìní agbára gidì kankan láti tún un ṣe.

Pírámídì yìí — àwọn olùdarí, àwọn alábòójútó àárín, àwọn ọ̀sìṣẹ̀ — ñ ṣìṣẹ̀ dáadàa níwọ̀n igbà tí idí ipilẹ̀ bá ñ sà̀n láidènà láti òkè wá sísàlẹ̀, tí ó ñ jẹ̀ kí gbogbo ipele jẹ̀ olóòótọ̀ sí èrò-ọkàn kàn ṣoṣo tí gbogbo wọ̀n jọ ní. Ṣùḡbòṇ ní iṣẹ́jú tí idí yẹn bá rẹ̀wèsì lókè, pírámídì kò dẹkun ṣìṣìṣẹ̀ — ó ñ bá a lọ láti ṣe ojà, láti pinnu, láti mú ṣe. Ó kàn dẹkun mímọ̀, ní gbogbo ipele rẹ̀, idí tí ó fí ñ bá a lọ bẹ̀. Ìyapa yìí, nígbà tí ó bá ṣẹ̀lẹ̀, kì í bẹ̀rẹ̀

nísàlẹ láé. Lókè ni ó máa ń bèrẹ nígbà gbogbo, ó sì ń sòkalẹ, ìpele lẹyìn ìpele, tí tí yóò fí di ẹrù aláilóhùn ẹni tí, ní òpín píráímídì, kò ní ohùn kankan nínú ohunkóhun rí — àyàfí nínú ohun kan soṣo tí ó kù fún un: láti máa bá a lọ láti gba ohun tí ó ń ṣe gbọ, tàbí láti dẹkun.

Àwọn Ọ̀ṣiṣẹ̀ àti Àwọn Ìpele

Gbogbo ọ̀ṣiṣẹ̀, ní ojó àkókó iṣẹ̀ rẹ̀, ń gba n̄kan kan kódà kí ó tó gba iṣẹ̀ kan: ìpele. Lẹ́tá kan, n̄n̄bà kan, ìpele àdéhùn kan tí ó sọ, kí ó tó sọ ọ̀rọ̀ kan soṣo nípa ara rẹ̀, iye tí wákàtí rẹ̀ tó, bí ó ṣe lẹ̀ gòkè tó, bí wọn yóò ṣe jẹ́ kí ó lọ jìnnà tó láé nínú ètò yẹn. Ọ̀un ni ìgbà àkókó tí èniyàn kan pàdé, ní ìrísí tí ó hàn kedere, àwòṣe tí iwé yìí ti ń sọrọ̀ nípa rẹ̀ láti àwọn ojú-ewé àkókó.

Ìpele ní iṣẹ̀ kan tí a kò lè sẹ̀: ó ń tò lésẹ́sẹ̀, ó ń fí wéra, ó ń jẹ́ kí àjọ ẹgbẹ́gbẹ̀rún èniyàn ṣiṣẹ̀ láísí pé ó gbódò dúnàádúrá gbogbo ibáṣepọ̀ kan soṣo láti ọ̀dọ. Sùgbón ìpele, ní iṣẹ́jú tí a bá yàn án, bèrẹ̀ sí í ṣe n̄kan kan tí àdéhùn kankan kò sọ ní gbangba: ó bèrẹ̀ sí í ṣàlàyé kì í ṣe ohun tí èniyàn ń ṣe nikan, sùgbón ohun tí èniyàn jẹ́ lójú ètò nàà. Ìpele isàlẹ̀ kò sọ pé “iṣẹ̀ yìí kò níyẹ tó” nikan. Ó ń sọ, ní idákẹ́jẹ́, pé “èniyàn yìí kò jámọ̀ n̄kan tó” — kódà nígbà tí èniyàn yẹn ń gbé, nínú láálàá ojoojúmọ̀ rẹ̀, isòtítọ̀ kan nàà sí idí ipilẹ̀ bí ẹni tí ó wà ní ìpele tí ó ga jù lọ.

Níbí ni ọ̀kan nínú àwọn àìṣòdodo tí a kì í sọ jù lọ nínú ayé iṣẹ̀ ti ń ṣelẹ̀: ìpele ń wọn ipò ẹni nínú ilàná àṣe, kì í ṣe bí ẹni ṣe súnmọ̀ ìtumọ̀ tó. Àwọn ọ̀ṣiṣẹ̀ ìpele isàlẹ̀ wà tí wọn ti lóye, ju ọ̀pọ̀ àwọn olùdarí lọ, idí tí ilé-iṣẹ̀ yẹn fí wà àti ẹni tí ó ń ṣiṣẹ̀ fún. Àwọn ọ̀ṣiṣẹ̀ ìpele gíga sì wà tí wọn ti dẹkun bíbèrè ibèrè yẹn lówọ̀ ara wọn tipétipé, tí ìpele wọn ń dáàbò bọ̀ wọn kí wọn má ní láti bèèrè rẹ̀ láé. A kò ṣe ètò àwọn ìpele láti wọn èyí — kò lè ṣe é, nítorí wíwọn isòtítọ̀ sí ètè kò sí nínú iwà rẹ̀. Ó ń wọn ipò ẹni lórí iwọn kan tí elòmíràn yà kí ó tó mọ̀ èniyàn tí yóò gbé inú rẹ̀ rí.

Lẹ́yìn nàà àkókò wà — ìgbà iṣẹ̀, àwọn ọ̀dún tí ó ti kojá, àwọn ìgbéga tí a ń retí tí nígbà miiran kò dé rí — tí ó ń wé mọ̀ ìpele ní ọ̀nà kan tí àwọn

òṣìṣẹ́ diẹ̀, ní ìbèrẹ̀ iṣẹ̀-ayé, ń ṣàṣeyọ́rí láti rí tẹ̀lẹ̀. Ìpele, ní kété tí a bá yàn án, máa ń di ìdánimò tí ó ń wà láàyè ju iṣẹ̀ nàà fúnra rẹ̀ lọ: èniyàn ń wà ní “ìpele yẹn” kòdà nígbà tí iṣẹ̀ bá yí padà, kòdà nígbà tí ojúṣe bá ń pò sí i yára ju nǹbà tí a kọ̀ sọ́rí ìwé owó-oṣù lọ. Ìpele, ní kúkúúrú, ń bèrẹ̀ bí ìwọn ó sì ń parí, fún ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀, bí àyànmọ̀.

Èni tí ó tí lo ọ̀dún tí ó tó nínú ètò onípele mọ̀ nńkan kan tí àtẹ̀ àjọ kankan kò sọ̀ ní gbangba rí: ìpele ń sọ̀ ibi tí a gbé èniyàn sí fún ọ̀, kì í ṣe èni tí èniyàn yẹn di nígbà tí ó dúró nínú rẹ̀. Ní gbogbo ìgbà tí ilé-iṣẹ̀ kan bá gbàgbé iyàtò yí — tí ó ń ka ìpele sí iye gidi èniyàn, dípò àpótí lásán nínú ètò kan — ó ń padánù nńkan kan tí àfikún owó-oṣù kankan kò lè dá padà láa: ìgbékèlẹ̀ èni tí, ojó léyìn ojó, ń bá a lọ láti ṣe iṣẹ̀ rẹ̀ pèlú ìfọ̀kànsin kan nàà bí àwọn tí ó wà lókè, ní mímọ̀ pé a kì yóò rí oun ní kíkún ní tòótó láa.

Àwọn Olùpèsè Iṣẹ̀

Gbogbo ilé-iṣẹ̀, bí ó ti wù kí ó tóbi tó, kì í ṣe ohun gbogbo fúnra rẹ̀ láa. Yí ara rẹ̀ àkókò ká ni gbogbo àgbáyé àwọn olùpèsè ń yí — àwọn tí ń gbá ọ̀fìsì, àwọn tí ń gbé ẹ̀rù, àwọn tí ń ṣàkóso ètò kònpùtá, àwọn tí ń gbé fòonù fún un, àwọn tí ń kó oúnjẹ wá sí ilé-oúnjẹ. Wọn wà nìbẹ̀ lójoojúmọ̀, nígbà púpọ̀ ju ọ̀pọ̀ òṣìṣẹ̀ inú lọ, síbẹ̀ wọn fẹ̀rẹ̀ máa ń wà léyìn òde itàn tí ilé-iṣẹ̀ ń sọ̀ nípa ara rẹ̀ nígbà gbogbo. Wọn kì í farahàn lórí àtẹ̀ àjọ. A kì í pé wọn sí àwọn àríyá ilé-iṣẹ̀ tí ń ṣe ayẹyẹ ọ̀dún. Lábẹ̀ ọ̀fin, wọn kì í ṣe ilé-iṣẹ̀ nàà — kòdà nígbà tí ilé-iṣẹ̀ nàà, láisí wọn, yóò dẹkun sísìṣẹ̀ ní ojó kan ṣoṣo.

Olùpèsè iṣẹ̀ ń gbé nínú ipò kan pátó: ó wà nínú ìgbésí ayé ojoojúmọ̀ àjọ nàà, ó mọ̀ àwọn ọ̀dèdè rẹ̀, ilù rẹ̀, nígbà mǐràn kòdà àwọn àṣírí tí a kì í sọ̀ tí ó máa ń yọ̀ jáde fún èni tí ó dúró pé tó ní àyè kan nàà — sùgbón ó ń jẹ̀, nípa àdéhùn àti nípa àṣà, àjẹ̀jì. Àlàfo ọ̀fin yí ń fún ilé-iṣẹ̀ láàyè láti ṣe nńkan kan tí kì í sáà sọ̀ ní gbangba: ó lè bèèrẹ̀ lówó olùpèsè ohun tí kì yóò bèèrẹ̀ lówó òṣìṣẹ̀ tirẹ̀ láa — ìgékúúrú tí ó yára jù, àwọn ọ̀fin tí ó le jù,

ìròpò láísí ikilò — nítorí olùpèsè kì í ẹ̀ “òkan nínú tiwa.” Iṣẹ̀ ni, gan-an, kì í ẹ̀ ẹ̀niyàn tí ilé-iṣẹ̀ ti yàn láti kí káàbò sínú ìtàn ara rẹ̀.

Ṣùgbọ̀n iṣẹ̀, kí a tò lẹ̀ ẹ̀ ẹ̀, máa n nílò ẹ̀niyàn láti ẹ̀ ẹ̀ nígbà gbogbo. Ẹ̀niyàn yẹn sì ní iṣi kan náà, làálàá kan náà, nígbà miiran ifokansin kan náà bí ẹ̀ni tí ó n ṣiṣẹ̀ nínú ilé-iṣẹ̀ lábẹ̀ àdéhùn miiran. Olùpèsè tí n gbá ọ̀fiisì kan náà ní gbogbo iròlẹ̀ mọ̀ àwọn àyè yẹn ju ọ̀pọ̀ aláakòóso tí n kojá nìbẹ̀ ní ọ̀sán nikan lọ. Onímọ̀-ẹ̀rọ̀ tí n tún ẹ̀rọ̀ kan náà ẹ̀ ní gbogbo ọ̀sẹ̀ mọ̀ àbùkù rẹ̀ ju ẹ̀ni tí ó rà á lọ. Síbẹ̀ wọn n wà, nínú ẹ̀rò àjùmọ̀ni ilé-iṣẹ̀, ní etí — wúlò, kò ẹ́ẹ̀ ẹ̀ láísí, àti ní àkókò kan náà, a kò rí wọn.

Àìrì yìi kì í ẹ̀ ẹ̀. Yíyàn ètò ni tí ó n dáàbò bo ilé-iṣẹ̀ kúrò lówó ojú ẹ̀ tí ó gbòrò jù: bí a bá ka olùpèsè sí apá kan idílẹ̀ ilé-iṣẹ̀, ilé-iṣẹ̀ yóò ní láti jìhìn fún ipò iṣẹ̀ rẹ̀, ààbò rẹ̀, itèsíwájú rẹ̀ bí àkókò ti n lọ. Fífi í sílẹ̀ léyìn ọ̀de ààlà àṣẹ̀ n jẹ̀ kí ilé-iṣẹ̀ jànfààni iṣẹ̀ rẹ̀ láiru ẹ̀rù iwà rẹ̀ — gbígbẹ̀ iṣẹ̀ jade síta tí kì í ẹ̀ ti ọ̀rò-ajé nikan, ṣùgbọ̀n tí ó tún jẹ̀, ní idákẹ́jẹ́, ti iwà.

Ẹ̀ni tí ó ti ṣiṣẹ̀ pé tò nínú ilé-iṣẹ̀ kó láti dá ojú àwọn olùpèsè mọ̀ bí ti àwọn ẹ̀lẹ́gbẹ̀ — nígbà miiran jù bẹ̀ẹ̀ lọ, nítorí wọn dúró ṣinṣin jù, wọn wà nìbẹ̀ jù, iyípadà iṣẹ̀-ayé inú kò kàn wọn tò. Wọn sì tún kó nìkan kan tí àdéhùn ipèsè kankan kò jẹ́wó rẹ̀ ní iwé rí: idí ipilẹ̀ ilé-iṣẹ̀, èyí tí iwé yìi n bá a lọ láti sọ̀rọ̀ nipa rẹ̀, kò dúró ní ààlà àdéhùn iṣẹ̀. Bí ó bá jẹ̀ gidi, bí ó bá ṣi wà láàyè, ó yẹ kí ó ka àwọn tí, láijẹ̀ “òkan nínú wọn” lábẹ̀ ọ̀fin, n ràn lówó lójoojúmọ̀ láti jẹ̀ kí ilé tí idí yẹn kó dúró.

Àwọn Aṣojú Títà

Aṣojú títà wà ní ipò kan tí ẹ̀ni miiran kankan nínú ilé-iṣẹ̀ kò mọ̀ ní kíkún: kì í ẹ̀ ọ̀ṣiṣẹ̀, kì í ẹ̀ olùpèsè, kì í ẹ̀ oníbàárà. Afára aláàyè ni lààárín ilé-iṣẹ̀ àti agbègbẹ̀, ẹ̀ni kan tí ó n gbé orúkọ, ọ̀jà, ilé rí ọ̀jọ̀ kan lọ sí àwọn ibi tí ilé-iṣẹ̀ fúnra rẹ̀, láti olú-ilé rẹ̀, kí yóò rí ní tòótọ̀ láé.

Aṣojú n gbé àìbáramu ètò kan tí àwọn ipò miiran diẹ̀ n fara dà pẹ̀lú agbára kan náà: ó n ṣojú ilé-iṣẹ̀ kan tí kò gbà á síṣẹ̀, ó n pín ewu òwò rẹ̀ láipín ààbò àdéhùn rẹ̀, ó n gbẹ̀jà ọ̀jà rẹ̀ láini ohùn nígbà gbogbo nínú bí a

ṣe n pinnu oja yen, bi a ṣe n diyelé e, bi a ṣe n polówó rẹ. Ó n gba àṣe, ki i ṣe owó-oṣù tí a ti dá. Ó n gbé lórí ipín owó titá — iyen ni, lórí igbékèlẹ́ tí a n tún ṣe lósooṣù ní agbègbẹ́ tirẹ, láìsì ààbò ẹni tí ó jókòó nínú àtẹ ajọ.

Sùgbón òun náà ni, nígbà púpọ̀, ẹni tí ó mò ju ẹnikẹni m̀ìràn lọ àlàfo láàárín ohun tí ilé-iṣẹ́ gbà pé òun jẹ àti ohun tí agbègbẹ́ n rí ní tòótọ̀. Aṣojú n rí oníbààrà gidì, ó n gbọ̀ ẹ̀dùn tí iròyìn ilé-iṣẹ́ kankan kò kọ̀ sílẹ̀ rí, ó n kiyèsì iṣẹ́jú gan-an tí ilé rí tí a ṣe ní olú-ilé ẹ̀kún didúró níwájú ẹni tí ó gbọ̀dọ̀ tà á láti ilé dé ilé. Òun ni òrùka ikẹyìn kí ó tó dé oja gidì, fún èyí ni ó fí n ru ẹ̀rù kan tí iṣàkóso àárín kì í sàbà lóye ní kíkún: ó gbọ̀dọ̀ gba oja kan gbọ̀ tó láti gbẹ̀jà rẹ̀ lójoojúmọ̀, kòdà nígbà tí òun, ṣáájú ẹnikẹni, ni ẹni tí ó n rí àwọn ilà-ffifọ̀ rẹ̀.

Ìdánikanwà kan pátó wà nínú iṣẹ́ aṣojú, tí ó bí gan-an láti inú ipò yìí ní àlà: kò jẹ́ ti ẹni tí ó n ṣojú ní kíkún láé, kò sì jẹ́ ti agbègbẹ́ tí ó n sìn ní kíkún láé. Ó padà sí ilé-iṣẹ́, a sì n wò ó bí “ẹni tí ó wá láti agbègbẹ́.” Ó padà sí agbègbẹ́, a sì n wò ó bí “ẹni tí ó wá láti ilé-iṣẹ́.” Ó n gbé láàárín nígbà gbogbo, bóyá fún idí èyí, nígbà tí ó bá dúró ṣinṣin sí idí ipilẹ̀ oja tí ó n ṣojú, ó n ṣe é pẹ̀lú iṣòtítọ̀ tí ó mọ̀mọ̀ jù ti ọ̀pọ̀ ọ̀ṣiṣẹ́ inú lọ: kò sí ẹni tí ó fipá mú un láti gbà á gbọ̀. Ó n yàn án lójoojúmọ̀, tí ó dúró níwájú oníbààrà tí ó lè sọ pé rárá.

Eni tí ó ti lo ọ̀pọ̀ ọ̀dún ní agbègbẹ́, tí ó n gbé orúkọ tí kì í ṣe tirẹ̀ lọ sí àwọn ilé, ṣọ̀bù, ọ̀fiisì tí kò mò, kọ̀ ọ̀títọ̀ kan tí kì í sàbà dé àwọn àjà òkè ilé-iṣẹ́ tí ó n ṣojú: oja kì í wà láàyè ní tòótọ̀ títi yóò fí padé èniyàn gidì tí ó gbọ̀dọ̀ pinnu láti rà á. Nínú ipadé yen, ohun kan ṣoṣo tí ó ṣe pàtàkì ní tòótọ̀ kì í ṣe àmì-oja, kì í ṣe ináwó ipolówó tí ó wà lẹyìn rẹ̀, kì í ṣe ètò tí ó ṣe é — igbékèlẹ́ ni tí aṣojú fúnra rẹ̀ ṣàṣeyọ́rì láti kọ̀, agbègbẹ́ kan lẹ̀ẹkan, oníbààrà kan lẹ̀ẹkan, nígbà púpọ̀ ní òun nikan, láíní ǹnkan kan àyàfí agbára ọ̀rọ̀ ara rẹ̀.

Àwọn Oníbààrà àti Àwọn Ètò Ìgbélárugẹ

Oníbààrà, nínú èrò gbogbo ilé-iṣẹ́, ni ètè ikẹyìn gbogbo ohun tí a ti sọ títi di báyií — ojà wà fún un, a ṣe iye owó fún un, aṣojú n gbé orúkọ ilé-iṣẹ́ títi dé ọdọ rẹ. Sùgbón nínú iṣe ojoojúmọ́, oníbààrà sáà maa n di nṁkan mĩràn: nọnbà láti dé, àfojúsùn láti yí lókàn padà, ohun tí a lè gbé nípasẹ̀ ọpá-ìtí tí a lè sọ tẹlẹ̀. Ètò ìgbélárugẹ ni ibi gan-an tí iyípadà yíi tí n ṣẹlẹ̀, pẹ̀lú àṣeyọ́rì tí ó ga jù lọ àti ewi tí ó kéré jù lọ.

Èdínwó, méjì fún ẹyọ kan, ẹ̀bùn iwọn: irinṣẹ́ tí kò ní àbùkù ní ọ̀nà imò-ẹrọ ni wònyí, tí a kọ lé iṣirò pátó ti bí ibéèrè ṣe n nà, èrè tí a fí rúbọ, iye títa tí a n retí padà. Sùgbón lẹyìn gbogbo ètò ìgbélárugẹ ni ibéèrè kan wà tí a kí í sáà béèrè sókè: ṣe à n fún ẹni tí ó gba ifilọ́ yíi ní iye gidi, àbí à n ra iwà rẹ lásán fún àkókò diẹ? Ìyàtò nàà kéré lórí iwé ó sì tóbi gidigidi ní kókó. Oníbààrà tí a jèrè nípasẹ̀ iye gidi maa n dúró nítorí ó rí nṁkan kan tí ó nílò. Oníbààrà tí a jèrè nípasẹ̀ ìgbélárugẹ maa n dúró níwọn ìgbà tí ìgbélárugẹ bá wà nikan, ó sì n lọ, láìsì ìkùnsínú àti láìsì ìṣòtító, ní iṣẹ́jú tí orogun bá fúnni ní èyí tí ó kàn.

Ètò ìgbélárugẹ, tí a tún ṣe oníṣù-mẹta lẹyìn oníṣù-mẹta, n kọ oníbààrà ní idákéjéé láti kọ ibáṣepọ́ kan tí ó dá lórí didúró de èdínwó dípo ìgbékẹlẹ́ nínú ojà. Èyí, bí àkókò tí n lọ, n yí iwà ibáṣepọ́ nàà fúnra rẹ padà: oníbààrà dẹkun bíbéèrè pé “ṣe ojà yíi n sìn mí ní tòótó?” ó sì bèrè sí í béèrè nikan pé “ìgbà wo ni ifilọ́ tí ó kàn yóò dé?” Ilé-iṣẹ́, ní tirẹ̀, dẹkun níní láti yẹ iye gidi tí ó n fúnni wò, nítorí ó ti rí ẹrọ tí ó rọ̀rùn jù, tí ó yára jù láti gbé iye títa: kí í ṣe mímu ojà sunwọn, sùgbón dídín iye owó rẹ kù fún ìgbà diẹ.

Èyí kò sọ oníbààrà di aláimọkan, bẹ̀ẹ̀ ni kò sọ ilé-iṣẹ́ di oníkùnsínú ní itumọ́ — ẹrọ lásán ni tí ó n kọ ara rẹ nígbà tí ẹgbé méjì, bí àkókò ti n lọ, bá mó wọn lára láti padé nípasẹ̀ àṣẹ ifilọ́ nikan. Oníbààrà di ògbónkangí nínú dídá ìgbà tí ó yẹ láti rà mò. Ilé-iṣẹ́ di ògbónkangí nínú síṣirò iye èdínwó tí ó ṣeé gbé kí ó tó jẹ èrè run. Sùgbón ibéèrè tí ó rọ̀rùn jù lọ nínú

gbogbo rẹ — kí ló dé tí ojà yíi fí yẹ kí ó wù ọ kòdà láìsì èdínwó — n wà, nínú ọ̀pọ̀lopọ̀ ètò ìgbélárugẹ jù, láìní ìdáhùn.

Ènì tí ó tí kọ ètò ìgbélárugẹ fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún mò pé iye tòótọ̀ oníbààrà kì í wọn láé nípa bí ó ẹ n dáhùn sí ifilò tó, ẹ̀gbọn nípa bí yóò ẹ dúró sìnşin tó kòdà ní ojó tí ifilò kò bá sí mò. Bóyá èyí sì ni ibèèrè olóóótọ̀ jù lọ tí ilé-işẹ̀ yẹ kí ó bèèrè lówọ̀ ara rẹ̀ kí ó tó ẹ ifilólẹ̀ ìgbélárugẹ tí ó kàn: bí a bá mú èdínwó kúrò, ẹ nńkan kan şì máa wà tí ó yẹ láti rà?

Ilé-işẹ̀, Irú, Ìpínsísòrí

Gbogbo ilé-işẹ̀, kí a tó sọ itàn rẹ̀ rí, ni a ti pín sí isòrí. Èka, iwọn, irísí ọ̀fin, ojà tí a fojú sí, kóòdù isìrò tí ó gbé e sínú isòrí kan láàárín ẹ̀gbẹ̀ẹ̀gbẹ̀rùn àwọn mǐràn tí ó jọ ọ. Òun ni işe ijọba àkókó tí gbogbo òwò n là kọjá láti ibi rẹ̀ gan-an: kí a fí í sínú àpótí kan, kí ó tó fí ohun tí ó jẹ̀ ní tòótọ̀ hàn rí.

Ìpínsísòrí ní işe kan tí a kò lè sẹ: ó n jẹ̀ kí a fí wéra, kí a wọn, kí a gbé ilé-işẹ̀ kan sínú àwòrán tí ó gbòrò jù, kí a lóye bóyá ó n dàgbà yára tàbí lóra ju àwọn ẹ̀gbé rẹ̀ lọ. Ẹ̀gbọn gbogbo ìpínsísòrí, kí ó lè wúlò, gbódò mú nńkan rọ̀rùn — gbogbo imúrọ̀rùn, kí ó lè şişẹ̀, sì gbódò gé ohun tí ó sọ ilé-işẹ̀ yẹn di aláilẹ̀gbé kúrò. Òwò kékeré tí ifẹ̀-inú alágidí kan şoşo dá sílẹ̀ máa n bọ sínú isòrí isìrò kan náà bí ilé-işẹ̀ àgbáyé tí a bí láti inú isopò àwọn owó idókòwò. Kóòdù kì í ya wọn sọtò. Ó n wọn iwọn, owó tí ó wọlé, ẹ̀ka işe nikan — kì í ẹ idí tí a fí bí nńkan yẹn láé.

Ewu tí kò pariwo kan wà nínú ẹ̀rọ yíi: àwọn ilé-işẹ̀ fúnra wọn lè parí sí ríronú nípa ara wọn nípasẹ̀ isòrí tí a gbé wọn sí, dípò nípasẹ̀ itàn ipilẹ̀ tiwọn. Òwò tí a pín sí “ilé-işẹ̀ àárín-gbùngbùn ní ẹ̀ka X” bèrè, bí àkókò tí n lọ, láti hùwà bí a ẹ n retí kí ilé-işẹ̀ àárín-gbùngbùn ní ẹ̀ka X hùwà — ó n dà ọ̀gbọn-işètò àwọn ẹ̀gbé rẹ̀ kọ, ó n lé àwọn àmì-iwọn kan náà, ó n bèrù àwọn ewu kan náà, nítorí isòrí náà n dàmọ̀ràn iwà tí a n retí. Ìpínsísòrí, tí a ẹ láti şàpẹ̀júwe, máa n parí sí pípàşẹ̀.

Lẹyìn nàà irú kan tí ó jinlẹ̀ jù wà, èyí tí kóòdù ìṣirò kankan kò kọ̀ sílẹ̀: ìyàtò láàárín ilé-iṣẹ́ tí ó sì wà fún idí tí a fí bí i, àti ilé-iṣẹ́ tí ó wà nikan nítòrí ó ti dẹkun bíbèèrè idí tí ó sì n bá a lọ, nítòrí àìlédúró, láti ẹ̀ ohun tí ó ti n ẹ̀ nígbà gbogbo. Ìyàtò yìi kò farahàn nínú àkójọ̀ ìṣofúnni kankan, kò ní àpótí tirẹ̀ nínú iforúkọ̀sílẹ̀ òwò kankan. Síbẹ̀ òun ni ipínsísòrì kan ọ̀so ọ̀so tí, níkẹyìn, ó ẹ̀ pàtàkì ní tòótó — ju iwọn, ẹ̀ka, tàbí owó tí a kẹ́de pé ó wọ́lẹ̀ lọ.

Eni tí ó ti rí àwọn ilé-iṣẹ́ ti gbogbo irú àti iwọn, fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún, kọ̀ láti ọ̀yíméjì nípa àwọn isòrí àṣe nígbà tí ó bá n gbìyànjú láti lóye kókó gidì ọ̀jọ̀ kan. Ilé-iṣẹ́ méjì lè ní kóòdù kan nàà, ẹ̀ka kan nàà, iwọn kan nàà lórí iwé — ọ̀kan sì lè sì wà láàyè, olóòótó sí ipilẹ́ṣe tirẹ̀, nígbà tí èkejì ti di ètò lásan tí n díbò, pẹ̀lú àṣeyọ́rí nlá, pé òun ní ẹ̀mí tí òun kò ní mó.

Owó-oṣù, Owó Ipilẹ̀, Owó Lékè Iwọn, Èbùn, Ìwúrí

Gbogbo iwé owó-oṣù n sọ, láimọ̀mọ̀, itàn tí ó gùn ju ohun tí àwọn nọ́nbà fí hàn lọ. Iwọn tí ó kéré jù lọ nínú àdéhùn wà, tí àdéhùn àjùmọ̀se kan dá, èyí tí ẹ̀gbẹ̀ kankan tí ó wà nínú ilé-iṣẹ́ kò dúnaádúrà fúnra rẹ̀ — ilẹ̀ kan tí a pinnu níbòmíràn, ní tábilì tí ó jinnà, tí ó wúlò fún ẹ̀gbẹ̀ẹ̀gbẹ̀rún ènìyàn tí kò rí tábilì yẹn rí. Lẹyìn nàà owó lékè iwọn wà, apá tí ilé-iṣẹ́ n fí kún un nípa ifẹ́-inú tirẹ̀, níbí sì ni apá tí ó le jù lọ nínú gbogbo ọ̀ràn nàà ti bèrẹ̀: owó lékè iwọn kì í ẹ̀ ohun tí ọ̀fin pàṣe, a n fí í fúnni ni, ohun tí a bá sì fí fúnni máa n gbé agbára tí kò pariwo kan lórí ẹ̀ni tí ó gbà á nígbà gbogbo.

Owó lékè iwọn yẹ kí ó jẹ̀ idámọ̀ iye kan pàtó — oḡbón tí kò wọ̀pọ̀, ojúṣe àfikún, isòtítító tí a kọ̀ bí àkókò ti n lọ. Sùgbón ó di, nínú ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọ̀jọ̀ jù, irinṣe isàkóso ju ti idájọ̀ ọ̀dodo lọ: ohun tí a lè fúnni láti dá dúró, tí a lè fawọ̀ sáyìn láti ká lówọ̀ kò, tí a lè ẹ̀lẹ́rì láti ru sókè, nígbà gbogbo ní ifẹ́ ẹ̀ni tí ó ní agbára láti pinnu rẹ̀. Ènìyàn méjì pẹ̀lú ipò kan nàà, lááláá kan nàà, ikópa ojoojúmọ̀ kan nàà lè gba owó lékè iwọn tí ó yàtò — kì í ẹ̀ nítòrí ìyàtò tòótó nínú itóye, sùgbón nítòrí ìyàtò nínú idúnáádúrà, nínú

àkókò tí a gbà wọn síṣẹ́, nínú bí èniyàn yẹn ẹ̀ mọ̀, tàbí ẹ̀ lẹ̀, gbé ara rẹ̀ jáde tó.

Èbùn àti iwúrí n tí ilàna yìí síwájú jù bẹ̀ẹ̀ lọ: wọn n so owó mọ̀ iwà kan pàtó, tí a lẹ̀ wọn, tí a lẹ̀ tún ẹ̀. Wọn n ṣiṣẹ́ — a gbòdò sọ èyí pèlú òtító — nítòrí àwọn èniyàn máa n dáhùn sí iwúrí; ọ̀kan ni nínú àwọn ọ̀fin diẹ̀ tí ó fẹ̀rẹ̀ jẹ̀ tí gbogbo ayé nípà iwà èniyàn nínú àjọ. Sùgbọn gbogbo iwúrí, kí ó lẹ̀ ṣiṣẹ́, gbòdò mú iṣẹ̀ dídíjù rọ̀rùn sí àmì-iwọn kan tí a lẹ̀ wọn, nínú imúrọ̀rùn yẹn nńkan kan sì máa n sọ̀nù nígbà gbogbo. Olùtájà tí a fún ní iwúrí lórí iye tità yóò tà ní iye, kòdà nígbà tí onibààrà yóò nílò diẹ̀, kì í ẹ̀ púpọ̀. Alákòóso tí a fún ní iwúrí lórí èrè onìṣù-mẹ̀ta yóò gé ohun tí èrè onìṣù-mẹ̀ta kò lẹ̀ rí, kòdà nígbà tí igékúrú yẹn yóò nání púpọ̀ ní ọ̀dún méjì.

Ìbèèrè kan wà tí gbogbo ètò owó-isanwó — pèlú ikólé rẹ̀ tí iwọn tí ó kéré jù, owó lékè iwọn, èbùn, àti iwúrí — n yera fún bíbèèrè lówó ara rẹ̀ nígbà gbogbo: ẹ̀ à n san owó fún èniyàn yìí fún ìṣòtító rẹ̀ sí idí tí ilẹ̀-iṣẹ̀ yìí fí wà, àbí à n san owó fún un fún àwọn iwà tí, tí a bá kó wọn pọ̀, n ṣiṣẹ́ nńkan láti jẹ̀ kí àwọn nọ́nbà onìṣù-mẹ̀ta dọ́gba? Nńkan méjì tí ó yàtò ni wònyí, ètò iwúrí tí a kọ̀ dáadàa sì lẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀yọ̀rí nílá lórí èkejì nígbà tí ó n jẹ̀ èkíní run ní idákéjéjẹ̀.

Eni tí ó tí gbé fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún nínú àwọn ẹ̀rọ̀ wònyí, ní ègbé méjèjèjì tábíli — tí ó n pinnu owó-isanwó tí ó sì n gbà á — mọ̀ pé owó, nínú ilẹ̀-iṣẹ̀, kì í ẹ̀ ẹ̀ owó lásán láé. Èdè ni nípasẹ̀ èyí tí àjọ n sọ̀ fún èniyàn kọ̀ọ̀kan, lósoosù, iye tí ó tó lójú rẹ̀. Nígbà tí èdè yẹn bá sì dẹkun jíjẹ̀ olóòótó — nígbà tí owó lékè iwọn bá n san èrè fún ọ̀gbọn idúnàádúrà ju agbára láti kópa lọ, nígbà tí iwúrí bá n san èrè fún nọ́nbà ju kókó tí nọ́nbà yẹn yẹ̀ kí ó dúró fún lọ — iwé owó-oṣù n bá a lọ láti dé ní àkókò, sùgbọn nńkan kan, nínú igbẹ̀kẹ̀lẹ̀ láàárín èniyàn àti àjọ tí n sanwó fún un, bẹ̀rẹ̀ sí í sán ní idákéjéjẹ̀.

Àwọn Ànfààní Àfikún

Ànfààní àfikún n bí pèlú ilérí oniwà-tútù: kì í ṣe owó-oṣù nikan ni ó ṣe pàtàkì, ilé-iṣẹ́ n tójú rẹ ju owó lọ pèlú. Ọkò ilé-iṣẹ́, ibánigbófò ilera, fòonù, tíkẹ̀tì ounjẹ, ẹgbẹ́ ilé-idàrayá, àkójò irànlówó ilé-iṣẹ́ láti yàn nínú rẹ bí àtẹ ounjẹ. Ní irisí, iṣe àbójútó ni wònyí. Ní kókó, wòn tún jẹ nńkan miiran, tí a kì í sàbà sọ sókè ní iṣẹ́jú kan náà tí a n fúnni ní ànfààní náà.

Ànfààní àfikún n dè ni. Ju àfikún owó-oṣù lọ, èyí tí, ní kété tí a bá gbà á, jẹ ti ẹni tí ó gbà á pátápátá, ànfààní àfikún máa n jẹ, nísàlẹ̀ rẹ, dúkià ilé-iṣẹ́ tí ó fúnni nígbà gbogbo. A n dá ọkò padà nígbà tí ibáṣepọ̀ bá parí. Ibánigbófò ilera n bò ọ níwọn igbà tí o bá jẹ ọṣiṣẹ́ nikan, kì í ṣe ojọ kan ju bẹẹ̀ lọ. Ànfààní àfikún, ní kúkúrú, kì í ṣe ẹ̀bùn ní tòótó láé ní itumọ̀ kíkún ọ̀rọ̀ náà — iyáwó fún igbà pípẹ́ ni, tí ó dá lóri didúró, tí ó n jẹ kí ó nání jù, ní ọkàn àti ní iṣe, láti pinnu láti lọ.

Èyí kò tùmọ̀ sí pé a n fúnni ní àwọn ànfààní àfikún pèlú èrò búburú. Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ilé-iṣẹ́ n fúnni ní wòn pèlú èrò ọ̀títọ̀, láti mú igbésí ayé ẹni tí ó n ṣiṣẹ́ níbẹ̀ sunwòn ní tòótó. Sùgbọ̀n ètò ànfààní àfikún fúnra rẹ — tí a so mó àdéhùn, tí a lè fagilé, tí ó sàbà máa n bá ipele tí a wà mu dípò àìní gidi — sọ ọ di irinsẹ́ olójú-méjì: ó n tójú ó sì n dá dúró nínú iṣe kan náà. Ọ̀ṣiṣẹ́ tí ó ní ànfààní àfikún tí ó pọ̀ yọ̀ ronú lẹ̀mẹ̀jì kí ó tó yí iṣẹ́ padà, kòdà nígbà tí iṣẹ́ náà fúnra rẹ ti dẹkun títẹ̀ ẹ̀ lẹ̀rùn, nítorí iye owó lílọ̀ kì í ṣe owó-oṣù nikan mó: gbogbo ohun tí ànfààní náà ti kọ̀ yí igbésí ayé ojoojúmọ̀ rẹ ká ní idákẹ́jẹ́ ni.

Ìlànà àṣe tí ó farapamọ̀ wà níbí pèlú, tí ó n fí ọ̀títọ̀ ṣe àwòrán èyí tí a ti jíròrò fún àwọn ipele: àwọn ànfààní àfikún tí ó lawọ̀ jù lọ fẹ́rẹ́ máa n lọ sọ̀dọ̀ ẹni tí ó ti wà ní ipò gíga tẹ̀lẹ̀ nígbà gbogbo, kì í ṣe sọ̀dọ̀ ẹni tí ó nílò wòn jù lọ. Olùdarí n gba ibánigbófò ilera tí ó pé jù lọ, ọkò tí ó lólá jù lọ, àkójò irànlówó tí ó gbòòrò jù lọ. Ọ̀ṣiṣẹ́ ní isàlẹ̀ píramídi n gba, ní ipò tí ó dára jù, iwòn tí ó kéré jù lọ tí àdéhùn àjùmọ̀se beèrè. Ànfààní àfikún, tí ó yẹ kí ó jẹ àmì àbójútó sí èniyàn ní èrò, máa n parí sí pínpin ní ibámu pèlú

ilànà àṣẹ kan náà tí ó ń ṣàkóso ohun gbogbo miiran — àbójútó tí ó bá agbára tí a ti ní mu, kì í ṣe àìní gidì.

Ẹni tí ó ti gba àwọn ànfààní àfikún fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún, tí ó sì ti rí àwọn ẹ̀lòmíràn tí wọn gba púpọ̀ tàbí diẹ̀ fún àwọn ẹ̀lẹ́ tí kò fí bèẹ̀ ní í ṣe pẹ̀lú itoye, kò láti wò kojá ojú-ìta oníwà-tútù ọ̀rọ̀ náà. Ànfààní àfikún tòótó, èyí tí ilé-iṣẹ̀ yẹ kí ó fúnni bí ó bá jẹ̀ olóòótó sí ẹ̀lẹ́ ẹ̀lẹ́ rẹ̀ ní tòótó, kò yẹ kí ó jẹ̀ ẹ̀wọ̀n wúrà láti dá ẹni tí a ti mọ̀ iye rẹ̀ tẹ̀lẹ̀ dúró. Ó yẹ kí ó jẹ̀ ọ̀nà olóòótó láti sọ pé: a bikítà nípa rẹ̀ ju iṣẹ̀ tí ó ń ṣe lọ — ó sì yẹ kí ó wúlò bákan náà, fún ẹ̀lẹ́ kan náà, fún ẹni tí ó dúró lókè àti ẹni tí ó dúró nísàlẹ̀ ètò kan náà.

Àwọn Ìpín àti Ànfààní Ríra Ìpín

Ìṣẹ́jú kan wà, nínú itàn ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ iṣẹ̀-ayé, nígbà tí owó-isánwó dẹkun jìjẹ owó isinsinyí nikan tí ó sì di tẹ̀tẹ̀ lórí ojò-òlẹ̀. Ọ̀un ni ìṣẹ́jú tí ipín, tàbí ànfààní láti rà á, ń dé: kì í ṣe iṣẹ̀ ọ̀nà nikan ni mo ń sanwó fún ọ, mo ń fún ọ ní ipín nínú ohun tí ilé-iṣẹ̀ lè tó lóla. Ọ̀un ni, ní iwò àkókó, iṣe tí ó lẹ̀wà jù lọ tí àjọ kan lè ṣe sí ẹni tí ó ń ṣiṣẹ̀ nìbẹ̀ — yíyí ọ̀ṣiṣẹ̀ padà sí irú olówó kékeré kan, mímú ifẹ̀ rẹ̀ bá ti ilé-iṣẹ̀ fúnra rẹ̀ mu.

Ṣùgbọ̀n ipín, láidàbí owó-ọ̀sù, ní àbùdá kan tí ó yí ohun gbogbo padà: iye rẹ̀ kò dá lórí iye iṣẹ̀ olóòótó tí a ṣe lóní, ó dá lórí bí ojà ṣe máa gbàgbó tó pé iṣẹ̀ yẹn niye lóla. Ojà, bí iwé yìí ti sọ nínú àwọn ojú-ewé miiran, kì í san èrè fún kókó nígbà gbogbo — nígbà púpọ̀ ó ń san èrè fún itàn, fún èrò, fún irètí àjùmọ̀ni. Ẹni tí ó gba ànfààní ríra ipín kì í ṣe ẹni tí a ń ru sókè láti ṣiṣẹ̀ dáadàa nikan, nítorí náà. A ń ru ń sókè, ní idákẹ́jẹ́, láti jẹ́ kí ojà gbàgbó pé ọ̀un ń ṣiṣẹ̀ dáadàa — ìyàtò láàárín méjèjì, nígbà tí ifúnpa bá ń pò sí i, sì lè di tínrín lónà eléwu.

Èyí ń dá ifúnpa kan silẹ̀ tí àwọn diẹ̀ ń jẹ́wọ̀ ní gbangba: ẹni tí ó ní ipín tí ó pọ̀ bèrẹ̀ sí í wo gbogbo ipinnu ilé-iṣẹ̀ kì í ṣe nípasẹ̀ ibeèrè náà “ṣé èyí ń sin ojà, oníbààrà, ẹ̀lẹ́ tí a fí bí wa?” nikan, ṣùgbọ̀n nípasẹ̀ ibeèrè kejì, tí ó sàbà máa ń lágbára ju èkíní lọ: “ṣé èyí yóò jẹ́ kí àwọn ipín mi gòkè tàbí

sòkalẹ̀?” Àwọn ibèèrè méjèjè, ní ipò tí ó dára jù lọ, bá ara wọn mu. Sùgbón nígbà tí wọn bá dẹkun bíbá ara wọn mu — nígbà tí ohun tí ojà nílò ní tòótó yóò bèèrè idókòwò tí ojà ipín kì yóò san èrè fún ní ìgbà kúkúúrú — ibèèrè kejì fẹrẹ́ máa ń borí nígbà gbogbo, nítorí òun ni ó kan ọrọ̀ ara ẹni tí ó ń pinnu tààrà.

Ànfààní ríra ipín, síwájú sí í, ń pín ànfààní wọn légbẹ́ èlànà àṣẹ kan náà tí a tí rí fún ànfààní àfikún àti owó lékè iwọn: púpò lókè, nígbà púpò kò sí nísàlẹ̀. Ẹni tí ó ní agbára láti pinnu oḡbón-ìṣètò tí yóò jẹ́ kí iye ilé-ìṣẹ́ gòkè tàbí sòkalẹ̀ fẹrẹ́ máa ń jẹ́ ẹni kan náà tí ó ní àwọn ipín tí a ṣe láti jànfààní rẹ́ nígbà gbogbo. Ìyípo-kúkúúrú ni tí èdè ilé-ìṣẹ́ ń pè ní “ibáramu àwọn ifẹ́,” sùgbón tí nígbà miiran ó yẹ fún orúkọ olóòótó jù: ànfààní láti gba èrè fún àwọn ipinnu tí àwọn ẹlòmíràn, tí kò ní ipín, yóò kàn ní láti mú ṣẹ́ kí wọn sì fara dà.

Ẹni tí ó tí gbé ní tòsí èlànà ipín — tí ó ń wo àwọn ẹlẹgbẹ́ tí wọn di ọlórọ̀ gidigidi ní ọdún diẹ nítorí iye ipín tí ń gòkè, àti àwọn miiran, tí wọn yẹ bakan náà, tí a fi sílẹ̀ lẹyìn òde ọrọ̀ kan náà nítorí wọn dé ní ọdún kan lẹyìn tàbí a gbà wọn síṣẹ́ ní ipele isàlẹ̀ — mò pé ipín kì í ṣe èrè fún itóye lásán láé. Tètẹ̀ àjùmọ̀ni ni lórí ọjó-ọ̀la, tí a pín ní ibámu pẹ̀lú agbára tí a tí ní ní isinsinyí. Bí gbogbo tètẹ̀, ó lè san èrè fún àwọn tí ó borí lópòlópò, kí ó sì fi gbogbo àwọn yòókù sílẹ̀ ní idákéjẹ́ tí wọn ń ṣe kàyẹ́fi idí tí kò fí jẹ́ ànfààní fún àwọn náà ní tòótó rí.

Ìgékúúrú àti Ìdókòwò

Gbogbo ilé-ìṣẹ́, ní gbogbo ìṣẹ́jú ìgbésí ayé rẹ́, ń ṣe ọkan nínú nìkan méjì: gígé, tàbí dídókòwò. Àwọn nìkan ni ọ̀nà méjì tí ó ṣeéṣe nígbà tí olú-owó bá ń rìn, wọn sì tún jẹ́, fẹrẹ́ nígbà gbogbo, àmì olóòótó jù lọ ti ohun tí ilé-ìṣẹ́ yẹn gbàgbó ní tòótó nípa ọjó-ọ̀la ara rẹ́ — kí í ṣe ohun tí ó ń kéde nínú ifòrọ̀wánilẹnuwò, sùgbón ohun tí ó pinnu láti fí owó ara rẹ́ ṣe nígbà tí ẹnikẹni kò bá wò kojá iwé isirò owó.

Ìgékúró ní ilàna kan tí ó yára, tí a fẹ̀rẹ̀ lẹ̀ gbẹ̀jà nígbà gbogbo ní ìgbà kúkúró: ìnawó kan sọkalẹ̀, èrè sunwòn lèsẹ̀kẹ̀sẹ̀, oşù mẹ̀ta tí ó kàn dàbí èyí tí ó lágbára jù. Òun ni ọ̀nà tí ó rọ̀rùn jù lọ láti dá láre nínú ipadé, nítorí ó ń mú àbájáde tí a lẹ̀ rí wá ní àkókò kúkúró gan-an. Sùgbón ìgékúró, fẹ̀rẹ̀ nígbà gbogbo, ń şişẹ̀ lórí ohun tí a ti kọ̀ tẹ̀lẹ̀ — ó ń dín kù, ó ń fún pọ̀, ó ń mú nńkan kan kúrò tí ó wà kí a tó şe ipinnu náà. Gígé ọ̀şişẹ̀, gígé itọ́jú, gígé iwádíí: gbogbo wọn jẹ̀ írísí یشه kan náà, ti mímú ara kan fúyẹ̀ tí, títi di یشهjú kan şájájú, ń ru iwọn yẹn fún idí kan pátó — kódà bí idí yẹn, ní یشهjú ìgékúró, bá dẹkun şişẹ̀ pàtàkì lójìjì.

Ìdókòwò ni ọ̀nà kejì, èyí tí kò yára tó, èyí tí kò finì lókàn balẹ̀ tó ní ìgbà kúkúró, nítorí ó béèrè gbígba nńkan kan gbọ̀ tí kò tii wà. Dídókòwò tùmọ̀ sí níná owó lónìí fún ànfààní tí yóò dé, bóyá, ní oşù tàbí ọ̀dún — àláfó àkókò yíí gan-an sì ni ó sọ idókòwò di yíyàn tí kò wọ̀pọ̀ nínú àwọn àjọ tí ilù oníşù-mẹ̀ta tí a ti jíròrò nínú àwọn ojú-ewé wònyí ń şàkóso. Èni tí ó ń dókòwò ń ta tẹ̀tẹ̀ lórí ojọ-ọ̀lálẹ̀ fí ẹ̀rí rẹ̀ hàn lèsẹ̀kẹ̀sẹ̀. Èni tí ó ń gé ń mú isinsinyí sunwòn làiní láti dá a láre kojá oşù mẹ̀ta tí a wà. Kì í şe iyàlẹ̀nu pé, tí a bá fúnni ní ànfààní láti yàn, ọ̀nà kejì ni a ń yàn lópòlópò ju èkíní lọ.

Sùgbón níbí ni oríta tí ó şe ipinnu jù lọ nínú gbogbo iwé náà wà: ilé-یشه tí ó ń gé ohun tí ó nílò láti jẹ̀ kí idí ipilẹ̀ rẹ̀ wà láàyè — àwọn èniyàn tí ó rántí rẹ̀, dídára tí ó dúró fún un, àkókò tí a nílò láti şe nńkan dáadáa — ń yan iwàláàyè nónbà ju iwàláàyè itumọ̀ lọ. Ilé-یشه tí ó ń dókòwò sínú itumọ̀ kan náà yẹn, kódà nígbà tí ó bá nání, kódà nígbà tí ojà kò bá san èrè fún un lèsẹ̀kẹ̀sẹ̀, ń şe ohun kan soşo tí ó ń jẹ̀ kí àjọ kan wà láàyè kojá ètò ara rẹ̀: ó ń bọ̀ ohun tí a bí i fún, kì í şe ohun tí ó ń jẹ̀ kí یشهrò rẹ̀ dọgba ní ìgbà kúkúró nikan.

Kì í şe gbogbo ìgékúró ni iwà-ọ̀dàlẹ̀, kì í sì í şe gbogbo idókòwò ni یشه ìgbàgbọ̀ tí ó yẹ. Àwọn ìgékúró tí ó pọn dandan wà, tí ó ń mú ohun tí ó ti di àşejù nikan kúrò. Àwọn idókòwò ifişòfò sì wà, tí a şe fún asán tàbí fún àşà ìgbà náà, láisí isopọ̀ gidì pẹ̀lú ètè ipilẹ̀. Iyàtò náà kò sí nínú ọ̀rọ̀ —

ìgékúró tábí ìdókòwò — sùgbón nínú ibèèrè kan tí àwọn ipàdé diẹ n bèèrè ní tòótó kí wọn tó fowó sí ipinnu: ẹ́ ńrìn olú-owó yíi ń mú wa súnmò, tábí ń mú wa jìnnà sí, idí tí a fí bí ilé-ìṣẹ́ yíi? Ènì tí ó ti wo àwọn ilé-ìṣẹ́ tí ó tó tí wọn ń gè tí wọn sì ń dókòwò bí ọdún tí ń lọ mò pé ibèèrè yíi, bí ó ti rọrùn tó bèẹ̀ ni kò rọrùn láti gbọ̀, níye ju ìṣàyèwò ìṣúná èyíkéyí tí a kọ̀ láti yera fún un lọ.

Ìwé Ìṣirò Owó àti Àṣìṣe

Ìwé ìṣirò owó máa ń fí ara rẹ̀ hàn nígbà gbogbo pèlú àṣe ìwé iparí: nónbà tí a ti pa dé, tí a ti yèwò, tí àwọn olùṣàyèwò owó láti ọ̀de tí fí ibuwólù wọn jẹ́rìí sí bí idánìlójú ipéye. Òun ni ìwé tí ilé-ìṣẹ́ ń fí han ayé bí èrì ikeyìn tí idúróṣinṣin ara rẹ̀ — fún idí èyí gan-an, àwọn diẹ̀ ló ń dúró láti bèèrè iye yíyàn, ifojúbù, àti nígbà miiran àṣìṣe tí ó farapamọ̀ nísàlẹ̀ ipéye tí ó hàn yẹn, tí ibuwólù olùṣàyèwò kankan kò lè mú kúró pátápátá láé.

Ìwé ìṣirò owó kì í ṣe òtító mímọ̀ láé. Ìtumọ̀ ni — tí ó bófin mu, tí a ṣàkóso, sùgbón ìtumọ̀ síbẹ̀ — tí àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ tí kì í sáà ní iye tòótó láti fún wọn. Iye wo ni àmì-ọjà tí a kọ̀ fún ọgbọn ọdún tó? Iye wo ni ibáṣepọ̀ pèlú oníbààrà olóòótó tó, èyí tí ó lè parí lola tábí tí ó lè wà títí láé? Ìgbésí ayé iwúlò mélòó ni èrọ kan ní ní tòótó, mélòó nínú ifojúbù yẹn sì ni àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ tí ó bọgbón mu dípò ifẹ́-ọkàn tí a wò ní aṣọ̀ ìṣirò? Gbogbo ìwé ìṣirò owó kún fún nónbà tí ó dàbí òtító tí ó sì jẹ́, ní kókó, idájọ̀ — tí a ṣe pèlú èrò rere, fẹ́rẹ́ nígbà gbogbo, sùgbón idájọ̀ síbẹ̀, tí ó ní ààlà àṣìṣe kan tí ìwé iparí kò fí hàn ní gbangba láé.

Léyìn nàà àwọn àṣìṣe gidi wà, irú èyí tí ó ń ṣẹ̀lẹ̀ kódà nínú àwọn àjọ̀ olóòótó jù lọ: ìwé owó tí a kọ̀ sílẹ̀ ní àkókò tí kò tònà, ináwó tí a pín sí àkọlẹ̀ tí kò tònà, owó ipamọ̀ tí a ṣíró lórí èrò kan tí yóò jẹ́, ní osù diẹ̀ léyìn nàà, àṣìṣe. Ètò ìṣirò owó ti kọ̀, bí àkókò ti ń lọ, àwọn èrọ olóye láti dín àwọn àṣìṣe wònyí kù — àyèwò èlẹ̀mẹ̀jì, àyèwò òmìnira, àwọn ilànà ìṣirò tí ń pọ̀ sí i ní kíkún — sùgbón kò sí ètò, bí ó ti wù kí ó já fáfá tó, tí ó mú

ànfààní kùrò pátápátá pé nónbà tí a tè jáde kò bá òtító tí ó yẹ kí ó dúró fún mu ní pípé.

Ìyàtò iwà nlá kan wà, tí ẹnì tí ń wo iwé ìsìrò owó láti òde sáà maa ń gbójú fò, láàárín àṣìṣe olóòótó àti àmòòmò ṣe mágómágó. Àṣìṣe olóòótó ń bí láti inú dídíjù wíwọn àjọ aláàyè pẹ̀lú irinṣẹ̀ tí, nítorí dandan, gbódò mú nńkan rọ̀rùn. Mágómágó ń bí dípò bèẹ̀ láti inú yíyàn: pípinnu láti jẹ́ kí àwọn nónbà sọ nńkan kan tí àwọn òtító, fúnra wọn, kì yóò sọ. Méjèjì ń mú iwé ìsìrò owó jáde tí ó yapa kùrò lára òtító. Ọ̀kan ṣoṣo nínú méjèjì ni iwà-òdàlẹ̀.

Ẹ̀ni tí ó ti kà tí ó sì ti kọ́ iwé ìsìrò owó fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún mò pé nónbà ikẹyìn, bí a ti wù kí a jẹ́rì sí i tó, bí ó ti wù kí ó finì lókàn balẹ̀ tó nínú ipéye ẹ̀lẹ́yọ-ídá-mẹ̀jì rẹ̀, maa ń jẹ́ itàn nígbà gbogbo — tí ó péye bí ó ti ṣeṣe tó, ṣùgbọn itàn síbẹ̀ tí àwọn ènìyàn kọ́, pẹ̀lú ifojúbù, idájọ́, àti nígbà miiran àṣìṣe tí gbogbo itàn ènìyàn ń gbé lọ láìṣeé yera fún. Gbígbékẹ̀lé iwé ìsìrò owó ní afọ́jú, bí ẹnì pé àwòrán òtító aláìṣeḡbẹ̀ ni, tùmọ̀ sí gbígbaḡbẹ̀ pé lẹ́yìn gbogbo nónbà ẹnì kan maa ń wà nígbà gbogbo tí ó ní láti pinnu bí a ó ṣe kà á — ẹnì tí ó bá sì ń pinnu bí a ó ṣe ka nńkan kan, kòdà pẹ̀lú èrò rere pátápátá, tí ń yàn tẹ̀lẹ̀, ní iwọn kan, òtító wo ni oun yóò fí hàn.

Àwọn Olùṣàyèwò Láti Òde

Olùṣàyèwò láti òde ń gbé lórí ilé́rì kan pàtó: láti wo ilé-ìṣẹ́ kan láti òde, láìní ifẹ́ ẹnì tí ó ń ṣìṣe nínú rẹ̀, kí ó sì sọ fún ọjà iye tí ó tó ní tòótó. Ẹ̀ni tí a ṣe láti ṣe idánílọ́jú àìṣeḡbẹ̀ ni — ẹnì kan tí kò ní nńkan kan láti pàdánù nípa síṣọ̀ òtító, nítorí owó kan ṣoṣo tí ó ní ni igbékẹ̀lé idájọ́ tirẹ̀. Ṣùgbọn àláfọ́ yìí, tí ó yẹ kí ó jẹ́ agbára rẹ̀, tún ni ààlà tí ó jinlẹ̀ jù lọ nínú ìṣe rẹ̀: olùṣàyèwò maa ń dá nńkan kan lẹ́jọ́ láti òde nígbà gbogbo tí a lè mò ní tòótó láti inú nikan.

Olùṣàyèwò ń ka iwé ìsìrò owó, ó ń tẹ́tí sí àwọn ipádé orí fòònù oníṣù-méta, ó ń fí àwọn àmì-iwọn wé ti àwọn orogun, ó ń kọ́ àwọn àwòṣe àṣotẹ̀lẹ̀ tí ó dá lórí ohun tí a lè wọn tí ó sì wà ní gbangba. Gbogbo èyí ń

mú idájó kan jáde tí ó lágbára ní ọ̀nà ìmò-ẹ̀rọ, tí a lè gbèjà, tí ó sáà maa n wúlò. Sùgbón kò lè mú ohun kan soṣo tí iwé yìí n bá a lọ láti wá lórí gbogbo ojú-ewé láa: bóyá ilé-iṣẹ yẹn sì jẹ olóòótó sí idí tí a fí bí i. Kò sí àwòṣe iṣúná tí ó ní àpótí fún ibéèrè yìí. Kò sí olùṣàyèwò, bí ó ti wù kí ó mọṣẹ tó, tí ó lè rí láti ọ̀de bóyá ifẹ-inú ipilẹ ilé-iṣẹ kan sì wà láàyè, tàbí bóyá ètò òfifò nikan ló kù, tí ó sì n mú àwọn nọ́nbà tí ó ṣeé gbà jáde.

Èyí n dá àdiítú tí kò pariwo kan sílẹ: idájó olùṣàyèwò, gan-an nítorí pé a kó ọ lè ohun tí a lè wọn nikan, maa n parí sí fífún ilàà tí iwé yìí n bá jiyàn lágbára gan-an. Bí ohun kan soṣo tí ó ṣe pàtàkì nínú ṣíṣàyèwò ilé-iṣẹ bá jẹ owó tí ó wólé, èrè, idàgbàsókè oníṣù-méta, nígbà náà gbogbo ilé-iṣẹ — olóòótó tàbí aláìṣòótó sí ipilẹṣẹ ara rẹ — ni a ó dá lẹ́jọ bakan náà, pèlú irinṣẹ kan náà, lórí ipilẹ àwọn nọ́nbà kan náà. Olùṣàyèwò, láimọ̀mọ̀, n kó gbogbo ojà láti wo ohun tí àwòṣe rẹ lè wọn nikan, kí ó sì fọ́jú pa gbogbo ohun tí ó yọ kúrò nínú àwòṣe rẹ — èyí tí ó jẹ, fẹ̀rẹ́ nígbà gbogbo, apá tí ó jẹ ti ènìyàn jù lọ tí ó sì jẹ ọ̀títọ̀ jù lọ nínú ilé-iṣẹ.

Ìṣesí mǐràn tún wà, tí a kò sọ tó sùgbón tí ó jẹ gidi bakan náà: olùṣàyèwò kí i jẹ aláìṣẹ̀gbè pátápátá bí iṣẹ rẹ ti fẹ́ kí o gbàgbọ́ láa. Ó sáà maa n ṣíṣẹ́ fún àwọn ilé-iṣẹ́ tí ó ní ibàṣepọ̀ owò pèlú àwọn ilé-iṣẹ́ kan náà tí ó n ṣà yèwò, ó n gba ànfààní pàtàkì sí iṣofúnni ní pàṣipààrọ̀ fún iròyìn tí ó dára sí i, ó n kó orúkọ iṣẹ́ rẹ lè àwọn àṣotélẹ́ tí, bí wọn bá kùnà lópọ̀ igbà jù, yóò ná an ní igbékẹ̀lẹ̀ àti iṣẹ́-ayé. Idájó rẹ, bí ó ti wù kí ó le koko tó ní ọ̀nà ìmò-ẹ̀rọ, maa n bí nínú ètò iwúrí kan nígbà gbogbo tí kò yàtò pátápátá sí ohun tí ó n dá lẹ́jọ.

Eni tí ó ti wo àwọn ilé-iṣẹ́ tí a n ṣà yèwò láti ọ̀de fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún — nígbà mǐràn tí a yín láìtọ̀, nígbà mǐràn tí a jẹ nìyà láìtọ̀ — mò pé idájó àwọn olùṣàyèwò, bí ó ti wù kí ó ní ipa tó lórí iye ipín ní igbà kúkúru, kò ní ọ̀rọ̀ ikeyin lórí ọ̀títọ̀ jíjìn àjọ kan rí. Ilé-iṣẹ́ kan lè gba àwọn àyèwò tí ó kún fún itara jù lọ nígbà tí ó ti pàdánù, nínú ara rẹ, idí tí a fí bí i. Ilé-iṣẹ́ kan sì lè gba àwọn àyèwò tí kò gbóná tàbí tí ó kún fún iyemèjì nígbà tí ó n jẹ,

nínú kókó kan tí àwòṣe ịsúná kankan kò lè wọn, olóòótó sí ara rẹ pátápátá.

Ojà Ìpín àti Àwọn Ìpín

Ojà ìpín bí láti inú èrò kan tí ó rọrùn tí ó sì fẹrẹ́ jẹ ọlọlá: fifún ẹníkẹni láàyè, kì í ẹ àwọn olùdásílẹ̀ tàbí olówó-ìfowópamọ̀ diẹ nikan, láti ni apá kẹkẹrẹ kan nínú òwò kan kí ó sì pín nínú àyànmọ̀ rẹ. Ìpín, ní ipilẹ̀ṣẹ̀, yẹ kí ó jẹ èyí — ẹnu-òná ịjọba-tiwa-n-tiwa sínú níní ịṣẹ kan tí kì bá tí ẹ sílẹ̀ fún ẹni tí kò ní olú-owó àti ibáṣepọ̀ tẹlẹ̀. Ríra ìpín tùmọ̀ sí, ní èrò, dídí alábaápín nínú èrò-ọkàn ipilẹ̀ kan, bí ipín ẹni tí wù kí ó kéré tó.

Şùgbọ́n ojà ìpín, bí àkókò tí ń lọ, dẹkun jíjẹ èyí nikan. Ó tún di, bóyá ju gbogbo rẹ lọ, ojà fúnra rẹ — ibi tí a ń ra tí a sì ń ta àwọn ipín kì í ẹ nítorí ifẹ̀ láti kópa nínú òwò kan, şùgbọ́n fún ịṣirò iye tí iwé yẹn yóò tó ní wákàtí kan, ojọ kan, ọ̀sẹ kan sí ị̀sinsinyí. Ìpín kan náà tí ó dúró fún ipín gidi nínú ilé-ìṣẹ̀ ị̀ṣelọ̀pọ̀, nínú ojà, nínú egbeegbeṛún ènìyàn tí ń lọ síṣẹ̀ ní gbogbo òwúrọ̀ fún ídí kan pátó, di àmì kan tí ń gòkè tí ó sì ń sọkalẹ̀, tí àwọn ị̀lànà kònpùtá ń kà, tí wọn kò mò, tí wọn kò sì nílò láti mò, ohun tí ilé-ìṣẹ̀ yẹn ń ẹ ní tòótọ̀ tàbí ídí tí a fí bí i.

Ìyapa yìí bóyá ni ó ga jù lọ nínú gbogbo iwé náà: iye owó ipín kan, ní ị̀ṣẹ́jú èyíkéyí, lè fẹrẹ́ má ní ibáṣepọ̀ kankan pẹ̀lú ilera gidi ilé-ìṣẹ̀ tí ó dúró fún. Ó lè gòkè nítorí àhesọ, ikéde, ị̀rìn gbogbogbò ojà tí kò ní í ẹ pẹ̀lú òwò pátó yẹn rára. Ó lè sọkalẹ̀ nítorí àṣọtẹ̀lẹ̀ tí ó kùnà ní ị̀dà-ọgọ̀rùn-ún diẹ, kòdà nígbà tí a ń bá a lọ láti ẹ ojà pẹ̀lú ị̀ṣọra kan náà bí tí tẹlẹ̀. Ojà ipín ń wọn ị̀rẹ̀tí àjùmọ̀ni, kì í ẹ kókó — àláfó yìí gan-an sì ni ó sọ ipín tí a ń ra tí a sì ń tà di nńkan m̀íran, nígbà m̀íran ọ̀dikejì, tí ilé-ìṣẹ̀ gidi tí ó dúró lẹyìn rẹ.

Ẹni tí ó ní àwọn ipín tí a rà ní ojà sába máa ń gbé àláfó yìí láìkíyèsí rẹ: ó gbàgbọ̀ pé ọ̀un ni apá kan nínú ilé-ìṣẹ̀, ní ọ̀nà kan ọ̀títọ̀ ni — şùgbọ́n ní ọ̀nà tí ó ẹ kedere jù, iwé-ídókòwò kan ni ó ní tí iye rẹ dá lóri ojà tí a fí ị̀rẹ̀tí ẹ, kì í ẹ lóri ị̀ṣòtítọ̀ ojoojúmọ̀ ẹni tí ó ń şıṣẹ̀ nínú àjọ yẹn sí ídí tí a fí

bí i. Onípín ojà ipín, láidàbí olùdásilẹ̀, fẹ̀rẹ̀ kò rí ilé-iṣẹ̀ ṣẹ̀lọ̀pọ̀ rí, kò bọ ọ̀wọ̀ ẹ̀ni tí ó ń ṣe ojà rí, kò ní ìmọ̀lára iwọn gidi ipinnu kan tí a ṣe ní oṣù mèta ṣáájú rí. Ó ra nọ́nbà kan tí ń gòkè tí ó sì ń sọkalẹ̀, ní irètí pé yóò gòkè ju bí yóò ṣe sọkalẹ̀ lọ.

Níbi ni àyíká ti pa dé lóri gbogbo ohun tí iwé yìi ti sọ títí di báyií: láti ojà tí a bí láti inú èrò-ọkàn, dé ipín tí a ń rà tí a sì ń tà ní ṣẹ́jú-àáyá diẹ̀ láti ọ̀wọ̀ ẹ̀ni kan tí kò mọ̀ nńkan kan nípa èrò-ọkàn yẹn. Ojà ipín kó ni ó jẹ̀bi iyapa yìi — dígí olóòótó jù lọ ní lásán ti bí itumọ̀ ipilẹ̀ ilé-iṣẹ̀ ṣe lè rọ̀, ní gbogbo ipele ẹ̀wọ̀n, igbésẹ̀ lẹ́yìn igbésẹ̀, títí yóò fi di nọ́nbà tí ń mì síwá-séyìn, tí ọ̀pọ̀ mǐlìọ̀nù ẹ̀niyàn ń kà tí wọ̀n kò béèrè rí, tí wọ̀n kò sì ní béèrè láé bóyá, یدی tí ilé-iṣẹ̀ yẹn fi wà ní tòótó.

Ohun Tí Àwọ̀n Onípín Kò Mọ̀

Àláfọ kan wà tí iròyìn ọ̀dọ̀dún kankan, ipadé onípín kankan, ipadé orí fòonù oníṣù-méta kankan kò dí ní tòótó rí: àláfọ láàárín ohun tí onípín ń kà nípa ilé-iṣẹ̀ kan àti ohun tí ilé-iṣẹ̀ yẹn jẹ̀ ní tòótó, lójoojúmọ̀, fún ẹ̀ni tí ó ń ṣiṣẹ̀ nínú rẹ̀.

Onípín fẹ̀rẹ̀ kí í mọ̀ orúkọ ẹ̀ni tí ó yanjú ṣòro pàtàkì kan ní iròlẹ̀ ọ̀jọ̀ Ètì, láìsì ẹ̀ni tí ó béèrè ní gbangba, nítorí ó kàn ní ìmọ̀lára pé ṣòro yẹn niló ojútúú. Kò mọ̀ iye igbà tí a pa ilé rí tí a ṣe fún oníbààrà mọ̀ ní iye owó ẹ̀niyàn tí èrè ṣẹ̀ kankan kò sọ rí. Kò mọ̀ iwọn gidi tí alábòójútó àárín ń ru lójoojúmọ̀, tí ó wà láàárín ọ̀nà kan tí a pinnu níbòmíràn àti àwọ̀n ẹ̀niyàn tí ó gbọ̀dọ̀ tùmọ̀ ọ̀nà yẹn sí làálàá ojúlówó. Gbogbo èyí wà, ó ń ṣẹ̀lẹ̀, ó ń kọ̀ iye gidi ilé-iṣẹ̀ ní idákẹ́jẹ́ — sùgbọ̀n kò farahàn rí lóri àwòrán ifihàn kankan tí a fí hàn án.

Onípín sáà maa ń jẹ̀ ẹ̀ni tí kò mọ̀ bóyá ojà tí ilé-iṣẹ̀ ń tà sì jẹ̀ olóòótó sí èrò-ọkàn tí ó bí i, tàbí bóyá ó ti di ohun tí a ń ṣe jáde léraléra lásán láti dá è̀to kan láre tí ó gbọ̀dọ̀ maa bá a lọ láti wà. Kò mọ̀ bóyá ṣàkóso, nígbà tí ó bá ń gé tàbí tí ó ń dókòwò, ń ṣe é láti sin یدی ipilẹ̀ tàbí láti jẹ̀ kí nọ́nbà oníṣù-méta jáde dáadáa nikan. Kò mọ̀ iye igbékẹ̀lẹ̀ tí aṣojú kó ní agbègbè,

iye ifokànsin aláilóhùn òsìṣẹ̀ ìpele ìsàlẹ̀, iye ìṣòtító oníbààrà tí ó lè yàn nìbòmíràn, tí ó ń gbé ilé nàà dúró ní tòótó, èyí tí ó ń rí iye rẹ̀ tí a ṣàkópò nínú iye ipín tí ń gòkè tàbí tí ń sòkalẹ̀.

Àìmò yìí fẹ̀rẹ̀ kì í ṣe ẹ̀bi ara ẹ̀ni láé. Àbájáde tí a kò lè yẹra fún ni ti ètò kan tí a kò, ìgbésẹ̀ lẹ̀yìn ìgbésẹ̀ — láti ojà dé iwé-ẹ̀rì ihùmò, láti ìṣàkóso dé àwọn ìpele, láti iwé ìṣirò owó dé àwọn olùṣàyèwò, láti ojà ipín dé àwọn ipín — láti tùmò òtító èniyàn kan tí ó díjù, tí a fì èniyàn àti èrò-òkàn ṣe, sí nònba tí a lè kà ní ìṣẹ́jú-àáyá díẹ̀. Gbogbo ìgbésẹ̀ nínú ẹ̀wọn yìí ti mú nnkan òtító kan kúrò láti fì nnkan tí a lè wọn kún un. Onípín, ní òpín ẹ̀wọn, ń gba òrùka ikeyìn nikan: iye owó, pínpin èrè, èrè-padà — fẹ̀rẹ̀ láìrì gbogbo ohun tí a fì silẹ̀ séyìn láti jẹ́ kí ó dé lònà tí ó rorùn bẹ̀e rí.

A kọ iwé yìí gan-an fún àláfó yìí. Kì í ṣe láti fẹ̀sùn kan onípín pé kò mò — kò lè mò, kò sí ẹ̀ni tí ó fì hàn án ní ọ̀nà yìí rí. Sùgbón láti fún un, bóyá fún ìgbà àkókò, ní ànfààni láti rí gbogbo ẹ̀wọn tí ó wà lẹ̀yìn nònba tí ó ní: ojà, ilé-ìṣẹ̀ ìṣelópò, aṣojú, òsìṣẹ̀, alábòójútó àárín, olùdarí, iwé ìṣirò owó, olùṣàyèwò, iye ipín. Àti, ní rírí gbogbo rẹ̀ papọ̀, láti béèrè níkeyìn ibéèrè tí iròyìn kankan kò bi í rí: ṣé nnkan yìí tí mo ni apá kan nínú rẹ̀ ṣì wà fún idí tí a fì bí i — àbí mo kàn ni, láìmò, òjìjì èrò-òkàn kan tí ẹ̀lòmíràn, tipẹ̀tipẹ̀ ṣáájú mi, fẹ̀ ní tòótó?

Ríra àti Títà Ilé-ìṣẹ̀

Ìṣẹ́jú kan wà, nínú ìgbésí ayé òpòlòpò ilé-ìṣẹ̀, nígbà tí èrò-òkàn ipilẹ̀ kì í kú nítòrí ibàjẹ̀ lóra sùgbón nítòrí ìṣe kan pátó, tí a fowó sí ní ojò kan gan-an: a ra ilé-ìṣẹ̀ nàà, tàbí a tà á. Ní ìṣẹ́jú yẹn, ohun tí a bí láti inú ifẹ̀-inú èniyàn ń kojá láti ọ̀wọ̀ dé ọ̀wọ̀ bí ohun èlò — tí a díyelé, tí a fì owó lé, tí a dúnàádùrà — láti ojò yẹn sì jẹ́ ti ẹ̀ni kan tí, fẹ̀rẹ̀ nígbà gbogbo, kò sí nìbẹ̀ nígbà tí ifẹ̀-inú yẹn kókò pinnu pé nnkan yẹn gbòdò wà.

Ríra ilé-ìṣẹ̀ ni a máa ń sọ nígbà gbogbo ní èdè ìṣòkan agbára, idàgbàsókè, ànfààni àjùmọ̀ni. Ìkédé méjì fún àwọn akòròyìn, ẹ̀rín méjì nínú àwòrán

àṣẹ, ikéde tí ó ń sòrò nípa iran tí ó bá ara wọn mu àti ojò-ọlẹ tí ó lágbára jù papọ̀. Sùgbón lẹyin èdè ẹlẹwà yìí ni òtító kan tí ó rọrùn jù, tí ó le jù fẹrẹ́ máa ń farapamọ́ nígbà gbogbo: ẹnì kan pinnu pé iye owó tí a fí lẹ́ iye ju itẹ́síwájú ohun tí ó ń tà lọ. Èyí kì í ṣe iwà-òdàlẹ́ dandan — nígbà miiran ogbón ni, nígbà miiran dandan, nígbà miiran ọ̀nà kan soṣo láti gba ohun tí kì bá ti pòórà pátápátá là. Sùgbón ó jẹ́, ní gbogbo ọ̀ràn, ifilélọ̀wọ́: ifẹ́-inú ipilẹ́ ń kojá láti ọ̀dọ́ ẹnì tí ó bí i sọ̀dọ́ ẹnì tí, ní ọ̀pọ́ igbà, ń rà á nikan fún iye tí ó lè fà jáde nínú rẹ́.

Eni tí ó ra ilé-iṣẹ́ kan fẹrẹ́ máa ń ra ojà, àmì-ojà, àwọn oníbààrà, àwọn ilé-iṣẹ́ iṣelọ̀pọ́, àwọn iwé-ẹrì ihùnmọ́ nígbà gbogbo. Sùgbón kò lè rà, pẹ̀lú àdéhùn kankan bí ó ti wù kí ó kún tó, idí ipilẹ́ tí a fí bí nìkan yẹn. Idí yẹn, bí àwọn tí ó dúró nínú àjọ lẹyin ríra náà kò bá fí ìmọ́ dààbò bò ó, kàn ń fò lọ — kì í ṣe nítorí ikà ẹnì tí ó rà á, sùgbón nítorí kò sí iwé ọ̀fin tí ó lè fí irántí kan lé ẹ̀lómíràn lọ̀wọ́, èyí tí ó ń gbé nínú àwọn ènìyàn tí wọn gbé e láyẹ́ fúnra wọn nikan.

Èyí ni iṣẹ́jú tí iyàtò láàárín ilé-iṣẹ́-bí-ara àti ilé-iṣẹ́-bí-ẹ̀mí, tí a ti ń sòrò nípa rẹ́ láti ipilẹ́ iwé yìí, ti hàn kedere jù lọ. Ara ń tà ní iròrùn: ó ní iye ojà, ilọ̀po èrè, àyèwò kíkún tí ó ń wọn ọ̀n ní gbogbo kúlẹ́kúlẹ́. Ẹ̀mí, bí ó bá ṣì wà, kò farahàn nínú ikankan nínú àwọn idíyelé wònyí — fún idí èyí gan-an, ní ọ̀pọ́ igbà jù, a kì í tilẹ́ wá a kì a tó fọ̀wọ́ sí i. A ń ra ara, ní irètí pé ẹ̀mí yóò dúró nítorí àṣà. Sùgbón ẹ̀mí, fẹrẹ́ nígbà gbogbo, ń dúró níwọn igbà tí àwọn ènìyàn tí ó gbé e bá dúró nikan — ríra ilé-iṣẹ́, nípa iwà rẹ́ gan-an, sì máa ń rọ̀pọ́ àwọn ènìyàn wònyẹn gan-an pẹ̀lú àwọn miiran tí ó bá olówó tuntun mu jù.

Eni tí ó ti la ríra ilé-iṣẹ́ kojá láti inú — kì í ṣe kíkà nípa rẹ́ nínú iwé iròyìn, sùgbón níní ìmọ̀lára rẹ́ nínú àwọn ọ̀dèdè, ní ojú àwọn ẹ̀lẹgbé, nínú idákẹ́jẹ́ ọ̀jìjì ẹnì kan tí kò mọ́ ẹnì tí ó ń jábọ́ fún ní tòótọ́ mọ́ — mọ́ pé ojò ibuwólù kì í ṣe ojò tí ó le jù lọ láé. Ojò tí ó le jù lọ ń dé lẹyin náà, lóra, nígbà tí o bá rí i pé ojà ti dúró bákan náà, àmì-ojà náà, àwọn oníbààrà pẹ̀lú — sùgbón idí tí a fí bí gbogbo rẹ́ láti ibèrẹ́, iyen kò dúró. Ó

lọ pẹlú ẹni tí ó rántí rẹ, kò sì sí àdéhùn ríra ilé-iṣẹ́ tí ó kà á sí apá kan nínú idúnàádúrà rí.

Pátákó Títà

Pátákó títà ń padé pẹlú ilù tí ó fẹrẹ́ jẹ́ ti isin — lósòòsè, lósoosù, ní oṣù mēta-mēta — yí ohun ìjosin kan soṣo ká: nónbà títà. Òun ni yàrá tí gbogbo ilé-iṣẹ́, ní èrò, ń kórajọ sí ẹrí rẹ́ tí ó ẹ kedere jù lọ: iye tí a tà, iye tí a ó tà, ohun tí a gbódò ẹ látí jẹ́ kí nónbà yẹn gòkè kí ipadé tí ó kàn tó dé.

Nínú yàrá yíi, èdè yí padà ní ifiwéra pẹlú gbogbo apá ilé-iṣẹ́ miiran tí a ti so títí di báyi. A kò sòrò nípa èrò-ọkàn ipilẹ́ mọ, nípa idí tí a fi bí ojà, nípa ifẹ́-inú tí ó fún ohun gbogbo miiran ní iyè. A ń sòrò nípa àwọn títà tí ń bọ, nípa àsọtẹ́lẹ́, nípa àlàfo látí dí, nípa agbègbè látí bọ, nípa àwọn oníbààrà látí parí pẹlú wọn kí oṣù tó parí. Èdè aláṣeyọ́rì ní, tààrà, tí ó fẹrẹ́ jẹ́ ti ológun nínú kíakíá rẹ́ — fún èyí gan-an, ó lè jẹ́ kí àwọn ènìyàn gbàgbé, ipadé lẹyin ipadé, pé lẹyin gbogbo nónbà tí a jíròrò ní àwọn aṣojú gidi wà, àwọn ọ̀sìṣẹ́ gidi, àwọn oníbààrà gidi, ọ̀kọ̀ọkan pẹlú itàn tirẹ́ tí pátákó nàà ń dín kù, nítorí dandan iṣẹ́, sí ilà kan nínú tábilì.

Pátákó títà ń gbé lábẹ́ ifún pá kan pátó: òun ni ibi tí ilérí tí a ẹ fún àwọn onípín, tí a jíròrò nínú àwọn ètò tí a ẹ ní òkè, gbódò yí padà sí iṣe ojúlówó ní agbègbè, nígbà púpọ́ ní àkókò tí ó kéré gidigidi ju bí ọ̀títọ́ ojà ibá ti gbà láàyè lọ. Bí oṣù mēta tí ó kọjá bá ẹ̀lérí idàgbàsókè idá-mẹwáá nínú ọ̀górùn-ún, pátákó títà kò ní ànfààní látí bèèrè bóyá idá-mẹwáá yẹn bọgbón mu: ó gbódò wá ọ̀nà látí ẹ é, ohunkóhun tí ó bá gbà — àwọn ìgbéláruge tuntun, ifún pá lóri àwọn aṣojú, ẹ̀dínwó tí ó ń jẹ́ èrè run, títí àwọn oníbààrà tí bóyá kò tii ẹ́tán látí rà tó bèẹ́.

Èyí ń dá iyidà tí kò pariwo kan sílẹ́ tí àwọn diẹ́ nínú yàrá ń dá mọ́ ní gbangba: pátákó títà dẹkun bíbèèrè diẹ́diẹ́ ohun tí ojà nílò ní tòótọ́, ó sì bèrẹ́ sí í bèèrè nikan bí a ẹ lè dé nónbà tí a ti ẹ̀lérí níbòmíran. Ọ̀nà ibèèrè yí padà — o kò ta ohun tí a nílò mọ́, o ń wá ẹni tí ó lè ra ohun tí a

ti pinnu pé a ó tà pèlú idààmú. Èrọ kan náà ni èyí tí a ti rí nínú ilé-iṣẹ̀ iṣelọpọ̀ tí ń ṣe ohun tí a ti tà tán, ṣùgbọ́n tí a gbé lọ sí yàrá kan síwájú, sí ibi tí títà yẹn sì jẹ̀ ilé-íṣẹ̀ nikan tí a gbòdò sọ di gidi ní iye owó yòowù.

Eni tí ó ti jókòó nínú àwọn yàrá wònyí fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún — tí ó ń jábò àwọn nọ́nbà, tí ó ń dá àìtò láre, tí ó ń dábaá àwọn ọ̀pá-ìtì tuntun láti dí àlàfo kan tí kò sí ní oṣù tí ó ṣáájú — mò pé pátákó títà, ní ipò rẹ̀ tí ó dára jù lọ, yẹ kí ó jẹ̀ ibi tí ilé-iṣẹ̀ ti ń tẹ̀tí sí ọjà gidi rẹ̀ jù lọ. Àti pé ní ọ̀pọ̀ igbà jù, dípò bẹ̀ẹ̀, ó di ibi tí ilé-iṣẹ̀ ti ń kọ̀ láti tẹ̀ ọjà gidi bá nọ́nbà kan tí a ti pinnu nìbòmíràn, kí ẹnìkẹ̀ni tò ṣàniyàn láti bèèrè lówọ̀ ọjà fúnra rẹ̀ ohun tí ó fẹ̀ ní tòótọ̀.

Ibi Tí Kò Sí Ìpadàbò

Ìṣẹ́jú kan wà, nínú gbogbo ilé-iṣẹ̀ tí ń pàdànù idí ipilẹ̀ rẹ̀ dièdiè, tí kàlẹ̀ndà kankan kò sàmì sí tí iwé kankan kò kọ̀ sílẹ̀ — síbẹ̀ ó wà, ó péye bí ọ̀jọ̀-òṣù, kòdà bí ẹnìkẹ̀ni kò bá dá a mò nígbà tí ó ń ṣelẹ̀. Òun ni ìṣẹ́jú tí ètò dẹkun lílẹ̀ padà sẹyin. Kí í ṣe nítorí pé ẹnìkẹ̀ni pinnu bẹ̀ẹ̀. Nítorí, lásán, kò sí ẹnì tí ó kù mò tí ó rántí dáadàa tò ọ̀nà tí ó ti bèrẹ̀.

Títí di ibẹ̀, gbogbo iyapa sì ṣeé dá padà. A lè tún igékúrú tí kò tọ̀nà ṣe. Ìṣàkóso tí ó ti ọ̀nà lè jẹ̀ ipè padà láti ọ̀wọ̀ ẹnì tí ó sì rántí. Ọjà tí a yí dà lè padà, pèlú ifẹ̀-inú tí ó tó, sí èrò-ọkàn ipilẹ̀ rẹ̀. Níwọn igbà tí ó bá wà, nìbì kan nínú àjọ, kòdà èniyàn kan ṣoṣo tí ó ń gbé irántí idí náà láàyè — olùdásílẹ̀ tí ó sì wà, ọ̀ṣiṣẹ̀ àtíjọ, kòdà oníbàára olóòótọ̀ tí ó rántí bí ó ti máa ń rí — ọ̀nà ipadàbò sì sí sílẹ̀, bí ó ti wù kí ó toóró tó.

Ibi tí kò sí ipadàbò ń dé nígbà tí èniyàn ikeyin yẹn bá lọ, tí kò sì sí ẹnì tí ó gba irántí kan náà yẹn lówọ̀ rẹ̀ kí ó tó lọ. Ó ń dé nígbà tí olùdarí ikeyin tí ó mò olùdásílẹ̀ bá fẹ̀yinti láisọ fún àwọn tí ó kù idí tí a fì bí ilé-iṣẹ̀ yẹn rí. Ó ń dé nígbà tí ọ̀ṣiṣẹ̀ ikeyin tí ó rántí ọjà àkókó, aláìpé ṣùgbọ́n òtítọ̀, bá fì ààyè sílẹ̀ fún ẹnì kan tí ó mò èyà tí a ti dán tán, tí a ti mú sunwọn tán, tí ó ti jìnnà sí ipilẹ̀sẹ̀ tẹ̀lẹ̀ nikan. Láti ìṣẹ́jú yẹn, ilé-iṣẹ̀ ń bá a lọ láti wà — láti ṣe ọjà, láti tà, láti san pínpin èrè — ṣùgbọ́n ó ti di, títí láé, nìkan m̀íràn.

Ara tí ó ń ńsẹ ní pípé tí ó ti pàdánù, láìşòfò nítorí kò sí ìrántí tí ó kù, èmí tí ó kòkò mú un rìn.

Ìdí niyí tí ìrántí, nínú gbogbo àjọ, kì í ẹe afẹ ìmòlára şùgbòn ààbò tòótó kan şoşo lòdì sí ohun tí kò ẹe yí padà. Ilé-işẹ kan lè fara da ọpọ ọdún àşişe, igékúrú tí kò tònà, işàkóso tí ó jinnà sí ète — ó lè tún ara rẹ ẹ, bí ẹnì kan bá kù láti rántí ọnà. Şùgbòn kò lè yẹ pípàdánù ìrántí ipilẹ rẹ pátápátá. Ní ọjọ yẹn, kódà bí ẹnìkẹni kò bá kéde rẹ, kódà bí a bá ń bá a lọ láti tẹ àwọn nọnbà jade pẹlú déédéé kan náà bí ti tẹlẹ, nńkan kan ti ti pa titi láe.

Eni tí ó ti wo ibi yií tí ó ń súnmo — nínú ilé-işẹ tirẹ, tàbí nínú àwọn mífiran tí ó ń wò láti ọde ní gbogbo ayé rẹ — ń dá àmì kan tí ó rọrùn mò, tí ó fẹrẹ jẹ lásán nínú bí ó ẹe hàn kedere tó: ọjọ tí kò sí ẹnì kankan, nínú yàrà kankan, ní ipele kankan nínú píramídì, tí ó ń beèrè mò idí tí nńkan yií fí wà. Ìdàkéjẹ yẹn, kì í ẹe iwé işirò owó tí ó şòfò, kì í ẹe iye ipín tí ń já lulẹ, ni àmì tòótó pé a ti kojá ibi tí kò sí ipadàbò. Láti ọjọ yẹn lọ, gbogbo ohun tí ilé-işẹ ń ẹe — bí ó ti wù kí ó yorí sí rere tó, bí ó ti wù kí ó mówó wolé tó — yóò jẹ ìrìn àlédúró lásán ti ara kan tí ó dẹkun mímò, ní àkókò diẹ şáájú, idí tí ó fí ń rìn.

Ìwà àti Ọwọ: Ìyàtò Láààrín Àwọn Ilé-işẹ

Àwọn ilé-işẹ wà tí wọn jọ ara wọn nínú àwọn nọnbà wọn tí wọn sì jẹ, ní kókó, ayé méjì tí ó jinnà sí ara wọn. Owó tí ó wolé kan náà, ẹka kan náà, iwọn kan náà lórí iwé — síbẹ ẹnì tí ó bá rìn kojá nínú wọn láti inú, kódà fún ọjọ kan şoşo, ń ní ìmòlára iyàtò kan lẹşẹkẹşẹ tí iwé işirò owó kankan kò lè wọn. Ìyàtò yií ní orúkọ àtijọ kan, tí ó fẹrẹ ti kúrò nínú àşà nínú èdè işàkóso igbàlódé: a ń pè é ní iwà. Írísí rẹ tí kò wọpọ jù lọ, tí ó le jù lọ láti kó tí ó sì rọrùn jù lọ láti pàdánù, ni a ń pè ní ọwọ.

Ìwà ilé-işẹ kì í ẹe àmì-idánimò rẹ, kì í ẹe ohùn ipolówó rẹ, kì í tilẹ ẹe dídára tòótó ọjà rẹ. Ọun ni ọnà tí àjọ yẹn ń gbà bá ohun tí ó lè bá lò láibikítà lò tí ó sì yàn, dípò bẹẹ, láti bá a lò pẹlú işóra. Ọun ni olùpèsè tí a

sanwó fún ní àkókò kódà nígbà tí òfin yóò gba idádúró láàyè. Òun ni oníbaàrà tí a tètí sí ní kíkún kódà nígbà tí èdùn rẹ̀ kì yóò mú títà kankan wá lèsèkèsè. Òun ni kùlèkùlè tí a tójú kódà nígbà tí ẹnìkẹ̀ni, ó seése, kì yóò kiyèsí i láé. Ìwà ń gbé nínú àwọn ipinnu tí àmì-ìwọn kankan kò wọn, tí a se nígbà tí ẹnìkẹ̀ni kò bá ń wò.

Òwò ni ìwà tí ó ti yege nínú idánwò àkókò àti ti ìṣòro. Ilé-ìṣẹ̀ èyíkéyìí lè fi ìwà hàn nígbà tí nṅkan bá ń lọ dáadàa, nígbà tí èrè bá gbòòrò tí inú àwọn oníbaàrà sì dùn. Òwò ni a ń rí nígbà tí nṅkan bá ń lọ ní búburú: nínú bí ilé-ìṣẹ̀ se ń se ìgékúru tí ó pọ̀n dandan, nínú bí ó se ń bá ẹ̀ni tí ó gbòdò kúrò nínú àjò láìjẹ̀ ẹ̀bi rẹ̀ lò, nínú bí ó se ń jẹwò àṣìṣe ara rẹ̀ dípò kí ó fi í pamọ̀ sẹ̀yìn ikéde fún àwọn akòròyìn tí a kọ̀ dáadàa. Òwò ni ìwà tí a pa mó nígbà tí pípá á mó ń nání ní nṅkan gidi — àkókò, owó, ìgbéraga.

Níbi sì ni iyàtò tí ó mú jù lọ láàárín ilé-ìṣẹ̀ méjì tí ó dàbí ẹ̀ni pé wọn dógba ti farahàn: ọ̀kan, lábẹ̀ ifunpá, fi hàn pé òun kọ̀ ìwà òun bí ọ̀dà kun lóri ètò kan tí kò gbé e ró ní tòótọ̀ rí — ọ̀dà nàà, ní ìṣòro gidi àkókò, sì ń bó, tí ó ń fi ilànà oníkùnsínú kan nàà hàn bí ti ètò èyíkéyìí tí ó ń ronú nípá nónbà nikan. Èkejì, lábẹ̀ ifunpá kan nàà, rí i pé òun ní ní tòótọ̀, nínú ipilẹ̀ òun, ìṣòra tí ó dàbí ọ̀ṣọ̀ lásán — ó sì ń pa á mó, kódà nígbà tí ó bá nání, kódà nígbà tí olùṣàyèwò láti ọ̀de kankan kì yóò kà á sí nṅkan kan nínú ìwé ìṣirò owó oṣù mètá nàà.

Ẹ̀ni tí ó ti ṣìṣẹ̀ fún àwọn ilé-ìṣẹ̀ oríṣiríṣi ní gbogbo ìgbésí ayé rẹ̀ kọ̀ láti dá iyàtò yìí mò ní pé ṣáájú kí ó tó rí i tí a kọ̀ ọ̀ sínú ìwé ìṣirò owó. Ó ń ní imọ̀lára rẹ̀ nínú bí a se kí i káàbò ní ọ̀jọ̀ àkókò. Ó ń ní imọ̀lára rẹ̀ nínú bí a se ń bá àṣìṣe tí a se pẹ̀lú èrò rere lò. Ó ń ní imọ̀lára rẹ̀, ju gbogbo rẹ̀ lọ, nínú bí ilé-ìṣẹ̀ se ń hùwà sí ẹ̀ni tí kò ní nṅkan kan mó láti fún un — ọ̀ṣìṣẹ̀ tí ń dàgbà, oníbaàrà tí kì yóò rà mó, olùpèsè tí a fẹ̀ rọ̀pò. Ní àwọn ìṣẹ́jú wònyẹn, nígbà tí ànfààní dẹkun bíbèèrè ìṣòra, ni o ń rí bóyá ilé-ìṣẹ̀ kan ní ọ̀wò ní tòótọ̀, tàbí bóyá ó kàn ní, fún ìgbà diẹ̀, ìwà ifarahàn bí ẹ̀ni tí ó ní in.

Èrè

Èrè báyá ni ọ̀rọ̀ tí a sì lóye jù lọ nínú gbogbo èdè ilé-iṣẹ́ — kì í ṣe nítorí pé ó sọkùnkùn, sùgbọ̀n nítorí pé ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ló ń kà á sí ọ̀pin, nígbà tí ó ti jẹ́ nígbà gbogbo, nínú iwà rẹ̀ tí ó jẹ́ olóòótọ̀ jù lọ, àbájáde lásán.

A kì í bí ilé-iṣẹ́ láti jèrè, gégé bí a kì í ti í bí èniyàn láti mí. Èniyàn ń mí kí ó lè wà láàyè, kì í wà láàyè kí ó lè mí. Èrè ni èémí àjọ kan: ó pọ̀n dandan, ó ṣe kókó fún iye, àìsì rẹ̀ ń mú ikú wá láìpẹ́ — sùgbọ̀n kò sí ẹnì tí ara rẹ̀ dá tí ó ń jí ní òwúrò tí ó ń ronú pé ète ojọ̀ ọ̀un ni láti mí. Èniyàn ń ṣe é nítorí ó ń sin nṣẹ̀kan mǐràn. Ní ojọ̀ tí ilé-iṣẹ́ kan bá bèrẹ̀ sí í wà kí ó lè jèrè, dípò kí ó jèrè kí ó lè máa bá a lọ láti wà, nṣẹ̀kan pàtàkì kan ti yí ara rẹ̀ dà tẹ̀lẹ̀.

Ìyídá yìi fẹ́rẹ́ maa ń sòro láti kíyèsí nígbà tí ó bá ṣẹ̀lẹ̀, nítorí èdè kò yí padà: àwọn èniyàn ń bá a lọ láti sòrò nípa ojà, nípa àwọn oníbààrà, nípa iṣẹ́-àpínfúnni. Sùgbọ̀n àwọn ipinnu, ní idákéjéé, bèrẹ̀ sí í dáhùn sí ibèèrè kan soṣo — ṣé èyí ń mú èrè pọ̀ sí í tàbí ń dín in kù — dípò ibèèrè ipilẹ̀: ṣé èyí sì ń sin ìdì tí a fí bí wa. Èrè, láti àbájáde iṣẹ́ tí a ṣe dáadàa, di ọ̀sùwọ̀n tí ó ń pinnu báyá iṣẹ́ náà yẹ láti ṣe rárá. Nígbà tí ọ̀sùwọ̀n bá sì di ọ̀pin, gbogbo ohun mǐràn — àwọn èniyàn, dídára, àkókò, iṣọra — dẹkun níní iye tirẹ̀ ó sì bèrẹ̀ sí í ní iye tí ó wà lábẹ̀ nìkan: bí ó ṣe ń kọpa tó nínú nọ́nbà ikeyìn.

Síbẹ̀ èrè, tí a bá mú un ní ìrísí rẹ̀ tí ó mọ̀ jù lọ, kì í ṣe ọ̀tá tí iwé yìi ń sòrò nípa rẹ̀ rí. Ilé-iṣẹ́ tí kò jèrè ń kú, pẹ̀lú rẹ̀ sì ni èrò-ọkàn ipilẹ̀ tí ibá fẹ́ maa bá a lọ láti sín ń kú. Èrè olóòótọ̀ — irú èyí tí ojà tí a ṣe dáadàa ń mú jáde, tí a tà ní iye owó tí ó tọ̀, fún àwọn èniyàn tí ó rí iye gidì nínú rẹ̀ — ni ẹ̀rì tí ó ṣe kedere jù lọ pé èrò-ọkàn kan ti rí ọ̀nà láti gbé ara rẹ̀ ró bí àkókò ti ń lọ. Kì í ṣe èbi. Ó jẹ́, nígbà tí ó bá hù láti inú gbòngbò yìi, ó fẹ́rẹ́ jẹ́ ibùkún: idánìlójú pé ṣíṣe ohun tí ó tọ̀ àti wíwà láàyè kì í ṣe ọ̀nà méjì tí ó lòdì sí ara wọ̀n dandan.

Ìyàtò láàárín ìrísí èrè méjèjè — èyí tí ó sì jẹ èémí àti èyí tí ó ti di òpin — kì í hàn nínú ìwé ìṣirò owó láá, nítorí nǹbà, tí a bá mú un nikan, jora ní àwọn ọ̀ràn méjèjè. Ó n hàn nikan nígbà tí o bá wo òkè: ohun tí a fí rúbọ láti rí i, àti ohun tí a íbá fí rúbọ bí nǹbà yẹn kò bá dé. Ilé-ìṣẹ́ tí ó múra tán láti pàdánù èrè diẹ dípò kí ó dalẹ ọjà ara rẹ̀ sì ní, níbi kan, èmí tí ìwé yìí n sòrò nípa rẹ̀. Ilé-ìṣẹ́ tí ó múra tán láti fí ohunkóhun rúbọ — àwọn èniyàn, didára, ilé-ìrí — dípò kí ó pàdánù idá kan nínú èrè, ti dẹkun mímí kí ó lè wà láàyè, láti ìgbà diẹ́ sẹ́yìn. Ó ti bèrè, láìsọ fún ẹ̀nikẹ̀ni, láti wà láàyè kí ó lè mí nikan.

Ìwólulẹ̀ Ilé-ìṣẹ́

Ìwólulẹ̀ ilé-ìṣẹ́, tí a bá wò ó láti ọ̀de, máa n dàbí ohun ọ̀jìjì nígbà gbogbo. Iye ipín tí n já lulẹ̀, ikéde iwógbà, ẹgbẹ̀ẹgbẹ̀rún èniyàn tí n rí i ní ọ̀jọ kan soṣo pé wọn kò ní ìṣẹ́ mọ́. Àwọn ìwé ìròyìn n sọ iwólulẹ̀ bí ìṣẹ̀lẹ̀ — ọ̀jọ kan pátó, ìròyìn tí ó dé láìsì ikilò. Sùgbọ́n ẹ̀ni tí ó ti gbé àwọn ìṣẹ́jú wònyí láti inú mọ́ nnkan miiran, tí kò rọ̀rùn jù: iwólulẹ̀ kì í dé ní ọ̀jọ tí a kéde rẹ̀ láá. Ó n dé ní pé sáájú, ní idákéjéjé, ọ̀jọ tí a kéde yẹn sì jẹ ìṣẹ́jú lásán tí ọ̀títọ́, tí kò ṣeé gbé mọ́ nígbà yẹn, dẹkun lílẹ̀ farapamọ́ níkẹyìn.

Gbogbo iwólulẹ̀ ilé-ìṣẹ́ tí a bá yẹwò ní tòsí n sọ itàn kan náà ní ìrísí oríṣíríṣi: kì í ṣe àrá láti ọ̀jú ọ̀run tí ó mọ́ rí, ìṣàn-ẹ̀jẹ́ lóra ni nígbà gbogbo tí ẹ̀ni kan, nínú àjọ, ti rí tí ó n bọ ní ọ̀pọ́ ọ̀dún sáájú — ọ̀sìṣẹ́ tí ó kiyèsí pé didára n dínkù, aṣojú tí ó ní imọ̀lára pé agbègbè n tutù, alábòòjútó áárín tí ó n wo àwọn ipinnu tí kò tọ̀nà kan náà tí n tún ara wọn ṣe oníṣù-mẹ́ta lẹ́yìn oníṣù-mẹ́ta. Àwọn ohùn wònyí fẹ́rẹ́ máa n wà nígbà gbogbo. Ìṣòro kì í ṣe àìsí wọn láá. Ìṣòro ni pé, nínú ètò kan tí ó ti pàdánù idí ipilẹ̀ rẹ̀, àwọn ohùn wònyẹn kò rí ẹ̀ni tí ó múra tán láti tẹ́tí sí wọn ní kíkún mọ́ — nítorí títẹ́tí yòò bèèrè didúró, didúró kò sì bá ètò kan tí a kọ́ láti máa sáré oníṣù-mẹ́ta lẹ́yìn oníṣù-mẹ́ta mu.

Ìwólulẹ̀, ní ọ̀nà yìí, kì í ṣe okùnfà láá. Àbájáde ìkẹyìn tí a lè rí lásán ni ti ibi tí kò sí ipadàbò tí a ti sòrò nípa rẹ̀ nínú àwọn ọ̀jú-ewé wònyí — ìṣẹ́jú

tí ìrántí ikeyìn tí ìdí ipilẹ̀ lọ, láìsì ẹ̀ni tí ó kiyèsí ní àkókò láti dá ohun tí yóò tẹ̀lẹ̀ e dúró. Láàárín ibi yẹn àti iwólulẹ̀ gbangba, ọ̀pọ̀ ọ̀dún lẹ̀ kojá — àwọn ọ̀dún tí ilé-iṣẹ́ n bá a lọ láti ẹ̀ ọjà, láti tà, kòdà láti san pínpin èrè, nígbà tí nísàlẹ̀ ojú-ita gbogbo ohun tí ó gbé e ró ní tòótó ti sófo tán.

Níbi sì ni òtító ikeyìn, tí ó korò jù lọ nínú gbogbo ìrìn-àjò yìi wà: ní iṣẹ́jú iwólulẹ̀, iye owó tí ó ga jù lọ fẹ́rẹ́ kí í jẹ́ ti àwọn èniyàn kan náà tí ó ẹ̀ àwọn ipinnu tí ó fá á láé. Olùdarí tí ó darí àwọn ìgékúrú tí kò tònà n lọ pẹ̀lú owó ifiṣesílẹ̀. Olùṣàyèwò tí ó fí iye tí ó pọ̀ jù lẹ̀ ipín kàn n yí àṣotélẹ̀ rẹ̀ padà ó sì n lọ sí èyí tí ó kàn. Onípín tí ó tà ní àkókò n lọ pẹ̀lú èrè. Àwọn tí ó kù, fẹ́rẹ́ nígbà gbogbo, ni àwọn ọ̀ṣiṣẹ́, àwọn aṣojú, àwọn olùpèsè — àwọn èniyàn tí ó súnmọ̀ kókó gidi jù lọ, tí ó jìnnà jù lọ sí agbára láti pinnu, àwọn sì ni ó kókó mò, ní oṣù tàbí ọ̀dún ṣáájú, pé nṁkan kan kò tònà.

Ẹ̀ni tí ó ti rí iwólulẹ̀ ní tòsì — kí í ẹ̀ kíkà nípa rẹ̀ nínú iwé iròyìn, ṣùgbọ̀n gbígbé e láyé nínú àwọn ọ̀dèdè, ní ojú àwọn ẹ̀lẹgbé, nínú ìdákẹ́jẹ́ ọ̀jìjì ọ̀fìisì kan tí, tití di àkókò diẹ̀ ṣáájú, dàbí ẹ̀ni pé kò ẹ́e pa run — n gbé ibèèrè kan tí iṣàyèwò lẹ́yìn-ikú kankan kò dáhùn ní kíkún rí: bí ẹ̀ni kan, tí ó wà ní òkè tò, ní kùtùkùtù tò, bá tẹ́tí sí àwọn ohùn tí ó ti mò tẹ̀lẹ̀ — ẹ̀ kí bá tí tò, bóyá, láti rántí lásán ìdí tí a fí bí ilé-iṣẹ́ yẹn?

Àwọn Yíyàn àti Ipinnu

Gbogbo ojú-ewé iwé yìi, tití di báyií, ti sọ bí èrò-ọkàn rere ẹ̀ lẹ̀ sọ̀nù — ìgbésẹ̀ lẹ́yìn ìgbésẹ̀, yàrá lẹ́yìn yàrá, nọ́nbà lẹ́yìn nọ́nbà. Sùgbọ̀n yóò jẹ́ àìṣòótọ̀ láti jẹ́ kí o gbàgbọ̀ pé ọ̀nà yìi kò ẹ́e yẹ́ra fún, ọ̀fin ádánidá tí ilé-iṣẹ́ kankan kò lẹ̀ sá fún. Kí í ẹ̀ bẹ́ẹ̀. Nítorí nínú gbogbo ìgbésẹ̀ kan soṣo nínú ẹ̀wọn yìi — ọjà, iye owó, iṣàkóso, iwé iṣirò owó, pátákó títà — èniyàn kan máa n wà nígbà gbogbo, níkeyìn, tí ó n yàn. Níbi tí yíyàn bá sì wà, ànḡàání tún wà pé nṁkan lẹ̀ lọ lónà mǐràn.

Ìyàtò láàárín ipinnu àti ifèsì lásán tǐnrín ju bí ó ẹ̀ dàbí lọ, ó sì ẹ̀ pàtàkì ju bí èniyàn ẹ̀ lẹ̀ rò lọ. Ifèsì n dáhùn sí ifúnpa iṣẹ́jú náà nikan: oṣù mẹ́ta tí n

parí, ìgbésè orogun, nònba tí kò pé. Ó yára, ó n'şelè fúnra rẹ, a fẹrẹ lè dá a láre nígbà gbogbo nítorí kíákíá. Ìpinnu, dípò bẹẹ, n' dúrò fún ìşéjú kan kí ó tó şe nńkan ó sì n' beèrè ìbèèrè tí iwé yíi tí tún sọ ní gbogbo orí: şe ìgbésè yíi n' mú mi súnmo, tàbí n' mú mi jinnà sí, ìdí tí a fí bí gbogbo èyí? Ìdádúró yẹn, bí ó ti wù kí ó kúrú tó, ni àyè kan şoşo nínú èyí tí ifẹ-inú èniyàn ti padà di olú-èdà ní tòótó, dípò kí ètò tí ó yẹ kí ó máa sìn wọ ọ lọ.

Kì í şe gbogbo yíyàn ni ó gbòdò jẹ ti akoni kí ó tó şe pàtàkì. Èyí tí ó pọ jù nínú àwọn ìpinnu tí ó n' jẹ kí èmí ilé-ìşẹ wà láàyè kéré, wọn fẹrẹ jẹ àirí: olúpèsè tí a sanwó fún ní àkókò kòdà nígbà tí a lè ti dá ìsanwó dúrò, onibààrà tí a tẹti sí kòdà nígbà tí kì yóò mú títà kankan wà lèsèkèsè, ẹlẹgbé tí a gbèjà kòdà nígbà tí ìbá rọrùn jù láti dákẹ. Kò sí ikankan nínú àwọn yíyàn wònyí tí ó n' yí iwé ìşirò owó oníşù-mẹta padà. Şùgbón tí a bá kó wọn pọ bí àkókò tí n' lọ, àwọn gan-an ni ohun tí ó n' ya ilé-ìşẹ tí ó şì ní èmí sọtò kúrò lára èyí tí ó ti gbàgbé pé òun ní èmí rí.

Ojúşe kan wà tí iwé yíi fí lé, pẹlú iwọn kan náà, ẹni tí ó dúrò lókè àti ẹni tí ó dúrò nísàlẹ ètò èyíkéyí: kò sí ẹni tí kò ní yíyàn rára láé, bí àyè rẹ láti yíra padà ti wù kí ó kéré tó. Olùdarí lè yan bí yóò şe kẹde ìgékúrú tí ó pọ dandan. Òşìşẹ lè yan iye ìşọra tí yóò fí sínú ìşẹ kan tí ẹnìkẹni kì yóò yèwò ní tòsì láé. Onípín lè yàn láti wà ìmọ nípa ohun tí ó ní ní tòótó, dípò kí ó máa wo iye owó tí n' gòkè tàbí tí n' sòkalẹ nikan. Kò sí ikankan nínú àwọn yíyàn wònyí, fúnra rẹ, tí ó n' gba ilé-ìşẹ là. Şùgbón àìsì wọn, tí àwọn èniyàn tí ó tó bá tún un şe pé tó, ni ẹrọ gan-an tí ó n' yọrí sí ibi tí kò sí ipadàbò tí a ti sọ.

Èni tí ó ti gbé pé tó nínú ètò kan láti rí i tí ó la àwọn ìşéjú líle kojá mọ nńkan kan tí iwé ìtòşónà ìşàkóso kankan kò kòni kedere tó: a kì í pa ìdí ìpilẹ ilé-ìşẹ mọ pẹlú ogbón-ìşètò tí a kọ sínú yàrà ìgbimọ. A n' pa á mọ, ojọ lẹyin ojọ, nínú oğoròòrùn yíyàn kékeré tí gbogbo èniyàn, ní gbogbo ìpele, n' şe nígbà tí ẹnìkẹni kò bá n' wò. Níbẹ ni, nínú àyè kékeré, ojoojúmọ yẹn láàárín ohun tí ìbá rọrùn jù láti şe àti ohun tí ó şì jẹ olóòótó sí ìpilẹşẹ, tí a ti n' pinnu ní tòótó bóyá ilé-ìşẹ kan şì yẹ láti wà.

Ìṣàkóso Yí Ilé-iṣẹ́ Padà

Ìrìn tí kò pariwo kan wà tí ó ń gba ayé iṣẹ́ ìgbàlódé kojá, tí ó ti di àṣà tó bèẹ̀ débì pé kò tilẹ̀ dàbí ohun tí ó yẹ láti kíyèsí mọ́: ìṣàkóso ń kúrò ní ilé-iṣẹ́ kan lọ sí òmíràn pèlú ìròrùn tí ẹ̀ni miíràn kankan nínú ilé-iṣẹ́ kò ní ní ọ̀nà kan nàà. Olùdarí tí ó ti darí ilé-iṣẹ́ ọ̀unjẹ́ fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún lè, láàárín ọ̀ṣù diẹ̀, bá ara rẹ̀ tí ó ń darí ti oògùn, léyìn nàà ti ìmọ̀-ẹ̀rọ̀, léyìn nàà ti ìṣúná — tí ó ń gbé ọ̀nà kan nàà lọ, èdè àmì-iwọ̀n àti àfojúsùn kan nàà, tí ó ń lò ó fún àwọn ohun tí ó ń lóye kéré sí i ní ìjinlẹ̀ ní ìgbà kòòkan.

Ìrìn yìí ń bí láti inú ìdánilójú kan pàtó, tí a fẹ́rẹ́ kì í bá jiyàn lóní ní àwọn ilé-ẹ̀kọ́ ìṣàkóso: pé ìṣàkóso jẹ́ ọ̀gbọ̀n tí ó gba gbogbo ẹ̀ka kojá, tí a lè yà sọtò kúrò lára ohun pàtó tí a ń lò ó lẹ̀. O lè ṣàkóso dáadàa, wọn ń sọ, láika ohun tí ọ̀ ń ṣàkóso sí — àwọn ẹ̀niyàn, ọ̀nà iṣẹ́, ináwó iṣètò, àfojúsùn jẹ́ isòrì àgbáyé, ẹ̀ni tí ó bá sì mọ́ wọn dáadàa lè lò wọn fún ẹ̀ka èyíkéyìi pèlú àbájáde kan nàà. Èrò tí ó fani mọ́ra ni, tí ó yorí sí rere, tí ó sì jẹ́ òtítọ́ lápá kan. Sùgbọ̀n ó ní iye owó kan tí a kì í sàbà wọn: àlàfo tí ń pọ̀ sí i láàárín ẹ̀ni tí ó ń pinnu àti kókó gidì ohun tí ó ń pinnu lẹ̀ lóri.

Olùdarí tí ó ń yí ilé-iṣẹ́ padà ní gbogbo ọ̀dún diẹ̀ kò ní àkókò láti fa ìdì ipilẹ̀ jìjìn èyíkéyìi nínú àwọn àjọ tí ó ń darí mu rí. Ó dé, ó ka àwọn nọ́nbà, ó lo ọ̀nà tí ó ti lò níbòmíràn, ó mú àbájáde tí a lè wọn jáde láàárín àkókò àṣẹ̀ tirẹ̀, ó sì lọ kí àwọn àbájáde tí ó lóra jù ti àwọn ipinnu rẹ̀ tó ní àkókò láti farahàn ní kíkún. Ẹ̀ni tí ó kù láti kó àwọn àbájáde wọ̀nyẹn jọ — àwọn ọ̀ṣiṣẹ́, àwọn aláboòjútó àárín, àwọn oníbààrà, àwọn olùpèsè — kò ní ohùn nínú ipinnu nàà rí, ó sì fẹ́rẹ́ dájú pé kì yóò ní àhàànì láé láti sọ fún ẹ̀ni tí ó ẹ̀ ẹ̀, tí ó wà níbòmíràn bá yìi, tí ó ń darí nńkan miíràn.

Èyí ń dá ifọ̀ aláìlòhùn kan sílẹ̀ nínú ẹ̀wọ̀n irántí tí ìwé yìi ti ń sọrọ̀ nípa rẹ̀ láti àwọn ojú-ewé àkókó: bí ìṣàkóso bá ń yí ilé-iṣẹ́ padà yára ju bí ilé-iṣẹ́ ẹ̀ ń yí ìdì ipilẹ̀ rẹ̀ padà, ta ló kù láti sọ ìdì yẹn? Kò lè jẹ́ ìṣàkóso fúnra rẹ̀, èyí tí ó jẹ́ arinrin-àjò tí ń kojá nígbà gbogbo ní ìtumọ̀. Ó gbòdò jẹ́ ẹ̀lòmíràn — ẹ̀ni tí ó dúró pé jù, ẹ̀ni tí ó gbé ipilẹ̀sẹ̀ láyẹ̀, ẹ̀ni tí ó gbé irántí ìdì tí a fì bí nńkan yẹn sínú ara rẹ̀, kì í ẹ̀ sínú ìwé ìtàn iṣẹ́ rẹ̀ nńkan.

Sùgbọn sí i àti sí i, àwọn ènìyàn wònyí kò ní agbára láti pinnu. Èni tí ó jé, nípa isẹ̀ rẹ̀, arinrin-àjò tí ń kojá nìkan ni ó ní agbára yẹn.

Èni tí ó ti wo ọ̀wọ̀ àwọn olùdarí oríṣiríṣi tí ń kojá nínú ilé-isẹ̀ tirẹ̀, ọ̀kọ̀ọ̀kan pèlú ọ̀nà tuntun, ọ̀kọ̀ọ̀kan tí ó dá a lójú pé oun ṣisẹ̀ níbi gbogbo, kọ̀ ẹ̀kọ̀ kan tí ó korò sùgbọn tí ó níye: ọ̀gbọn láti ṣàkóso, bí ó ti wù kí ó jé gidí tó àti bí ó ti wù kí ó pọ̀n dandan tó, kì í rọ̀pò ìmò jíjìn ohun tí a ń ṣàkóso láé. Ilé-isẹ̀ tí ó fí irántí ipilẹ̀ rẹ̀ lẹ̀ èni tí, nípa ètò isẹ̀-ayé, a ti yàn láti fí í sílẹ̀ láàárín ọ̀dún diẹ̀ lówọ̀ nìkan, ti yàn tẹ̀lẹ̀, láìsọ̀ ní gbangba, láti fí ọ̀jọ̀-ọ̀lẹ́ rẹ̀ lẹ̀ èni kan lówọ̀ tí kì yóò wà nìbẹ̀ pé tó láé láti jìhìn fún àwọn ipinnu tirẹ̀.

Onípín Tí Kò Ní Agbára Tàbí Owó

Ìsọ̀rì àwọn onípín kan wà tí iwé yíi kò tii sọ̀rọ̀ nípa rẹ̀, bóyá oun sì ni ó pọ̀ jù lọ nínú gbogbo wọn: èni tí ó ní ipín diẹ̀, tí ó fí owó ipamọ̀ gbogbo ayé rẹ̀ rà, láiní agbára gidí láti nípa lórí àwọn ipinnu ilé-isẹ̀ tí ó jé, lórí iwé, aláṣọ̀nì rẹ̀. Olúpamọ̀-owó kékeré tí ó tójú nìkan kan sílẹ̀ fún ifẹ̀yìntì, ọ̀ṣisẹ̀ tí ó gba ipín gégé bí apá kan owó-ọ̀ṣù rẹ̀, ènìyàn lásán tí ó gba ilé-isẹ̀ kan gbọ̀ tí ó sì ra ipín diẹ̀ nínú rẹ̀: onípín ni wọn ní gbogbo ọ̀nà, síbẹ̀ ọ̀rọ̀ náà “onípín” fẹ̀rẹ̀ maa ń mú ẹ̀lòmíràn wá sí ọ̀kàn nígbà gbogbo, nínú èrò gbogbo ènìyàn — èni tí ó jókòó nínú àwọn igbìmò, èni tí ó ń gbé bílìonù, èni tí ó ń pinnu isopò àti ríra ilé-isẹ̀. Onípín kékeré ń gbé nínú ipò kan tí ọ̀fin ilé-isẹ̀ kankan kò jẹ́wọ̀ ní gbangba: ó ní ẹ̀tọ̀ lórí iwé, ó sì fẹ̀rẹ̀ má ní agbára kankan ní ọ̀títọ̀.

Ìbò ní ipàdé onípín, tí ó yẹ kí ó jé irinsẹ̀ nípasẹ̀ èyí tí gbogbo onípín ń kópa nínú àwọn ipinnu ilé-isẹ̀, di fún un isẹ̀ tí ó fẹ̀rẹ̀ jẹ̀ àmì lásán: ipín rẹ̀, tí a fí kún mílìonù àwọn ipín kékeré miiran bí tirẹ̀, wọn ní idá tí ó kéré gidigidi ní ifiwéra pèlú àwọn olúdókòwò àjọ ńlá tí ó lè yí àbájáde ibò èyikéyí padà pèlú ipinnu kan soṣo. Onípín kékeré lè sọ̀rọ̀, sùgbọn kì í sàbà lè nípa ní tòótọ̀. Ó ń gba isọ̀fúnni, àwọn iròyìn oníṣù-méta, àwọn

gbólóhùn àṣẹ — sùgbón ó máa ń gbà wón nígbà gbogbo lẹyìn tí a ti ṣe àwọn ipinnu gidì níbòmíràn, nínú àwọn yàrá tí kò ní ètò láti wò rí.

Níbí ni apá tí kò rọrùn jù lọ nínú ipò yìí ti kàn: onípín kékeré kò tilẹ ní owó láti fí rọpò àìní agbára rẹ. Èni tí ó ní ipín púpò lè gbà láti pàdànù lórí ipín kan, lè pín idókòwò rẹ ká, lè dúró fún ọpọ ọdún kí idókòwò kan tò padà bọ sípò. Èni tí ó ti dókòwò owó ipamọ rẹ, tí ó sáà máa ń kó jọ sínú ilé-iṣẹ diẹ tí a yàn nítorí igbékẹlẹ ju ogbón-iṣètò lọ, kò ní àyè yìí. Bí nńkan bá lọ ní búburú fún ilé-iṣẹ náà, kì í pàdànù apá tí kò ṣe pàtàkì nínú ọrọ tí a pín sí ọgọrùn-ún idókòwò oríṣíríṣi — ó ń pàdànù, nígbà miiran, ohun tí ó ti tójú sílẹ fún gbogbo igbésí ayé, láìní ohùn kankan rí nínú àwọn ipinnu tí ó yorí sí àbájáde yẹn.

Èyí bóyá ni írísí àìṣòdodo tí kò pariwo jù lọ nínú gbogbo ètò tí iwé yìí ń ṣàpẹjúwe: a ń bèèrè pé kí onípín kékeré pín gbogbo ewu owò kan — pípàdànù ohun gbogbo bí nńkan bá lọ ní búburú — láìfún un, ní pàṣipààrò, ní apá gidì kankan nínú agbára láti pinnu bí a ṣe ń ṣàkóso àwọn nńkan wọnyẹn. Ó ń pín nínú tètẹ, kì í ṣe nínú ọwọ tí ó ń ta káàdì. Olówó ni lórí iwé, òhńwòran ní kókó. Èni tí ó ti gbé ipò yìí láyẹ, bóyá tí ó ń wo iye owó ipamọ tí ó kọ fún ọpọ ọdún tí ń dínkù nítorí àwọn ipinnu tí àwọn ẹlòmíràn ṣe, nínú àwọn yàrá tí kò rí rí, fún àwọn idí tí a kò pín pèlú rẹ ní tòótó rí, ń gbé ibéèrè kan tí iwé yìí, láti àwọn ojú-ewé àkókó, tí darí sí i tààrà: bí o bá ni apá kan nínú nńkan kan láìlẹ nípa lórí àyànmọ rẹ ní tòótó, kí ni o ní ní tòótó? Bóyá kì í ṣe agbára tí ọrọ náà “onípín” ń tọka sí. Sùgbón ó kéré tán, bí iwé yìí bá ti ṣàṣeyọrí nínú èrò rẹ, àhńfààní láti rí ẹwọn tí ó jẹ apá kan rẹ ní kíkún níkeyìn — àti láti yàn, pèlú ìmọ yẹn, bóyá láti dúró, bóyá láti kó sí i, bóyá láti bèèrè, pèlú àwọn miiran bí tirẹ, pé kí ẹwọn yẹn di òdodo ju bí ó ti bá a lójó kan.

Ìparí & Àkíyèsí

Èni tí ó dé àwọn ojú-ewé wọnyí ti rin gbogbo ẹwọn náà: ojà àti iwé-ẹrì ihùmọ, ilé-iṣẹ iṣelópò àti ojà, iṣàkóso àti àwọn ipele rẹ, iwé iṣirò owó àti

ojà ipín, tí tí dé onípín tí ó n gba, ní òpin gbogbo rẹ, nónbà kan nikan. Kò sí èrò, nínú irin-àjò yíí, láti dá èyíkéyíí nínú àwọn ipele tí a là kojá lèbì. Gbogbo èyà èrò tí a sàpèjúwe — kòòdù onílà, pátákó títà, àwọn ipín, olùsàyèwò láti òde — wà fún idí imò-èrò kan tí ó tó, kò sì sí ikankan nínú àwọn èyà wònyí, tí a bá mú un nikan, tí ó jèbì nnkan kan.

Ìwà-òdàlè, nígbà tí ó bá şelè, kì í wà nínú igbésè kan soşo láé. Ó wà nínú ikójopò aláilóhùn egbèrún aláfo kékeré, tí a lè dá òkòòkan láre fúnra rẹ, tí ó papò n ya ilé-işé kan sòtò kúrò lára ipilèşè ara rẹ láisí pé enikèni pinnu rí, ní ojò kan pátò, láti dalè rẹ. Ìwé yíí kò lọ wá eni tí ó jèbì. Ó gbiyànjú láti jẹ kí a rí èrò kan tí, bí bẹ̀kò, n wà ní àirí gan-an nítorí a ti pín in sí ọwó púpò jù láti fí í sí ọrùn eni kan soşo.

Sí àwọn ọrò tí iwé yíí yóò ru sókè — yóò sì ru wọn sókè, nítorí ó kan àwọn işan tí a kí í sába kàn sókè nínú àwọn yàrá tí àwọn nnkan wònyí ti n şelè ní tòótò — ó yẹ láti dáhùn şáájú pèlú ohun kan: èyí kì í şe şùn lòdì sí işòwò-olú-owó, sí ilé-işé, sí èrè fúnra rẹ. Ìpè sí irántí ni. Ìşòwò-olú-owó, ilé-işé, èrè jẹ irinşé — tí ó lágbára gidigidi, tí ó lè mú iye gidi jade fún ọpò mílìyò ènìyàn nígbà tí wọn bá dúró şinşin sí ipilèşè wọn, tí ó sì lè sófo fún gbogbo itumò nígbà tí wọn bá gbàgbé rẹ. Ìwé yíí kò béèrè pé kí a pa àwọn irinşé wònyí tì. Ó béèrè pé kí a rántí, lójoojúmọ, idí tí a fí yàn wọn ní igbà àkókò.

Eni tí ó ti şişé ní gbogbo igbésí ayé rẹ nínú àwọn ètò wònyí, tí ó sì ti rí işòtító àti iwà-òdàlè tí ó n şelè níwájú ojú ara rẹ, mò pé kò sí àtúnşè òfin, kò sí àmì-iwọn iwé işirò owó tuntun, kò sí iwé-ẹrì iwà tuntun tí yóò rọpò ààbò tòótò kan soşo lòdì sí iyapa tí a sọ nínú àwọn ojú-ewé wònyí láé: eni kan, nínú gbogbo ètò, tí ó n bá a lọ láti béèrè idí.

Ìrònú & Ọpẹ

Gbogbo ọrò tí a kọ sínú àwọn ojú-ewé wònyí bí láti inú iwòye gbogbo igbésí ayé, kì í şe láti inú èrò-èkò tí a kà lórí tábíli. Eni tí ó ti rìn fún èwádún nínú àwọn ọdèdè ilé-işé — kì í şe bí àlẹjò, kì í şe bí

olùgbaninímòrán tí ń kọjá, sùgbón bí ẹ̀nì kan tí ó gbé àwọn ọ̀dẹ̀dẹ̀ wònyẹn lójoojúmọ̀, pẹ̀lú làáláá kan náà àti ịṣòtítọ̀ kan náà bí ẹ̀nikẹ̀ni mǐràn — ní àṣẹ kan tí oyè ẹ̀kọ̀ kankan kò lè rọ̀pò: tí rírí, ní tòsí, títóbí àti ìyapa tí ìwé yìí ń sọ̀rọ̀ nípa rẹ̀.

Ìwé yìí kì bá tí ẹ̀eṣe láìsì àwọn tí, ẹ́áájú mi, kọ mi — kì í ẹ̀ nípasẹ̀ ẹ̀kọ̀ sùgbón nípasẹ̀ àpẹẹrẹ̀ ojoojúmọ̀ — ohun tí ó túmọ̀ sí láti dúró sìnşin sí èrò-ọkàn kòdà nígbà tí ibá rọ̀rùn jù láti dẹkun bíbéèrè ibéèrè náà. Sí wọn ni èrò àkókọ̀ àwọn ojú-ewé wònyí lọ, kòdà nígbà tí a kò dárúkọ̀ wọn taàrà: wọn wà nínú gbogbo orí, nínú gbogbo ilà tí ó ń sọ̀rọ̀ nípa ifọkànsin aláilólhùn, nípa ịṣọra tí ẹ̀nikẹ̀ni kò wọn, nípa ịṣẹ̀ tí a ẹ̀ dáadáa kòdà nígbà tí ẹ̀nikẹ̀ni kò ń wò.

Èrò kan tún lọ sọ̀dọ̀ ẹ̀ni tí ó ń ka àwọn ojú-ewé wònyí tí ó sì rí ara rẹ̀ nínú ọkan nínú ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ẹ̀dá tí a sọ̀ níbí — ọ̀sìṣẹ̀, ẹ́sọjú, aláboòjútó ẹ́arín, onípín kékeré tí kò ní agbára. Bí kòdà ọkan nínú àwọn ènìyàn wònyí, nígbà tí ó bá ń pa ìwé náà dé, bá ní ìmọ̀lára fún ìgbà àkókọ̀ pé a rí ọ̀un ní kíkún — tí a kò dín ọ̀un kù sí ìpele, àmì-iwọn, ilà kan nínú tábilí — nígbà náà ìwé yìí yóò tí ẹ̀ ohun tí a kọ̀ ọ̀ láti ẹ̀.

Àti èrò ikeyin kan, sí ẹ̀ni tí ó ní ìgboyà láti máa bá a lọ láti béèrè ibéèrè tí ó gba gbogbo ojú-ewé ìwé yìí kọjá, kòdà nígbà tí bíbéèrè rẹ̀ bá ń nàni ní nńkan kan — àkókò, ìtura, nígbà mǐràn kòdà ipò ẹ̀ni nínú ètò kan tí yóò fẹ́ kí a má béèrè rẹ̀. Àwọn, ju ẹ̀nikẹ̀ni mǐràn lọ, ni wọn ń jẹ́ kí ẹ̀mí tí ìwé yìí tí sọ̀rọ̀ nípa rẹ̀ láti ibèrẹ̀ dé ọ̀pín wà láàyè. A kọ̀ ìwé yìí fún wọn, àti ọ̀pẹ̀ ní fún wọn.

Èyin onípín ọ̀wọn,

N kò kòwé sí yín bí aláakòoso, tàbí bí olùdarí, tàbí bí ẹ̀nì kan tí ó jẹ́ yín ní àlàyé oṣù mẹ́ta kan. Mo ń kòwé sí yín bí ẹ̀nì kan tí ó tí lo gbogbo ìgbésí ayé rẹ̀ nínú kókó ilé-ìṣẹ̀ — kì í ẹ̀ ní nínú bí a ẹ̀ ń ẹ́fihàn rẹ̀ nínú ìwé iròyìn, kì í ẹ̀ ní nínú iye ipín rẹ̀, sùgbón nínú àwọn ọ̀dẹ̀dẹ̀ rẹ̀, nínú àwọn ilé-ìṣẹ̀ ịṣelọ̀pọ̀ rẹ̀, ní ojú àwọn ènìyàn tí ó ń jẹ́ kí ó wà ní tòtótó lójoojúmọ̀.

Mo fẹ sọ nńkan kan fún yín tí iwé ịsirò owó kankan kị yóò sọ fún yín láá: ịpín tí ẹ ní kị í ẹe nńbà lásán tí ń gòkè tàbí tí ń sòkalẹ. Apá kan ni, kékeré tàbí ńlá, nínú èrò-ọkàn èniyàn kan tí ẹnì kan, tipẹtípẹ, fẹ tó láti mú wá sí ayé. Lẹyìn gbogbo pínpin èrè tí ẹ ń gbà ni ọjà kan wà tí a ronú fún ẹnì kan, ọ̀sìsẹ kan tí ó fí ịsọra ẹe é, oníbàára kan tí ó yàn láti gbẹkẹlẹ e. Iwé yìí tí gbé yín la gbogbo ẹwọn tí ó so ịpín yín mọ èrò-ọkàn ịpilẹ yẹn kojá — nígbà miiran ó sì wà láàyè, nígbà miiran a ti gbàgbé rẹ, fẹfẹ nígbà gbogbo ó jinnà ju bí iròyìn onísù-mẹta yóò ẹe jẹ kị ẹ fojú bù.

N kò béèrè pé kị ẹ dẹkun wíwo àwọn nńbà. Àwọn nńbà ẹe pàtàkì, kò sì sí ẹnì tí ó lè ẹ̀kóso ọrọ nígbà tí ó ń fojú pa wọn rẹ. Mo ń béèrè lówọ yín, lásán, pé kị ẹ tún wò kojá wọn. Nígbà tí ẹ bá tún ka iròyìn onísù-mẹta, ẹ gbiyànjú láti béèrè lówọ ara yín kị í ẹe bóyá nńbà ti pọ sí i nikan, ẹ̀gbọn bóyá ohunkóhun tí ó mú un jáde ẹ̀ jẹ olóòótọ sí ídí tí a fí bí ilé-ịsẹ yẹn. Kì í ẹe ibéèrè tí ẹ ó rí tí a kọ sínú iwé ẹ̀ẹ kankan láá. Ibéèrè ni tí ẹyìn nikan, gégé bí olówó, ní ẹ̀tọ — àti bóyá ojúse pẹ̀lú — láti béèrè.

Mímọ ẹyí kị yóò fún yín ní agbára ju ẹyí tí ẹ ti ní lọ. Ẹ̀gbọn yóò fún yín ní nńkan kan tí agbára nikan kò ẹ̀lérí rí: imọ ohun tí ẹ ní ní tòótọ. Bí kódá ọkan nínú yín, nígbà tí ó bá ń ka àwọn ojú-ewé wònyí, bá pinnu láti wo ịpín tirẹ pẹ̀lú ojú miiran — kị í ẹe bí ịpín tí ń m̀ síwá-sẹyìn nikan mọ, ẹ̀gbọn bí apá aláàyè itàn èniyàn kan tí ó yẹ láti rántí — nígbà náà iwé yìí, àti ịsẹ gbogbo ịgbésí ayé tí ó mú un ẹ̀ẹsẹ, yóò ti dé ète wọn.

Pẹ̀lú ọwọ, àti pẹ̀lú ịsòtító kan náà bí ti ịgbà gbogbo,

Ònńkọwé

Àkíyèsí

“Kí ló ń ẹ̀lẹ sí ohun tí ọmọ èniyàn dá nígbà tí ó bá wà láàyè ju ẹnì tí ó dá a lọ fún ịgbà pípẹ jù?” Ẹ̀yí ni yóò jẹ ibéèrè tí ẹ ó máa bá a lọ láti béèrè lówọ ara yín, nígbà gbogbo, lẹyìn kíkà iwé yìí, idáhùn yóò sì máa jẹ ọkan ẹ̀sọ nígbà gbogbo: ẹe béèrè lówọ ẹnì tí ó ẹe àwọn ẹ̀sìsẹ náà — oun nikan ló lè sọ fún yín.

Ferdinando Frega